

BETÆNKNING

om

Koordinering af småskovsforeningernes og Det danske Hedeselskabs virksomhed

Afgivet af det af landbrugsministeriet
under 3. august 1970 nedsatte udvalg



BETÆNKNING 639

1972

ISBN 87 503 1276 6
Statens trykningskontor
La 00-141-bet.

Indholdsfortegnelse

I.	UDVALGETS NEDSÆTTELSE, KOMMISSORIUM, side SAMMENSÆTNING m.v.	7
II.	DANMARKS SKOVAREAL. HISTORISK REDE- GØRELSE. MÅLSÆTNING.	11
	Danmarks skovareal, dets geografiske, størrelses- og ejendomsmæssige fordeling m.v.	11
	Kortfattet oversigt over skovenes, skovbrugets og skov- politikkenes historiske udvikling	12
	Skovbrugets - og specielt småskovenes - aktuelle proble- mer.	15
	Målsætningen på området	16
III.	NUVÆRENDE ORGANISATIONERS OPBYGNING OG VIRKE	18
A.	Hedeselskabet	18
	Formål. Hovedtræk af organisation, finansiering m.v. . .	18
	Plantningsafdelingen	18
	1) Skovbrugsmæssige opgaver.	18
	2) Opgaver af landbrugsmæssig karakter.	22
	3) Andre aktiviteter.	22
B.	Småskovsforeningerne	23
	Foreningernes opståen og udvikling	23
	Formål	25
	Finansiering	25
	Personale	25
	Samvirksomheden	26
	1919-loven	26
	Tilskudsregler.	26
IV.	UDVALGETS OVERVEJELSER OG FORSLAG_____	28
	Vurdering af den nuværende småskovsordning	28
	Hvilke krav må en nyordning kunne opfylde?	30
	Udvalget anbefaler koordinering af virksomhederne inden for rammerne af Det danske Hedeselskab	31

	side
Hovedtræk af den foreslåede ny organisationsform . . .	31
Overførelse af aktiviteter og personale	31
Småskovsforeningernes og samvirksomhedens fremtidige virke	32
Sammenslutningen skal stå til rådighed for alle skovejere og for offentlige myndigheder.	32
Betalingsregler, kunderegnskabet m.v.	33
Overvejelser om statens fremtidige tilskud	33
Forholdet til statens skovtilsyn. Forslag til omlægning og effektivisering af statstilsynet	34
Overvejelser om sammenslutningens skovriderdistrikter og personalets fordeling.	35
Forslag til ny distriktsinddeling	43
Oversigt over de foreslåede ny distrikter og nedlagte distrikter.	43
Gennemgang af den ny distriktsinddeling	44
V. DE ØKONOMISKE KONSEKVENSER AF UDVALGETS FORSLAG.	50
A. Sammenslutningens driftsøkonomi og finansiering på det tidspunkt, hvor fusionen træder i kraft	50
Det forstlige personales sammensætning, ind- placering m.v.	50
Lønkalkuler.	53
Kalkuler over sammenslutningens årlige udgifter og indtægter.	55
Statens tilskud	57
B. Investeringsbehov.	57
C. Den økonomiske udvikling på lidt længere sigt Forhøjelsen af statens bidrag	57
Vurdering af de økonomiske muligheder.	57
Takstpolitikken.	58
Personaleudvikling	58
Yderligere rationaliseringsmuligheder.	58
Kommentarer til den foreslåede forhøjelse af statens tilskud	58
VI. DEN PRAKTISKE GENNEMFØRELSE AF UDVALGETS FORSLAG.	60
BILAG 1. Lov nr. 111 af 1. marts 1919 om statstilskud til småskovsforeninger.	63

	side
— 2. Landbrugsministeriets regler af 26. juli 1963 for ydelse af statstilskud til småskovsforeninger (som ændret ved tillæg af 17. februar 1969).	64
3. Fortegnelse over skovridere og skovfogeder ved småskovsforeningerne pr. 1. oktober 1970.	67
— 4. Oversigt over indtægtsforholdene i småskovsforeningerne 1969/70.	69
— 5. Fordelingen af skovejendomme under Hedeselskabets plantagedistrikter.	72
— 6. Organisations- og personaleoversigt for Hedeselskabets plantningsafdeling	80
— 7. Fortegnelse over det forstlige personale ved Hedeselskabets plantagedistrikter, hovedkontor og plantageregulering	82
— 8. Oversigt over udgifts- og indtægtsforhold ved Hedeselskabets plantagedistrikter.	89
— 9. Oversigt over de af Hedeselskabet praktiserede regler for opkrævning af refusioner fra plantageejere m.v.	93
— 10. Oversigt over fordelingen af det forstlige personale i sammenslutningen af småskovsforeningerne og Hedeselskabets plantningsafdeling	97
— 11. Oversigtskort over Hedeselskabets plantagedistrikter - indlagt bagest i betænkningen	
— 12. Oversigtskort over småskovsforeningernes områder - indlagt bagest i betænkningen	
— 13. Oversigtskort visende placeringen af plantager under Hedeselskabets detailedelse - indlagt bagest i betænkningen	
— 14. Oversigtskort visende placeringen af skove under småskovsforeningerne i Jylland - indlagt bagest i betænkningen	
— 15. Oversigtskort over foreslåede skovriderdistrikter - indlagt bagest i betænkningen	

I. Udvalgets nedsættelse, kommissorium, sammensætning m.v.

Ved mange lejligheder i årenes løb har der været rejst spørgsmål om, hvad der kan gøres til sikring og forbedring af landets småskove og forbedret udnyttelse af disse produktionsværdier, og hvorledes der af de organisationer, der findes til bistand for de mindre skovejere, og fra statens side kan sættes ind over for problemerne.

I forbindelse med en af statens administrationsråd indledt undersøgelse af landbrugsministeriets administrationsområder nedsatte landbrugsministeriet den 26. januar 1967 en arbejdsgruppe sammensat af personale fra ministeriet, statsskovvæsenet, klitvæsenet og Det danske Hedeselskab til at foretage en undersøgelse af den under landbrugsministeriet hørende skovadministration. Arbejdsgruppen fik til opgave dels at udarbejde en redegørelse for administrationens opbygning og virke, dels at fremkomme med bemærkninger, som undersøgelsen måtte give anledning til, og herunder eventuelt også fremsætte skitse-mæssige forslag til administrative reformer.

I den af arbejdsgruppen i december 1967 afgivne "Redegørelse for statens skovadministration" blev bl.a. redegjort for den bistand, staten yder det private skovbrug gennem Det danske Hedeselskab og småskovsforeningerne, og der fremhævedes en række svagheder ved de nugældende ordninger, herunder det uhensigtsmæssige i en flerhed af organisationer, der til dels overlapper hinanden, og det uheldige i, at ikke alle skovejere har samme muligheder for at få bistand ved driften af deres skove.

Det blev fra arbejdsgruppens side bragt i forslag, at der foretoges en sammenlægning eller koordination af Det danske Hedeselskabs og småskovsforeningernes virksomhed, men arbejdsgruppen fremkom dog ikke med noget konkret forslag hertil, idet man var af den opfattelse, at den bedste ordning ville opnås ved, at de 2 parter trådte i forhandling og i fællesskab udarbejdede et forslag til landbrugsministeriet.

På baggrund heraf og ud fra lignende betragtninger inden for de berørte organisationer nedsatte hedeselskabet og småskovsforeningerne i sommeren 1968 et fællesudvalg, der i februar 1969 fremkom med et forslag til en

koordinering af småskovsforeningernes og hedeselskabets arbejdsområder, enten ved dannelse af en ny organisation omfattende hedeselskabets plantningsafdelings og småskovsforeningernes hidtidige virksomhed eller ved henlæggelse af den samlede småskovsadministration under hedeselskabet.

Efter yderligere drøftelser mellem parterne anmodede Det danske Hedeselskab den 18. oktober 1969 landbrugsministeriet om at indkalde repræsentanter for de 2 organisationer til forhandling om spørgsmålet om en sammenlægning og om, at ministeriet overtog ledelsen af eventuelle videre forhandlinger.

Efter en række forhandlinger, i forbindelse med hvilke der også fra Dansk Skovforenings og Danske Forstkandidaters Forening blev givet udtryk for ønske om at få lejlighed til at følge det videre arbejde med sagen, opnåedes der enighed om at tage problemerne op i et ministerielt udvalg på basis af en henlæggelse af småskovsforeningernes virksomhed under hedeselskabets plantningsafdeling. Hedeselskabet og småskovsforeningerne erklærede sig i denne forbindelse indforstået med ikke at foretage endelig besættelse af eventuelt ledigblevne forstkandidatstillinger i forhandlingsperioden.

På denne baggrund nedsatte landbrugsministeriet den 3. august 1970 et udvalg med den opgave at udarbejde og over for ministeriet fremkomme med forslag til en koordinering af småskovsforeningernes og Det danske Hedeselskabs plantningsafdelings virksomhedsområder med det formål at tilvejebringe en administrativ forenkling inden for disse områder, en bedre udnyttelse af statens tilskud til det private skovbrug og en forbedret og ligelig adgang for landets mindre skovejere til at opnå statsstøtte til driften af deres skove.

Det pålagdes udvalget at holde sig i kontakt med forstkandidatforeningen om personale- og lønproblemer og at tilkalde foreningen til møder, hvor udvalget agtede at behandle sådanne problemer.

Udvalget bemyndigedes til at lade De samvirkende danske Småskovsforeningers sekretær deltage i møderne.

Til medlemmer af udvalget beskikkedes:

Formand: kontorchef K. Barnekow,

landbrugsministeriet

Ekspeditionssekretær L.

Møller-Sørensen,

landbrugsministeriet

Gårdejer Ejner Kristensen,

udpeget af De samvirkende danske Småskovsforeninger

Skovrider Edvard Hvidt,

udpeget af De samvirkende danske Småskovsforeninger

Afdelingschef, skovrider

B. Steenstrup,

udpeget af Det danske Hedeselskab

Skovrider S. Grosen,
udpeget af Det
danske Hedeselskab
Skovrider Aa. Marcus
Pedersen,
udpeget af Dansk Skovforening.

Til sekretær for udvalget beskikkes:
Ekspeditionssekretær L.
Møller-Sørensen,
landbrugsministeriet.

Efter gårdejer Ejner Kristensens afgang som formand for De samvirkende danske Småskovsforeninger den 25. juni 1971 blev han den 15. juli 1971 efter anmodning fritaget for hvervet som medlem af udvalget, og den ny formand for samvirksomheden, proprietær Erik Schultz-Petersen, udpegedes til at indtræde i udvalget.

Som sekretær for De samvirkende danske Småskovsforeninger har skovrider K. Ramsing deltaget i udvalgets arbejde.

For Danske Forstkandidaters Forening har afdelingsleder, dr.agro. A. Yde-Andersen givet møde i udvalget.

Danske Skovteknikeres Landsforening har i en skrivelse til udvalget anmodet om at blive hørt, såfremt der måtte opstå problemer i forbindelse med de inden for småskovsforeningerne ansatte skovfogeders fortsatte virke. Foreningens formand har modtaget mundtlig orientering om udvalgets arbejde.

Udvalget har afholdt møder den 31. august og 14. oktober 1970 samt den 3. marts, 24. maj og 8. december 1971.

Til brug ved udvalgets arbejde har udvalget fra Det danske Hedeselskab og De samvirkende danske Småskovsforeninger samt fra de enkelte småskovskonsulenter fået tilvejebragt kortmateriale med angivelse af distrikter, skovenes antal og areal inden for de enkelte kommuner m.v. Der er ligeledes indhentet oplysninger om det nuværende personales ansættelsesform, alder, anciennitet, lønnings- og pensionsforhold m.v. samt love og vedtægter for samtlige foreninger og for samvirksomheden. Desuden er der tilvejebragt oversigter over indtægts- og udgiftsforhold m.v. for de enkelte småskovsforeninger — også for så vidt angår den del af virksomheden, der ikke ydes statstilskud til.

Til udarbejdelse af forslag til distriktsinddeling, personalefordeling m.v. og til foretagelse af de økonomiske beregninger har udvalget nedsat et arbejdsudvalg bestående af skovrider Grosen, skovrider Hvidt og ekspeditionssekretær Møller-Sørensen. Afdelingschef Steenstrup, skovrider Oppermann, Det danske Hedeselskab, og skovrider Ramsing, har deltaget i en række af drøftelserne i arbejdsudvalget.

På grundlag af udvalgets undersøgelser og forhandlinger afgiver udvalget nedenstående redegørelse og forslag.

København, februar 1972.

K. Barnekow
formand

S. Grosen

Edv. Hvidt

L. Møller-Sørensen

Aa. Marcus Pedersen

E. Schultz-Petersen

B. Steenstrup

/L . Møller-Sørensen
sekretær

II. Danmarks skovareal. Historisk redegørelse. Målsætning.

Danmarks skovareal udgør ifølge de seneste officielle opgørelser (1965) i alt ca. 473.000 ha eller 11 pct. af landets samlede areal.

Skovarealet fordeler sig med 147.000 ha på øerne og 326.000 ha i Jylland. Af totalarealet er 148.000 ha bevokset med løvtræ og 257.000 ha med nåletræ, medens 68.000 ha er ubevokset.

Knap 1/3 af landets skovareal er i offentlig (overvejende statens) eje, medens godt 2/3 er i privat eje. Det privatejede skovareal fordeler sig med ca. 1/3 på øerne og ca. 2/3 i Jylland.

Af det private skovareal henhører ca. 2/3 til 7-800 større (d.v.s. over 50 ha store) skovejendomme, medens den resterende 1/3 af arealet — eller ca. 110.000 ha - fordeler sig på ca. 32.000 ejendomme, og det er disse ejendommers skove, der sædvanligvis betegnes "småskove". Af småskovene er ca. halvdelen gamle løvskove, medens den anden halvdel er plantager og småplantninger fra nyere tid. Hovedparten af småskovene ligger i en størrelsesklasse fra under 1 til 5 ha. Gennemsnitsstørrelsen for småskovene er godt 3 ha.

Den årlige hugst på det danske skovareal ligger omkring 2 mill. m³, hvilket svarer til ca. 40 pct. af landets årlige forbrug. Salgsværdien for træet (leveret ved fast vej) anslås til godt 150 mill. kr., hvilket beløb dog mangedobles ved de videre produktionsprocesser. For småskovens vedkommende anslås årshugsten til henimod 300.000 m³ eller 15 pct. af landets totalhugst.

Samlede opgørelser over antal beskæftigede inden for skovbruget, arbejdstimer eller udbetalt arbejds løn ses ikke at foreligge, men generelt kan det siges, at skovbruget kun spiller en ringe rolle for beskæftigelsen. Lokalt og i krisesituationer har skovbruget dog været i stand til at optage en vis ledig arbejdskraft.

/ historisk tid har Danmarks skovareal været udsat for store variationer med hensyn til størrelse, placering, træartssammensætning m. v.

Agerbrugets gradvise indførelse i landet medførte store skovrydninger for at tilvejebringe fornøden jord til landbrugsmæssig anvendelse, og hertil kom efterhånden en hensynsløs udnyttelse af skovarealerne for at tilvejebringe tømmer til bygninger, skibe, brændsel, materialer til redskaber og husgeråd samt store mængder af hegnsmateriale. Yderligere anvendtes skovene til græsning for heste og kreaturer samt til svinedrift, ligesom skovene tjente til opretholdelse af en meget stor vildtbestand. Skovene, der oprindeligt ansås for allemandseje, gled efterhånden over i et ejendommeligt retsforhold, hvor ejendomsretten til skovgrunden, retten til tømmerhugst, til græsning og til svinedrift samt til gærdseltagning tilkom forskellige personer.

Denne udvikling medførte gennem århundrederne sammen med ødelæggende krige en mangel på træ og bevirkede, at dele af landet, der tidligere havde været skovbærende, forvandlede til uproduktive arealer såsom dele af den jyske hede, ligesom skovens forsvinden havde virkninger for vind- og nedbørsforhold, og sandflugten tog til.

Den ældste danske lovgivning tilsigtede alene at fastlægge og afgrænse ejeres og brugeres rettigheder over skovene, men allerede fra Christian II's tid og senere i det 17. og 18. århundrede søgte lovgivningsmagten at standse den truende ødelæggelse af skovene, men administrationens ringe effektivitet og manglende forståelse hos befolkningen bevirkede, at disse foranstaltninger ikke fik nogen praktisk betydning, og landets skovareal blev derfor stedse mindre og ringere.

I sidste halvdel af det 18. århundrede skete der en yderligere forværring af forholdene, idet en stor del af krongodserne af økonomiske grunde bortsolgtes med ca. 100.000 tdr. land skov, der i stor udstrækning borthuggedes af køberne. Siden opstod en udstrakt spekulationshandel med store private godser, hvorved disses skovarealer raseredes for at opnå en øjeblikkelig gevinst.

Efterhånden indså regeringen imidlertid nødvendigheden af mere målbevidste og energiske foranstaltninger for at forebygge en total og varig ødelæggelse af landets skove, og i første række søgtes indført rationelle driftsmetoder i de kongelige skove, der også udskiftedes, indhegnedes og befriedes for græsning.

Også på store private godser forekom bestræbelser i retning af en ordnet skovdrift.

Yderligere søgte staten at etablere en uddannelse af forstligt personale.

På heder og sandflugtsstrækninger påbegyndtes af staten nye skovanlæg, der efterhånden tog et betydeligt omfang.

For de private skoves vedkommende kom vendepunktet med skovforordningen af 1805, der indførte en tvungen udskiftning af alle skove, der var i fællesskab, og påbød indhegning og fredning af overskoven, ligesom græs-

ning af kreaturer blev forbudt. Desuden begrænsedes en købers adgang til hugst i skoven i de første 10 år af hans ejertid.

Ved forordningen indførtes yderligere et tilsyn med de private skove. Dette tilsyn blev pålagt pligt til også at give skovejere vejledning om skovenes behandling.

Truslerne mod landets skovareal var dog ikke umiddelbart afværget med 1805-forordningen. Napoleonskrigenes ødelæggende virkninger på dansk økonomi og den med krigen følgende demoralisering af befolkningen medførte i forbindelse med manglende effektivitet hos myndighederne, at skovene blev yderligere forringet, og først efterhånden indtraf en stabilisering.

Den ved 1805-forordningen påbudte udskiftning medførte i sig selv et betydeligt tab af skovareal, men til gengæld opnåedes indfredningen af de væsentligste dele af det tilbageværende areal.

En uheldig virkning af forordningen var, at der ved udskiftningen opstod et meget stort antal små skovparceller, ofte med en for driften uheldig form. Dette søgtes i 1813 modvirket ved et tillæg til forordningen, der også ville indføre et forbud mod udstykning af skov i mindre parceller end 100 tdr. land. Ligeledes agtedes ansat fors tuddannede skovinspektører for at sikre forordningernes overholdelse og til at vejlede ejerne med hensyn til hugst- og kulturforanstaltninger. Tillægget til 1805-forordningen blev imidlertid af økonomiske grunde ikke gennemført.

De sidste 150 års udvikling kan sammenfattes i følgende:

a) Sikring og forbedring af skovarealet.

Under 1805-forordningen udvikledes efterhånden en ret fast administrativ praksis, der tilstræbte at bevare eller eventuelt forøge landets samlede skovareal. Dette er fortsat efter skovloven af 1935, der i det væsentlige bygger på 1805-forordningens principper. Lovgivningens overholdelse sikres gennem statens tilsyn med de private skove.

I udstykningslovgivningen indførtes et forbud mod deling af samlede fredskovstrækninger i mindre parceller end 50 ha. Majoratsloven af 1919 indførte begrænsninger i adgangen til at dele skove, der hørte under de daværende majorater. (Loven indeholdt endvidere en forkøbsret for det offentlige til majoratsskove, men denne er ikke blevet udnyttet).

I begyndelsen af dette århundrede ansattes på privat basis de første småskovskonsulenter i Jylland, og ved en lov af 1919 om statstilskud til småskovsforeninger blev der tilvejebragt hjemmel for ydelse af tilskud til småskovskonsulenter lønning m.v.

Indtil 1903 opretholdtes et vist skatteprivilegium for ejere af indfredede skove.

b) Nye skovanlæg.

Den af staten indledte tilplantning af heder og sandflugtsstrækninger fortsattes, og på Bornholm overlodes sådanne arealer i offentlig eje til private eller kommunerne mod forpligtelse til tilplantning.

I 1866 stiftedes Det danske Hedeselskab med det formål at fremme frugtbargørelsen af de jyske heder, bl.a. ved plantning, og der er under hedeselskabets medvirken siden tilplantet meget store arealer med skov, fortrinsvis i Jylland. Allerede kort efter starten opnåedes statstilskud til selskabets virksomhed, og i 1885 indførtes den i det væsentlige stadig gældende ordning, at staten yder tilskud til de enkelte plantageanlæg, når ejeren indgår på at undergive den frembragte skov fredskovspligt. Der har yderligere været givet tilskud til oprettelse af ikke-fredskovspligtige plantager og småplantninger, men i praksis er denne ordning nu ophørt. Staten betaler i øvrigt en væsentlig del af lønudgiften til hedeselskabets forstlige personale.

Staten har desuden tilskyndet til nyanlæg af skov ved lempeligere beskatning af hedeplantager i anlægsperioden og ved at tillade agerjords indtagelse til fredskov.

c) Uddannelses-, forsknings- og forsøgsvirksomhed.

Ved den af staten etablerede undervisning af forstkandidater og skovteknikere er der nået et højt uddannelsesstade for det forstlige personale. En veludviklet forsknings- og forsøgsvirksomhed varetages af Statens forstlige Forsøgsvæsen, Landbohøjskolen og Skovteknisk Institut, ligesom der også foregår forsøgsvirksomhed inden for hedeselskabet og statsskovbruget.

d) Skovens naturæstetiske og rekreative betydning.

I statens skove er der i nyere tid taget vidtgående hensyn til skovens betydning for landskabsbilledet og som rekreativ faktor for befolkningen. Naturfredningslovgivningen har i 1917 indført ret for almenheden til færdsel og ophold i offentlige skove, og i 1969 er indført en begrænset ret til færdsel og ophold i private skove, kombineret med en regel om, at skovejeren kan forlange skoven overtaget af staten, hvis almenhedens adgang medfører væsentlige gener.

e) Diverse foranstaltninger.

Vurderings- og beskatningsmæssigt har dansk skovbrug indtaget en forholdsvis ugunstig stilling. I 1969 indførtes dog adgang til en konjunkturbestemt lempelse af den amtskommunale grundskyld af skovejendomme, således at skovbrugserhvervet på dette punkt ligestillede med andre jordbrugserhverv.

Under de 2 verdenskrige blev skove og plantager pålagt tvangshugster, og ejernes fortjenstmuligheder begrænsedes af maksimalpriser. Af andre tidsbegrænsede foranstaltninger kan nævnes den i 1968 gennemførte lov om statsgaranti for lån samt rentetilskud til skovejere, der rantes af stormfaldet i 1967.

Af ovenstående meget kortfattede fremstilling vil formentlig fremgå, at der fra statsmagtens side har været lagt stor vægt på bevarelsen og forøgelsen af landets skovareal. De motiverende hensyn må antages at være at opretholde en konstant eller eventuelt voksende træproduktion, at opbygge et vist forråd af træ i skovene med henblik på krigs- og afspærringsforhold, at sikre skovene som et naturligt led i landskabsbilledet og som rekreative områder for befolkningen samt for nogle skovområders vedkommende, at de tjener som værnsskove. Forestillinger om skovens betydning som lægger og om eventuel påvirkning af temperatur- og nedbørsforhold kan også have spillet ind.

For det private skovbrugs vedkommende har det offentlige — bortset fra de gennem hedeselskabet ydede tilskud til skovplantning og de forholdsvis mindre betydelige tilskud til småskovsordningen — i det væsentlige indskrænket sig til gennem restriktive bestemmelser at fastholde skovdriften på private ejendomme uden større hensyn til, om der var økonomisk baggrund herfor.

Positive støtteforanstaltninger i form af drifts- eller produktionstilskud, prisgarantier, eksportpræmiering, toldbeskyttelse, afgifts- og skattelempelser har — i modsætning til forholdene i mange andre lande — ikke været taget i anvendelse.

Når dansk skovbrug gennem årene har klaret sig forholdsvis godt, skyldes dette antagelig uddannelsens, forskningens og forsøgsvirksomhedens høje stade, den tidlige gennemførelse af rationel skovdrift med et relativt højt udbytte pr. ha til følge, og korte transportafstande i et terræn, der ikke frembyder de store vanskeligheder. Hertil er efterhånden kommet en veludviklet træindustri til aftagning af skovenes produktion.

/ de senere år har udviklingen imidlertid været ugunstig for skovbruget. Priserne på træeffekter har været stagnerende, medens omkostningerne — ikke mindst arbejds lønningerne — har været i stærk stigning. Denne udvikling er søgt modvirket ved gennem rationalisering, sammenlægning af administration og mekanisering at begrænse omkostningerne og at øge indtægtsmulighederne ved bedre udnyttelse af skovens vedproduktion og dens muligheder for biprodukter (juletræer, pyntegrønt m.v.) samt ved indtægter af anden art (f.eks. ved grusgravning, turisme, camping, jagtleje, ridetilladelser). Yderligere søges produktionen i højere grad tilpasset kundernes behov.

Mangel på likvid kapital forbundet med den meget lange produktionstid lægger sammen med skovarealets opsplitning på for små administrationsenheder dog hindringer i vejen for skovbrugets videre effektivisering.

For småskovenes vedkommende gør en række specielle faktorer sig yderligere gældende.

Indtil årene efter den 2. verdenskrig tjente disse skove for en stor del til selvforsyning med gavntre og brænde for de landbrugsejendomme, som de fleste af dem hørte under, og skovene dannede grundlag for vinterbeskæftigelse af en del af landbrugets arbejdskraft, ligesom ejerne i skoven ofte

havde en reservekapital, der i givet fald kunne afbalancere landbrugsejendommens økonomi.

Den tekniske udvikling har medført, at ejernes forbrug af egne træprodukter er gået stærkt tilbage, og at produktionsforholdene må indrettes med salg for øje. Den store afvandring af arbejdskraft fra landbruget har medført, at ejerne i ringere grad har mulighed for selv at få udført arbejdet i deres skove, og skovenes konjunkturudlignende funktion er også reduceret. Yderligere er mange småskove i dag fraskilt de landbrugsejendomme, de hidtil har hørt under, og tilhører ofte byboere, der er uden nogen form for jordbrugsfaglig uddannelse og uden praktiske muligheder for selv at passe deres skove. Endelig er selve skovningsarbejdet i stigende grad blevet et "faglært" arbejde, der foruden investering i motorsav o.lign. kræver en betydelig erfaring.

Hugst med salg for øje kræver en indsigt i markedsf forhold m.v., som ejeren ikke er i besiddelse af, samt at ejeren kan tilbyde så store kvantiteter, at køberne er interesserede i at aftage dem. Endvidere stilles der voksende krav til træeffekternes behandling og sortering efter træindustriens krav. I modsætning til forholdene i landbruget kan arbejdskraftmangelen kun delvis kompenseres ved mekanisering, da den enkelte ejers arealer gennemgaaende ikke er af en sådan størrelse, at det kan betale sig at investere i maskiner og specialredskaber.

For at imødegå småskovbrugets vanskeligheder udkræves en række foranstaltninger, som i overskuelig fremtid ikke vil kunne realiseres uden en økonomisk indsats fra det offentliges side.

Først og fremmest må der *etableres en organisation, der i alle dele af landet kan bistå ejerne* med den fornødne sagkyndige vejledning med hensyn til hugst- og kulturforanstaltninger, og som kan forestå salget af træeffekterne på ejernes vegne, bistå med indkøb af skovfrø og planter o.s.v. En sådan organisation må ligeledes kunne tilbyde ejeren at stille fornøden arbejdskraft med redskaber og maskiner samt arbejdsledelse til rådighed.

Herudover er der også for småskovbrugets vedkommende — ikke mindst i de såkaldte parcelskove — behov for *etablering af større driftsenheder* for at muliggøre rationel skovdrift og nedbringe omkostningerne; bestræbelser i denne retning må eventuelt støttes igennem lovgivningen. En række andre problemer kan også først løses ved etablering af mere eller mindre integrerede driftsfællesskaber. Mange småskovsarealer er stærkt vandlidende, men fornødne afvandringsforanstaltninger kræver samvirke mellem ejerne. Ligeledes må transportproblemet løses ved etablering af fælles bilfaste veje, der kan bære meget tunge køretøjer, og indretning af fælles læggepladser for træeffekterne, der de fleste steder ikke længere tillades aflagt ved offentlig vej.

Yderligere kan der både af skovdyrkningsmæssige hensyn og af naturfredningshensyn være tale om at *støtte løvtræplaneringen*.

Ud fra foranstående må udvalget konkludere, at man fra statens og befolkningens side — uanset at der ikke foreligger nogen officielt proklameret skovpolitik — lægger afgørende vægt på at opretholde eller eventuelt forøge landets skovareal både af hensyn til træproduktionen og af hensyn til skovens betydning for landskabet og som rekreatiomsområde for befolkningen. Udvalget bemærker i denne forbindelse særlig, at man fra samfundets side gennem fredskovsplikten har bundet størstedelen af landets skovarealer til vedvarende skovdrift, og derigennem forhindret ejerne i at udnytte arealerne til økonomisk mere indbringende formål, og at man gennem naturfredningslovgivningen har givet hele befolkningen andel i skovenes naturværdier uden kompensation til ejerne, der herved i ulige omfang er påført ulemper og økonomiske byrder.

Det er herefter udvalgets opfattelse, at det også må påhvile samfundet inden for rimelige grænser at skabe mulighed for at ejere af private skovejendomme kan få en sådan bistand ved driften af deres skove, at der derved i nogen grad kompenseres for de forpligtelser og eventuelle økonomiske tab, som samfundet gennem sin skovpolitik måtte påføre dem, og at der som minimum må opstilles en forudsætning om, at de nuværende gennem Det danske Hedeselskab og småskovsforeningerne formidlede bistandsordninger reorganiseres og koordineres således, at der tilsikres alle landets mindre skovejere — uanset deres ejendommers geografiske placering — mulighed for at benytte sig af en ensartet og effektiv bistandsordning understøttet af det offentlige.

I afsnit IV behandles udvalgets overvejelser og forslag til en sådan bistandsordning, men forinden skal i afsnit III redegøres for de nuværende organisationers — Det danske Hedeselskabs plantningsafdelings og småskovsforeningernes — opbygning, virke m.v.

III. Nuværende organisationers opbygning og virke

A. HEDESELSKABET.

Det danske Hedeselskab stiftedes i 1866 med det formål at fremme frugt-bargørelsen af de jyske heder. Ifølge selskabets nuværende vedtægter (som ændret i 1970) er blandt *hovedformålene* at medvirke ved skovplantning, skovdrift og læplantning, især i Jyllands hedeegne, og at medvirke ved landskabspleje, herunder planlægning og udnyttelse af arealer til rekreative formål.

Selskabet er en privat sammenslutning med ca. 12.000 medlemmer ledet af et repræsentantskab og en bestyrelse, hvoraf 3 medlemmer udpeges af landbrugsministeren. Den daglige ledelse varetages af en direktør bistået af 3 afdelingschefer og 1 kontorchef. Selskabets virksomhed kan principielt deles i en *grundforbedringsvirksomhed* og en *plantningsvirksomhed*, hvoraf sidstnævnte skal behandles nærmere nedenfor. For de 2 virksomheder er der et fælles hovedkontor i Viborg, men der er i øvrigt intet egentligt funktionsfællesskab mellem dem.

Midlerne til selskabets virksomhed tilvejebringes dels af selskabet selv gennem medlemsbidrag, udbytte af egne virksomheder og øvrige aktiver, betalinger fra skovejere m.v., dels af staten.

I finansåret 1970/71 udgjorde omsætningen inden for hedeselskabets virksomheder i alt ca. 58,1 mill. kr., og statens samlede tilskud til hedeselskabets virksomheder udgjorde 16,4 mill.kr. For plantningsafdelingens vedkommende udgjorde omsætningen 37,6 mill.kr., hvoraf statens tilskud androg 4,8 mill.kr., og hertil kommer 1,8 mill.kr. i forskellige tilskud, som formidles gennem plantningsafdelingen.

Hedeselskabets plantningsafdeling varetager i dag følgende:

1) *Skovbrugsmæssige opgaver:*

- a. Vejledning i forbindelse med plantageanlæg.

- b. Formidling af statsstøtte til anlæg af plantager.
- c. Statstilsyn med plantager oprettet med statstilskud.
- d. Administration af private plantageejendomme og udførelse af hugst og plantningsopgaver i mindre plantager.
- e. Administration af hedeselskabets egne plantager og virksomheder.

Disse aktiviteter har været medvirkende **til**, at skovprocenten i Jylland i perioden 1850-1950 er steget fra 2,2 til 10,0.

I 1881 blev Jyllands skovareal opgjort til 87.000 ha og i 1965 til 326.000 ha.

Totalarealet for fredskovsplantager oprettet gennem hedeselskabet udgjorde pr. 1. januar 1971 ca. 106.000 ha (heraf bevokset ca. 85.000 ha) fordelt på følgende ejerkategorier:

Private plantager:	82.000 ha (total areal)
Kommune- og amtsplantager:	10.000 ha (total areal)
Diverse statsinstitutioner:	2.000 ha (total areal)
Egne plantager:	12.000 ha (total areal)

Foruden disse ca. 106.000 ha plantage har **plantningsafdelingen** medvirket ved anlæg af 25-50.000 ha ikke-fredskovspligtige plantager og småplantninger.

Ad a. Enhver, der ønsker at oprette en fredskovsplantage, kan få hedeselskabets lokale skovrider til at udarbejde en tilplantningsplan og et overslag. Vejledning i forbindelse med oprettelse af plantager er gratis.

ad b. Statstilskud til anlæg af fredskovsplantager ydes i henhold til landbrugsministeriets regler af 4. november 1948 med halvdelen af anlægsudgiften inden for et fastsat maksimum. Arealet skal mindst udgøre 10 ha i samlet stykke og undergives fredskovspligt ved tinglyst deklaration.

Efter de senere års praksis ydes ikke statstilskud, hvor fredskovspligt pålægges som betingelse for ophævelse af landbrugspligten, og dette forhold har i høj grad medvirket til, at anlæg af fredskovsplantager er gået stærkt tilbage. Medens der således i årene fra o. 1950 til midten af 1960'erne tilplantedes gennemsnitligt ca. 750 ha fredskovsplantage om året, blev der i 1970/71 kun tilplantet 49 ha plantage med statstilskud. Den gennemsnitlige kulturudgift androg i 1970/71 1.959 kr. pr. ha. I samme år androg bevillingen til anlæg af fredskovsplantager 260.000 kr. (For 1971/72 nedsat til 60.000 kr.).

ad c. I henhold til landbrugsministeriets regler af 16. juli 1960 for tilsynet med de ved hedeselskabets medvirken oprettede plantager i Jylland varetages statstilsynet med plantager og småplantninger i Jylland, hvortil der er ydet statstilskud, delvis af hedeselskabets lokale skovridere.

Sager om ophævelse eller suspension af fredskovspligt og andre skovsager

vedrørende disse plantager behandles af hedeselskabets lokale skovridere — uden de amtstilsynsførendes medvirken — og indstilling til ministeriet foretages af selskabets hovedkontor.

ad d. Administration m.v. af større private plantageejendomme og udførelse af hugst- og kulturarbejder på en lang række små ejendomme er nu plantningsafdelingens væsentligste opgave. Skønsvist har hedeselskabet i dag den fulde detaillerede af ca. 2.100 private plantageejendomme med et bevokset areal på ca. 51.700 ha, og selskabet udfører lejlighedsvis forstlige entreprenøropgaver på yderligere ca. 4-5.000 små ejendomme.

For at anskueliggøre arbejdets omfang i de private detaillerede plantager kan det nævnes, at den samlede hugst i disse i 1970/71 androg 137.000 m^3 , svarende til en hugst på ca. $2,7 \text{ m}^3$ pr. ha bevokset areal, og at den samlede bruttoindtægt i disse plantager i samme periode androg 14,8 mill.kr.

Til dækning af hedeselskabets administrationsudgifter (skovrider- og skovfogedtilsyn, regnskabsføring m.v.) ved den ovenfor omtalte detaillerede opkræves en ydelse ("refusion"), der andrager:

15 pct. af den manuelle arbejds løn,

5 pct. af salgsværdien af skoveffekter (incl. moms) samt en fast arealafgift på 5-12 kr. pr. ha bevokset areal, afhængig af boniteten.

Ved rene entreprenøropgaver i mindre plantager opkræves en eengangsrefusion beregnet på lignende måde.

De detaillerede plantagers regnskaber udarbejdes centralt, og plantageejerne kan efter anmodning modtage månedsvise opgørelser, der rummer dels en oversigt over virksomhedens indtægter og udgifter (incl. hedeselskabets refusion) og dels en oversigt over materialeomsætningen (hugst- og salgskontrol). Opgørelserne udarbejdes hos Landbrugets EDB-Centraler i Århus.

ad e. Hedeselskabets egne plantager omfatter pr. 1. april 1971 12.252 ha, heraf bevokset 10.237 ha. Hedeselskabets plantager er hovedsagelig erhvervet for midler skænket af privatpersoner, og der er ikke ydet statstilskud til tilplantningen af disse plantager.

Administrationsgebyret opkræves efter samme retningslinier som for de private detaillerede plantager, dog således at den faste arealafgift er ansat til 15 kr. pr. ha bevokset areal. Den gennemsnitlige administrationsudgift pr. ha bevokset areal androg i 1970/71 i hedeselskabets egne plantager 69 kr. pr. ha.

Bruttoindtægten i egne plantager androg i 1970/71 ca. 4,6 mill. kr., og den årlige planhugst andrager ca. 35.000 m^3 , svarende til en hugst på ca. $3,4 \text{ m}^3$ pr. ha bevokset areal.

Plantningsafdelingens forstlige personale - der er den del af hedeselskabets personale, der har interesse i forbindelse med fusionen med småskovsforeningerne — er sammensat som følger:

- 1 afdelingschef
- 11 skovridere (i lønramme 36)
- 5 skovridere (i lønramme 34)
- 1 skovtaksator
- 5 forstfuldmægtige
- 47 skovfogeder
- 4 skovfogedassistenter

I alt 74

(1 skovfogedassistent ved centralplanteskolen og 2 skovfogeder ved virksomheden i Brande, der alle aflønnes over virksomhedernes drift, er ikke medregnet).

Vedrørende personalets sammensætning, fordeling m.v. henvises i øvrigt til bilag 6 (Organisations- og personaleoversigt). For det forstlige personales vedkommende henvises yderligere til bemærkningerne i afsnit V. A.

Plantningsafdelingens personale er øget i takt med de voksende arbejdsopgaver, der ved selskabets start bestod i at yde råd og vejledning ved nyanlæg af plantager, men i dag — hvor disse plantager er blevet til vedproducerende skove — først og fremmest består i at varetage driften af disse.

Under plantningsafdelingen i Viborg sorterer 14 *plantagedistrikter* ledet af hver sin skovrider og med en samlet stab på 47 skovfogeder. Arbejdet med plantagernes drift er stærkt decentraliseret, og mange afgørelser træffes på distriktsplan. Distrikternes personale arbejder i høj grad selvstændigt, og udover en solid viden om hedeskovbrugets særlige problemer er det af afgørende betydning, at personalet har evne til at komme i kontakt med de mange private plantageejere.

I de større plantager findes sædvanligvis en fast arbejderstab, medens der i de mindre plantager anvendes mobile skovningshold. En vis vekselvirkning findes deri, at der i almindelighed altid i større plantager er arbejdsopgaver, der kan iværksættes, så man derved kan fastholde arbejdsstyrken i situationer, hvor der ikke måtte være tilstrækkelige beskæftigelsesmuligheder på de mindre plantageejendomme.

Til distrikterne er knyttet forskellige underordnede virksomheder, der er udvidet i takt med den stadige forøgelse af opgavernes art og mængde, såsom distriktsplanteskoler med produktion af planter til lokalt brug, og distriktsmaskincentraler med mekaniseret materiel til kulturarbejde, transport m.v.

Til plantningsafdelingen er endvidere — sideordnet med distrikterne — knyttet en *maskincentral* med svært materiel til jord- og rydningsarbejder, en *centralplanteskole*, som navnlig producerer planter til læplantnings- og rekreative formål, en *træindustri*, der udnytter småeffekter til havehegn m.v. og til produktion af trækul, en *planlægnings- og taksationsafdeling* og en *afdeling for skovtræforædling og indsamling af skovfrø*.

2) Opgaver af landbrugsmæssig karakter:

Plantningsafdelingen har lige fra selskabets start sideløbende med plantageanlæg m.v. beskæftiget sig med læplantning, først gennem lokale *plantnings fi o reninger*, og fra 1938 tillige gennem diverse *læplantningslaug*, der udfører læplantning på kollektiv basis.

Til læplantningsformål yder staten et fast årligt beløb (i 1970/71: 3,2 mill.kr.), hvoraf der for tiden dels ydes tilskud (40 pct. af planteprisen) til planteindkøb gennem plantningsforeningerne, og dels ydes dækning for udgifter til det forberedende jordarbejde i læplantningslaugene.

Den kollektive læplantning sorterer direkte under chefen for plantningsafdelingen med en stab af inspektører og arbejdsledere, der forestår arbejdet i marken.

Personalet ved de kollektive læplantningsarbejder aflønnes af ovennævnte bevilling.

Den vigtigste opgave ved læplantningsarbejdet i dag er fornyelsen af de mange gamle, udlevede nåletræhegn i Midt- og Vestjylland, og i konsekvens af den viden, man nu besidder om læ, har hedeselskabet i samarbejde med landbrugets lækonsulent udarbejdet en række egnsplaner, der tager sigte på frembringelsen af mere varige løvtræhegn.

Gennemførelsen af de kollektive egnsplaner forudsætter fuld tilslutning fra lodsejerne inden for det givne område. Til gengæld foretages eventuel rydning af udlevede hegn og det forberedende jordarbejde m.v. uden udgift for lodsejerne. Disse skal — som i de traditionelle læplantningslaug — kun afholde udgiften til planter.

3) Andre aktiviteter:

Plantningsafdelingen har i årenes løb medvirket ved plantningsopgaver på Island og Færøerne og i de seneste år i enkelte tilfælde stillet tjenestemænd til rådighed for skovprojekter i udviklingslandene.

Plantningsafdelingen har lejlighedsvis været inddraget i arbejde med pleje af naturfredede arealer og har i de senere år samarbejdet med fredningsplanudvalgene om løsningen af sådanne opgaver.

På de betydelige arealer, der i Jylland henligger med omgravede brunkullejer, har hedeselskabet siden 1940 varetaget tilplantningsarbejder, i de senere år i henhold til lov nr. 172 af 7. juni 1958 om brunkullejer. Disse foranstaltninger tilsigter dels naturværn (forebyggelse af jordfygning o.lign.), dels at tilgodese landskabsæstetiske hensyn.

B. SMÅSKOVSFØRENINGERNE

Som nævnt foran under afsnit II var der allerede i begyndelsen af forrige århundrede tanker fremme om ansættelse af forstkyndige mænd til at vejlede skovejere med hensyn til hugst- og kulturforanstaltninger, hvilket imidlertid ikke blev gennemført på grund af statsfinansernes elendige stilling. Senere forsøg på at få statskonsulenter i skovbrug mislykkedes også, men omkring år 1900 lykkedes det på privat basis at ansætte 3 skovkonsulenter i Jylland, og disse stillinger opretholdtes indtil omkring 1920.

Den første småskovsforening stiftedes i 1904 i Vejle amt, og efter at der i 1919 var skabt lovhjemmel for ydelse af statstilskud til småskovsforeninger, udvikledes foreningerne gradvist, så de i dag omfatter størstedelen af landet. Udviklingen belyses af følgende tal:

Antal foreninger:	Antal medlemmer:	Tilmeldt skovareal i ha:
1922: 5	839	9.700
1932: 6	1111	12.900
1942:11	2661	23.588
1970:16	5076	39.771

De nuværende småskovsforeninger er:

Navn:	Antal medlemmer:	Tilmeldt areal i ha:
Vejle Amts Skovdyrkningsforening	1073	6675
Skovdyrkerforeningen for Skanderborg amt	563	4501
Skovdyrkerforeningen for Århus amt	405	2618
Småskovsforeningen for Odense og Assens amter	331	2542
Skovdyrkerforeningen for Svendborg amt	313	2258
Smaaskovsforeningen for Aabenraa-Sønderborg Amt	392	1536
Sydøstjysk Smaaskovsforening	742	4673
Småskovsforeningen for Randers og Viborg amter	180	2373
Bornholms Skovdyrkerforening	223	2699

Navn:	Antal medlemmer:	Tilmeldt areal i ha:
Skovdyrkerforeningen for det nordlige Sjælland	53	1437
Smaaskovsforenin- gen for Hjørring amt og Kjær herred	91	1644
Lolland-Falsters Skovdyrkerforening	227	1131
Skovdyrkerforeningen for det sydlige Sjæl- land og Møn	44	471
Smaaskovsforeningen for Aalborg og Thisted amter	75	1506
Midtjysk Skovdyrker- forening	256	2247
Tønder amts skovdyr- kerforening	108	1460
	5076	39771

Til småskovsforeningen for Åbenrå-Sønderborg amt slutter sig en særlig salgsforening til varettagelse af handels- og entreprenørfunktionerne. Formålet hermed er at friholde konsulenten for personligt økonomisk ansvar. På Bornholm er en del af virksomheden overladt til et salgskontor fælles for det bornholmske skovbrug, hvorved bemærkes, at der for bornholmsk skovbrug som for andet erhvervsliv på øen gør sig særlige problemer gældende. Ifølge en af de bornholmske erhvervsorganisationer for nogle år siden foretaget undersøgelse måtte man i skovbruget kalkulere med fragttudgifter på over 1/3 af salgsværdien.

Det samlede tilmeldte areal i småskovsforeningerne på ca. 40.000 ha udgør ca. 33 pct. af landets totale småskovsareal, men den procentvise andel i det produktive småskovsareal ligger en del højere, idet der i det totale småskovsareal indgår småplantninger o.a. beplantninger uden produktionsmæssig betydning.

Småskovsforeningernes virke ligger især i de gamle skovegne, d.v.s. i Østjylland og på øerne. Tilslutningen til foreningerne er meget varierende fra område til område; den højeste organisationsprocent findes i Århus amts skovdyrkerforenings område, hvor 85 pct. af småskovsarealet indgår i foreningen. Gennemsnitsarealet pr. medlem udgør for hele landet ca. 7 ha.

Særlige opgørelser over produktion og omsætning inden for de skove, der er tilsluttet småskovsforeningerne, findes ikke, idet der ikke har kunnet ofres arbejdstid eller penge på tilvejebringelse af sådant statistisk materiale, hvortil kommer de vanskeligheder, som de stærkt vekslende administrationsformer frembyder for udarbejdelsen af et samlet materiale. Det kan dog oplyses, at konsulenterne i 14 af de 16 foreninger (Bornholm og Hjørring amt undtaget) i 1969 for medlemmerne solgte ca. 113.000 m³ træeffekter til en salgsværdi af ca. 8,5 mill.kr. I 1970/71 androg salgsværdien 13,5 mill.kr.

Hver forening har sine særskilte love, der definerer *foreningernes formål* lidt forskelligt, men der er dog en række gennemgående træk i formålsparagrafferne:

Foreningen skal fremme interessen for og driften af de mindre skove i området.

Foreningen ansætter en forstkandidat til at vejlede medlemmerne i udførelse af kulturforanstaltninger, afvandings- og vejarbejder, udvisning af hugst, sortering af træet og opmåling af træeffekter og om andre forhold vedrørende skovdriften samt om skovejerens retlige status. Konsulenten skal yderligere bistå med salg af træet, evt. søge etableret fællessalg og være behjælpelig med indkøb af frø, planter og redskaber.

Som led i oplysningsvirksomheden arrangerer foreningen udflugter til andre skovdistrikter for medlemmerne.

I praksis bistår de fleste konsulenter medlemmerne i videre omfang ved som entreprenør at påtage sig en del af de ovennævnte opgaver for ejerne.

Foreningernes virksomhed finansieres ved medlemsbidrag (kontingenter og tilsynshonorarer) og ved statens tilskud, (hvortil kommer mindre indtægter i form af renter, tilskud fra pengeinstitutter m.v.).

Langt den største del af en småskovsforenings indtægter anvendes til konsulentens løn, befordringsgodtgørelse og pensionsforsikringspræmie.

Den gennemsnitlige årsløn (incl. kørselsgodtgørelse) for en konsulent androg i 1970/71 ca. 50.300 kr., og ligger således væsentligt under andre akademikerlønninger. Til de gennem foreningerne udbetalte lønninger skal imidlertid lægges forskellige indtægter, der oppebæres direkte af konsulenten. Indtægterne hidrører dels fra foreningens medlemmer, dels fra ikke-medlemmer eller fra arealer over 50 ha-grænsen, og består i provision af det træ, der er solgt for skovejerne, provision af plante- og frøindkøb, administrationsgebyr vedrørende skovnings- og kulturarbejder samt honorar for udførelse af planlægningsopgaver m.v. Til gengæld afholder konsulenten en række driftsudgifter, herunder som oftest en eventuel lønudgift til skovfoged- og kontormedhjælp. Den gennemsnitlige samlede nettoindtægt for en konsulent androg i 1969/70 ca. 61.500 kr.

Pr. 1. oktober 1970 var der (udover løsarbejdere) ansat følgende *personale* ved småskovsforeningerne:

- 15 konsulenter (alle forstkandidater)
- 1 fungerende konsulent (skovtekniker)

Til foreningernes virksomhed er yderligere knyttet 9 skovfogeder (alle skovteknikere), hvoraf de 7 er ansat af konsulenterne.

De ansatte må antages at have funktionærstatus.

Samtlige småskovsforeninger er tilsluttet *en fælles organisation*, "De samvirkende danske Småskovsforeninger", der er stiftet i 1940 med det formål "at fremme småskovsbrugets interesser, at være et almengyldigt udtryk for skovejernes ønsker og at repræsentere dem over for staten og erhvervene". Samvirksomheden repræsenterer normalt foreningerne i forhold til landbrugsministeriet, udpeger småskovsforeningernes repræsentant i statens skovnævn samt repræsenterer småskovbruget i Dansk Skovforening.

Samvirksomheden ledes af en bestyrelse, bestående af en repræsentant for hver forening, valgt af denne. Bestyrelsen vælger et forretningsudvalg til den daglige ledelse. Sekretariatsforretningerne varetages af en honorarlønnet sekretær (småskovskonsulent) som bibeskæftigelse.

Samvirksomheden finansieres overvejende ved bidrag fra de enkelte foreninger og modtager ikke statstilskud.

Siden 1919 har der været ydet statstilskud til foreningernes virksomhed, og statstilskuddet er i dag det bærende element i foreningernes økonomi.

Lovgrundlaget er *lov nr. 111 af 1. marts 1919 om statstilskud til småskovsforeninger* (bilag 1) som ændret ved senere bevillingslove.

Loven bemyndiger landbrugsministeriet til at yde tilskud til foreningernes udgifter til konsulentens løn, faglig medhjælp, rejser i indlandet og kontorhold. Som betingelse for tilskud fastsættes, at en forenings love skal være godkendt af landbrugsministeriet, og til en sådan godkendelse kræves, at foreningen skal have mindst 25 skovejende medlemmer, at medlemmernes skovarealer udgør mindst 1000 ha bevokset areal, og at intet medlem kan have mere end 50 ha under konsulentens tilsyn.

Efter loven kan ministeriet dispensere fra kravet om et tilmeldt areal på mindst 1000 ha, og sådan dispensation har været givet i flere tilfælde, hvor man gik ud fra, at de pågældende foreninger hurtigt ville komme op over mindstestørrelsen.

Loven stiller ikke krav til konsulentens uddannelse. Spørgsmålet herom blev drøftet under lovens forberedelse, men lovgivningsmagten ønskede ikke at binde foreningerne på dette punkt.

De nærmere regler for statens tilskud er fastsat ved *landbrugsministeriets regler af 26. juli 1963 for ydelse af statstilskud til småskovsforeninger* som ændret ved tillæg af 17. februar 1969 (bilag 2).

Af disse regler skal følgende punkter fremhæves:

Der ydes ikke tilskud til medhjælp for konsulenten.

Der ydes tilskud til en af samvirksomheden etableret pensionsordning for konsulenterne i Statsanstalten for Livsforsikring. Herudover omfatter til-

skudsgrundlaget foreningens udgifter til konsulentens løn og kørsel i forbindelse med egentlig konsulentarbejde, d.v.s. vejledning og undervisning af medlemmerne, medens opmåling, klassificering og salg af træ samt konsulentens øvrige virksomhed ikke er tilskudsberettiget.

Tilskuddene ydes med 70 pct. af de tilskudsberettigede udgifter inden for visse maksima.

Der ydes kun tilskud til 1 konsulent pr. forening, men landbrugsministeriet kan dog godkende flere tilskudsberettigede konsulenter ved en forening. For tiden er der imidlertid ingen forening, der har mere end 1 konsulent. Reglerne opstiller en række krav til konsulenterne, bl.a. at de skal være forstkandidater, at de skal være fastansat med konsulenthvervet som hovederhverv og en vis mindsteløn, samt at de optages i pensionsordningen.

De af landbrugsministeriet fastsatte regler for ydelse af statstilskud til småskovsforeninger har i en længere årrække fulgt reglerne for ydelse af tilskud til landøkonomisk konsulentvirksomhed, dog med den væsentlige modifikation at der ikke er mulighed for tilskud til konsulentassistenter. Ønske om tilskud til assistenter eller skovfogeder har ved adskillige lejligheder været fremført over for landbrugsministeriet, men spørgsmålet har de seneste år været stillet i bero på en afklaring af samarbejdsmulighederne med hedeselskabet.

Den hidtidige sammenhæng med landbrugskonsulentreglerne er imidlertid foreløbig afbrudt med den i 1970/71 gennemførte ændring af disse, men der er af småskovsforeningerne indgivet ansøgning til ministeriet om tilvejebringelse af tilsvarende forbedrede tilskudsregler for småskovskonsulenterne, herunder også tilskud til skovfogederne.

Statens udgifter til småskovskonsulentordningen androg i 1970/71 552.061 kr. (heraf 46.697 kr. i tilskud til pensionspræmier). Det bemærkes herved, at ikke alle foreninger kan betale konsulenten en sådan løn, at de foreliggende tilskudsmuligheder udnyttes fuldtud.

IV. Udvalgets overvejelser og forslag

Det er udvalgets opfattelse, at der ved den virksomhed, der nu gennem generationer er udført af hedeselskabets plantningsafdeling og småskovsforeningerne er opnået gode resultater med hensyn til udbygning og forbedring af dansk skovbrug med gavnlige virkninger ikke blot for ejere og beskæftigede i erhvervet, men for hele samfundet. Hedeselskabets og småskovsforeningernes arbejdsområder er i deres oprindelse af helt forskellig karakter, idet hedeselskabets virksomhed i sin tid tilsigtede frembringelsen af nye skovarealer og andre beplantninger, medens småskovsforeningernes virksomhed sigtede imod bevarelsen af og tilvejebringelsen af en forbedret skovtilstand i de eksisterende småskove. I tidens løb er disse forskelle blevet udlignede, idet hedeselskabet, efterhånden som plantageanlæggene udviklede sig til produktive skove, måtte gå over til at bistå ejerne med skovdriften, påtage sig salg af effekterne m.v., og der har på denne baggrund i årenes løb udviklet sig en udstrakt servicevirksomhed, der også indbefatter detailledelsen af et meget stort privat skovareal. Samtidig er der rent skovdyrkningsmæssigt sket en udjævning, idet hedeplantagernes træarts sammensætning ikke længere er så ensidig, medens omvendt nåletræerne i vid udstrækning har vundet indpas i de gamle småskove.

I småskovsforeningerne er der ligesom inden for hedeselskabets område sket en udvikling fra den rene vejledningsvirksomhed henimod en mere udbygget servicevirksomhed, men der er dog på dette felt store forskelle på, hvad de enkelte foreninger og konsulenter kan tilbyde skovejerne.

Administrativt og skovdyrkningsmæssigt er der ikke længere nogen grundelse for at opretholde to forskellige ordninger, og specielt for småskovsforeningernes og disses konsulents vedkommende gør der sig en række forhold gældende, der nødvendiggør en gennemgribende revision af den gældende ordning inden for en kortere tid.

Hele småskovsordningen er fortsat præget af, at der i høj grad er tale om enkeltmandsvirksomheder for de pågældende konsulenter. Konsulenten ansættes og aflønnes af den enkelte forening, og da foreningernes størrelse er

meget forskellig, bliver der store forskelle mellem konsulenternes arbejdsbyrde og tildels urimeligt store forskelle mellem de indtægtsmuligheder, der foreligger for konsulenterne i de forskellige foreningsområder. Nogle konsulenter har på grund af svigtende indtægter været nødsaget til at søge bibe-skæftigelse uden for deres naturlige virke til skade for det lokale foreningsarbejde. Konsulenternes ansættelsesforhold muliggør heller ikke ordnede ferieforhold, vikariat under sygdom, deltagelse i efteruddannelseskursus m.v. eller i øvrigt mulighed for at rokere med foreningernes personale, f.eks. hvis en konsulent skulle være "kørt fast" på en bestemt egn.

Det nære forhold mellem konsulenten, foreningen og dennes bestyrelse kan indebære betydelige fordele, men bringer på den anden side konsulenten i et afhængighedsforhold, der i givet fald kan indvirke på hans saglige skøn. Konsulenterne har ligeledes i flere tilfælde følt sig nødsaget til at påtage sig en økonomisk risiko og eventuelle tab ved i forbindelse med træsalg for medlemmerne at påtage sig at afregne salgssummen til disse, medens konsulenterne selv først efter længere tids forløb modtager betaling for de solgte effekter fra køberne.

Det forekommer også uheldigt, at konsulenten har en personlig økonomisk interesse i træsalget derved, at hans indtægt delvis udgøres af procenter af dette. Ved entreprenørarbejder er konsulenten i en kedelig dobbeltstilling, idet han på den ene side som ejerens tillidsmand skal drage omsorg for den bedste og billigste udførelse af arbejdet, og på den anden side i kraft af de procenter, han modtager af entreprisesummen, har en privat økonomisk interesse i dennes størrelse. Det må dog erkendes, at lignende forhold kendes inden for andre erhverv, og det bør fremhæves, at der hidtil ikke har været rejst tvivl om konsulenternes loyalitet over for de skovejere, de skal betjene.

Ved samlede planteindkøb gennem konsulenten indvinder denne den kvantumsrabat, der måtte opnås fra planteskolen.

For konsulenternes vedkommende må det fastslås, at deres økonomiske stilling gennemgående er for ringe og for usikker, og at der foreligger en uheldig sammenblanding af den for størstedelens vedkommende af staten betalte konsulentvirksomhed og konsulentens øvrige på privatøkonomisk basis funderede virksomhed.

Konsulenterne — hvis gennemsnitsalder ligger ret højt — er efterhånden for manges vedkommende overbelastede på grund af manglende medhjælp, stigende arbejdsmængde og ikke indtægtsgivende administration såsom ATP, kildeskat, moms og sygelønsordning, og deres arbejdsmæssige og økonomiske forhold har udviklet sig således, at der må påregnes stigende vanskeligheder ved at få nye forstkandidater til at engagere sig i dette arbejde.

I relation til skovejerne indebærer den småskovsordning, der er opbygget på basis af 1919-loven, også en række skavanker.

I første række må nævnes lovens 50 ha-grænse. Denne grænse afskærer en række ejere, der efter moderne begreber må anses for småskovsejere, fra

at nyde godt af den statsunderstøttede konsulentordning, og den virker så meget mere urimelig, som en tilsvarende grænse ikke gælder for de skovejere, der kan betjene sig af hedeselskabets bistand. 50 ha-grænsen har ikke mindst for de små sjællandske foreninger lagt hindringer i vejen for en naturlig udvikling.

Yderligere indebærer foreningernes stærkt varierende kapacitet, at der også fra det ene foreningsområde til det andet kan være stor forskel på den bistand, der kan tilbydes ejerne. Samtidig er der forskel på de kontingenter og takster, der er gældende i de forskellige foreninger.

Medens de skovejere, der betjener sig af hedeselskabets virksomhed, friholdes for tab i forbindelse med træsalget, må ejere under småskovsordningen — medmindre konsulenten som foran nævnt af hensyn til sin stilling føler sig foranlediget til at træde imellem — selv bære et eventuelt tab. Det bemærkes herved, at det sædvanlige salær (på 5 pct. af fakturabeløbet uden moms) for administration af træsalget ikke kan påregnes at give fuld dækning for eventuelle tab.

Skovejere tilknyttet småskovsforeningerne må i sammenligning med hedeselskabets ordning bære en større andel af lønudgiften til funktionærerne, da statens tilskud kun dækker en del af lønudgiften til skovriderne, og der slet ikke gives statstilskud til assistenter eller skovfogeder.

Set fra statens side er der naturligvis kun tale om et meget lille administrationsområde (f.eks. sammenlignet med landbrugskonsulentordningen, der omfatter ca. 1000 personer), men i betragtning heraf stiller det uforholdsmæssigt store krav til statsadministrationen, først og fremmest landbrugsministeriet, at opretholde den nugældende småskovsordning som en særskilt ordning.

Uanset det store og ofte idealistiske arbejde, der er og stadig bliver udført inden for småskovsforeningerne, og uanset at foreningerne stadig er i fremgang, må udvalget mene, at den nugældende småskovsordning vurderet som system er uegnet til at bygge videre på, at tiden er løbet fra denne delvis ”naturgroede” ordning, og at en gennemgribende ændring af forholdene ikke tåler yderligere opsættelse.

Ved en nyordning af forholdene må følgende hensyn tilgodeses:

Der må tilvejebringes en ordning, der tilsikrer alle ejere af mindre skov ejendomme her i landet adgang til at få fornøden bistand ved deres ejendommers drift og administration i det omfang, de måtte ønske at benytte sig heraf, spændende fra ren vejledning og enkeltydelser til fuld daglig administration af skovdriften. Alle ydelser må vederlægges af ejerne efter samme betalingsregler over hele landet, og alle ejere må principielt i samme grad kunne nyde fordel af statens tilskud på dette område uden krav om medlemskab af nogen organisation.

Administrationen på området må forenkles, så hidtidigt forekommende overlappning og dobbeltadministration med deraf følgende spild af offentlige og private midler undgås.

Småskovsejernes interesse for skovene og for småskovssagen må søges bevaret og om muligt styrket ved passende medindflydelse.

Der må sigtes imod, at det nuværende kvalificerede og erfarne personale i småskovsforeningerne får tilfredsstillende lønforhold og mere betryggede ansættelsesforhold, og at der for fremtiden tilvejebringes fuldstændig ligestilling inden for de forskellige personalekategorier mellem småskovsforeningernes og hedeselskabets **plantningsafdelings** personale.

Udvalget er af den opfattelse, at disse hensyn alene kan tilgodeses fuldt ud, hvis bistanden til det mindre skovbrug koncentrerer sig i en enkelt landsdækkende organisation, og statens tilskud til området formidles gennem denne, og *udvalget kan derfor anbefale, at den virksomhed, der i dag udøves af hedeselskabets plantningsafdeling og småskovsforeningerne sammensluttes under Det danske Hedeselskab*, hvis centrale administrationsapparat i opbygning og kapacitet skønnes velegnet som basis for sammenslutningens virksomhed.

Udvalget har været opmærksom på den tidligere fremførte tanke, hvorefter sammenslutningen af hedeselskabets plantningsafdeling og småskovsforeningerne skulle udskilles fra Det danske Hedeselskab til en selvstændig virksomhed under navnet "Dansk Skovselskab" eller lign. Selvom der kun i beskedent omfang er funktionsfællesskab mellem plantningsafdelingen og hedeselskabets øvrige virksomhed, er der dog visse tekniske og økonomiske fordele ved opretholdelsen af det fælles hovedkontor, og desuden vil plantningsafdelingen fortsat i læplantningsvirksomheden have væsentlige funktioner i relation til landbruget, som kan gøre en adskillelse af afdelingerne uønsket. Der skønnes ikke at være nogen praktisk-administrative hensyn eller besparelsesmuligheder knyttet til oprettelse af en helt ny organisation; virkningen heraf vil formentlig overvejende være af psykologisk art, idet en del skovejere — især på øerne og i løvskovområder i øvrigt — vil føle det underligt at blive henvist til Det danske Hedeselskab, med hvilket de traditionelt forbinder spørgsmål om hedens opdyrkning, afvanding o.s.v. På den anden side må det konstateres, at en udskillelse af plantningsafdelingen vil støde på stærk modstand i hedeselskabets ledelse og i de kredse, der står bag ved hedeselskabet, idet en udskillelse af plantningsafdelingen vil være en så væsentlig ændring i hele hedeselskabets struktur og forhold til staten, at den kræver vidtgående undersøgelser og overvejelser vedrørende hedeselskabets øvrige arbejdsområder. Forslag om plantningsafdelingens udskillelse må i øvrigt antages at ligge uden for udvalgets kommissorium.

Sammenslutningen mellem hedeselskabet og småskovsforeningerne foreslås derfor i hovedtræk udformet således:

Hele den virksomhed, der udføres af de nuværende småskovskonsulenter overføres fra et nærmere fastsat tidspunkt fra de pågældende småskovsforeninger til hedeselskabets plantningsafdelings administration, og fra samme

tidspunkt overgår foreningernes nuværende skovridere og skovfogeder til ansættelse i Det danske Hedeselskab på så vidt muligt samme vilkår som tilsvarende personale i plantningsafdelingen. De af konsulenterne hidtil oppebårne ekstraindtægter overgår til sammenslutningen.

Småskovsforeningerne og samvirksomheden forudsættes opretholdt, idet det dog formentlig vil være hensigtsmæssigt, at foreningerne indbyrdes foretager en vis regulering af deres områder, så disse tilpasses den ny amts- og kommunalinddeling og eventuelt den ny inddeling i skovriderdistrikter. Foreningernes og samvirksomhedens opgave vil for fremtiden være at drive lokal oplysningsvirksomhed og at varetage småskovejernes mere politisk betonedede interesser f.eks. i spørgsmål om skov- og naturfredningslovgivning, vurdering og beskatning. Man forestiller sig, at foreningerne også fortsat skal repræsentere småskovbruget i statens skovnævn og Dansk Skovforening, og der foreslås for fremtiden tillagt foreningerne ret til at vælge en repræsentant i hedeselskabets bestyrelse.

Foreningernes fortsatte virke forudsættes at ske uden statstilskud på basis af medlemsbidrag og andre private bidrag. De mindre formuer, der er opbygget i enkelte foreninger, forbliver i disses eje.

Selvom den væsentlige del af foreningernes hidtidige aktiviteter henlægges under hedeselskabet, er der efter udvalgets opfattelse stadig et naturligt virkefelt for foreningerne, og man lægger fra udvalgets side stor vægt på, at foreningerne kan bevares, både for at formidle fortsat oplysning om småskovssagen og for at bevare en vis folkelig baggrund for det ny administrationsapparat.

Sammenslutningens apparat skal principielt stå til rådighed for alle skovejere i landet, hvilket indebærer, at den hidtidige 50 ha-grænse for småskovsforeningerne afskaffes. Denne grænse er af alle sagkyndige igennem årtier anset for at være forældet, og der er efter udvalgets opfattelse ikke forsvarlig basis for eller nogen nødvendighed af at fastsætte en ny grænse. Efter udvalgets vurdering af de øjeblikkelige forhold vil ejere af skovejendomme over 3-400 ha næppe have fordel af at benytte sig af sammenslutningen og må formodes fortsat selv — evt. i samarbejde med andre større skovejere — at ville skaffe sig den fornødne sagkyndige bistand. Der skal ikke stilles krav om medlemskab af en småskovsforening eller anden organisation til ejere, der ønsker bistand fra sammenslutningen.

Ejerne skal principielt frit kunne vælge, i hvilket omfang de ønsker at benytte sammenslutningen, om de kun ønsker dens bistand ved enkelte lejligheder, om de ønsker regelmæssig bistand til enkelte opgavers udførelse, eller om de ønsker ejendommens drift og administration helt overladt til sammenslutningen svarende til hedeselskabets nuværende detailadministration af private plantager.

Sammenslutningen skal ligeledes stå til rådighed for udførelse af offentlige opgaver inden for dens naturlige arbejdsområder, f.eks. plantnings- og rydningsopgaver for kommuner og fredningsmyndigheder.

I forbindelse med fusionen gennemføres den fornødne tilpasning af hidtidige skovdistrikter under henholdsvis hedeselskabet og småskovsforeningerne, og herunder nedlægges enkelte distrikter, hvor overlapning er forekommet eller koncentration af arbejdsopgaverne hensigtsmæssigt kan foretages.

Ved distriktsinddelingen iagttages tillige, at alle dele af landet indgår i denne, uanset om hedeselskabet eller småskovsforeningerne hidtil har udøvet nogen virksomhed der. Samtidig udbygges nogle af de tidligere småskovsdistrikter med skovfogedmedhjælp for at muliggøre varetagelse af arbejdsledelse og administration og i øvrigt tilgodese det stigende behov for direkte hjælp til ejerne til udførelse af nødvendige arbejder. Med disse ændringer og ved forskydning af arbejde fra skovridere til skovteknikere sker der nedsættelse af det samlede antal skovriderstillinger, medens antallet af skovfogeder forøges. Spørgsmålet om distriktsændringer m.v. belyses nærmere nedenfor.

Hedeselskabets regler for distriktsadministration gennemføres for alle distrikter.

Der indføres ensartede regler for betalingen af de ydelser, skovejerne modtager. Indtil videre vil de inden for hedeselskabets administration gældende refusionsregler kunne finde anvendelse.

Kunderegnskabet centraliseres til hedeselskabets kontor i Viborg, og sammenslutningen påtager sig overfor de skovejere, der ønsker at sælge igennem denne, at afregne salgssummen til ejerne, når effekterne er faktureret, således at den enkelte ejer friholdes for risiko og rentetab i forbindelse med kreditsalg.

Udvalget har som foran nævnt ved sine overvejelser lagt til grund, at en ny småskovsordning fortsat skal bygge på skovejernes frivillige tilslutning, og at der — i hvert fald indtil videre — ikke er nogen basis for at gennemføre en ordning, som alle landets småskovsejere skal deltage i eller bidrage til finansiering af gennem afgifter.

Udvalget er ligeledes gået ud fra, at der fortsat skal tilkomme skovejerne valgfrihed med hensyn til, i hvilket omfang de vil benytte sig af sammenslutningens assistance.

Når tillige henses til, at sammenslutningen skal være landsdækkende og til enhver tid funktionsduelig uden hensyn til konjunkturudviklingen inden for skovbruget på kortere sigt, er det *udelukket, at sammenslutningen økonomisk kan hvile i sig selv, og sammenslutningens fremtidige virksomhed under de skitserede former forudsætter derfor, at der fortsat fra statens side ydes et væsentligt bidrag til en småskovsordning.*

Det har i nogen grad præget udvalgets arbejde, at det ikke har stået klart, hvilken merudgift man fra det offentliges side vil være villig til at acceptere i forbindelse med en ny og mere effektiv småskovsordning. Udvalget har imidlertid arbejdet ud fra en forudsætning om, at hensynet til at dæmpe stigningstakten i de offentlige udgifter nødvendiggjorde, at der sigtedes mod

et forslag, der holdt statens merudgift på så lavt niveau som muligt, når de værste skavanker ved den hidtidige ordning skulle afhjælpes.

Udvalget har følgelig ikke ment at kunne foreslå nogen udvidelse af det område, til hvilket staten yder tilskud, nemlig lønudgifter til det forstlige personale. Der erindres her om, at staten betaler samtlige lønudgifter til den del af hedeselskabets forstlige personale, der er ansat som tjenestemænd, medens det øvrige forstlige personale aflønnes af selskabets egne midler, og at statens tilskud til småskovskonsulentvæsenet udgør 70 pct. af skovriderenes løn m.v. begrænset af ret lave maksima, medens der ikke ydes tilskud til de ansatte skovfogeder.

Udvalget har overvejet, efter hvilke principper statens tilskud til det forstlige personales aflønning bør ydes, når småskovsforeningernes hidtidige personale overgår til ansættelse under hedeselskabet.

Der har i udvalget været fremført forslag om en ordning, hvorved statens tilskud fastsattes til 70 pct. af alle godkendte lønningsudgifter for hele det forstlige personale i sammenslutningen, men foretagne beregninger af sammenslutningens økonomi på dette grundlag har vist et driftsunderskud af en sådan størrelse, at denne ordning har måttet forkastes som urealistisk.

Udvalget har derefter ment at måtte anbefale en ordning, der i princippet er en opretholdelse og udbygning af den ordning, hvorefter staten i øjeblikket yder tilskud til plantningsafdelingens lønudgifter, selvom det i dag kan være vanskeligt at se nogle klare principper bag denne. Udvalgets overvejelser og forslag med hensyn til, hvilke dele af sammenslutningens personale der skal aflønnes gennem statstilskud, vil der blive redegjort for i afsnit V, hvor tillige er foretaget beregninger over det fremtidige statstilskuds størrelse.

Som flere gange nævnt har der været tale om overlapning mellem hedeselskabets og småskovsforeningernes administrationsområder, og noget tilsvarende gælder i forholdet mellem disse skovbrugsinstitutioner og *statens skovtilsyn*, idet disse 3 organers personale i nogle områder i bogstavelig forstand arbejder ud og ind imellem hinanden,,mens andre områder i realiteten ligger hen uden regelmæssigt tilsyn.

Det formelle forhold mellem de 3 organer er nærmere beskrevet i den i afsnit I nævnte "Redegørelse for statens skovadministration", hvortil henvises.

Udvalget finder, at den nuværende tilsynsordning ikke kan anses for fuldt hensigtsmæssig, og henstiller, at landbrugsministeriet i forbindelse med tilvejebringelsen af en ny småskovsordning *omorganiserer statens tilsyn med de private skove efter nedenstående retningslinier*, der skulle muliggøre en mere effektiv udnyttelse af de samlede ressourcer og eventuelt besparelser i driftsudgifter.

Tilsynet med de "private" skove skal i fremtiden i enhver henseende påhvile statens tilsynsførende med de private skove ("de amtsynsføren-

de"), og disse skal behandle og afgive indstilling til ministeriet i alle sager om dispensation fra skovlovgivningen eller overtrædelse af denne.

For så vidt angår de skove og plantager, der er tilknyttet sammenslutningen — kriteriet for, hvornår dette skal anses at være tilfældet, må nærmere fastlægges — fungerer sammenslutningens distriktsskovrider som den amtstilsynsførendes medhjælper og varetager på dennes vegne og ansvar det almindelige tilsyn med disse ejendomme, d.v.s. påser, at skovlovgivningens krav til arealernes behandling iagttages, og udfærdiger hugstprotokoller ved hugst til salg efter ejerskifte. Den amtstilsynsførende skal i øvrigt være berettiget til at fordre distriktsskovriderens medvirken i alle tilsynsspørgsmål vedrørende de ejendomme, der er tilknyttet sammenslutningen.

I sager om dispensation fra skovlovgivningen eller overtrædelse af denne skal den amtstilsynsførende indhente en erklæring over sagen fra distriktsskovrideren.

Distriktsskovrideren skal afgive indberetning til den amtstilsynsførende om alle forhold af interesse for tilsynet, og dette skal omvendt drage omsorg for fornøden orientering af distriktsskovrideren. Nærmere regler for kommunikationen mellem amtstilsynsførende, distriktsskovridere og skovejere bør fastsættes.

Det af fusionen følgende *spørgsmål om en ændret distriktsinddeling*, og de hertil knyttede spørgsmål om *personalets fremtidige sammensætning, fordeling m. v.*, har i udvalget været genstand for en indgående undersøgelse og drøftelse — bl.a. gennem det i afsnit I nævnte arbejdsudvalg — dels fordi disse spørgsmål indebar en række teknisk-administrative vanskeligheder, dels fordi man både inden for hedeselskabets og småskovsforeningernes ledelse og personale har opfattet problemerne i forbindelse med disse spørgsmål, som måske den største hindring for en sammenslutning af virksomhedsområderne.

Udvalget har indledningsvis overvejet *hvilke kriterier, der kunne lægges til grund ved en ny distriktsinddeling*.

Af relevante faktorer for bedømmelsen af, hvor stort et skovriderdistrikt bør være, må i første række nævnes det indhold, som ønskes lagt i skovriderstillingen — skal skovrideren alene bestride mere overordnede administrative opgaver, eller skal han tillige i større eller mindre omfang tage direkte del i den daglige skovdrift?

Omfanget af skovriderens arbejdsopgaver kan indskrænkes såvel fra neden som fra oven: Ved delegation af ansvaret for en del af arbejdet i skoven til skovfogeder m.fl. og ved at forsyne skovrideren med kontormedhjælp m.v. kan stillingen aflastes for en del af de funktioner, der ikke nødvendigvis kræver indsats af en forstkandidat, og ved evt. overførsel af dele af salgsarbejde og regnskabsvæsen samt planlægningsopgaver til et fælles kontor befries skovriderstillingen for en række opgaver, hvis behandling formentlig med fordel kan centraliseres.

Et yderligere moment er omfanget af de eventuelle samarbejdsopgaver i relation til statens skovtilsyn og naturfredningsmyndighederne, som måtte blive pålagt skovrideren.

Hertil må så lægges en overvejelse af de faktorer, der udspringer af de lokale forhold: størrelsen af de bevoksede arealer, disses mere eller mindre spredte beliggenhed, træarts sammensætningen m.v.

Man er fra udvalgets side opmærksom på de meget uensartede forhold, der gør sig gældende med hensyn til de nuværende skovriderdistrikter, men man er af den opfattelse, at der foreløbig kun er ret begrænsede muligheder for at standardisere, og at det derfor ikke vil tjene noget formål at opstille en teoretisk model på et "idealdistrikt" byggende på noget usikre forudsætninger om, hvilken indflydelse skovfogedmedhjælp og et centralkontors bestridelse af visse opgaver vil få på distriktsskovriderens arbejdsbyrde. Inden for dansk skovbrug findes ikke nogen model for et sådant "idealdistrikt", men det vil dog være nærliggende at foretage en sammenligning mellem distrikterne inden for de nuværende småskovsforeninger, hedeselskabet og statsskovbruget:

Småskovsforeningerne.

I alt 16 distrikter med et samlet bevokset areal på 39.771 ha og 5.076 ejere, d.v.s. gennemsnitlig 2.486 ha og 317 ejere pr. distrikt. Der er imidlertid meget store variationer på dette område, hvilket foruden geografiske forhold skyldes den omstændighed, at foreningerne (og dermed skovriderdistrikterne) er opstået ved lokalt initiativ og gennem en længere årrække og ikke fastlagt ved planlægning ovenfra.

Hedeselskabet.

I alt 14 plantagedistrikter med et samlet bevokset areal på 61.937 ha og 2.100 ejere, d.v.s. gennemsnitlig 4.424 ha og 150 ejere pr. distrikt.

Statsskovbruget.

(Her refereres til forholdene inden de henholdsvis pr. 1. august 1971 og 1. oktober 1971 gennemførte henlæggelser af klitplantagerne og Sorø Akademis skove under statsskovvæsenets administration).

Nuværende inddeling:

I alt 28 distrikter med et samlet bevokset areal på (1965) 65.312 ha, d.v.s. gennemsnitlig 2.332 ha pr. distrikt. For de 8 C-distrikters (ikke fuldt producerende distrikter, d.v.s. plantagearealer) vedkommende er gennemsnitsstørrelsen 3.510 ha.

Kort tidsplanen:

I alt 27 distrikter med et samlet bevokset areal på omkring 70.000 ha, d.v.s. gennemsnitlig 2.592 ha pr. distrikt.

Langtidsplanen:

I alt 20 distrikter med et samlet bevokset areal på omkring 70.000 ha, d.v.s. gennemsnitlig 3.510 ha pr. distrikt.

Sammenslutningen af hedeselskabets plantningsafdeling og småskovsforeningerne.

Efter udvalgets nedennævnte forslag vil der være i alt 26 distrikter med et samlet bevokset areal på omkring 102.000 ha med ca. 7.200 ejere, d.v.s. gennemsnitlig 3.923 ha og 277 ejere pr. distrikt. Løvtrædistrikterne er for de flestes vedkommende holdt under dette gennemsnit for samtlige distrikter med hensyn til areal, mens antallet af ejere pr. distrikt ligger over gennemsnittet.

Til ovenstående oversigt bemærkes for det første, at talangivelserne i det til grund liggende materiale er meget (og stadigt) varierende, hvorfor de her angivne tal må tages som omtrentlige, og dernæst at tallene, selvom nøjagtigheden havde været større, ikke umiddelbart er sammenlignelige. Eksempelvis skal nævnes, at arealtallene for småskovsforeningerne i det væsentlige er det af medlemmerne tilmeldte skovareal med stærkt vekslende administrationsintensitet både fra forening til forening og inden for det enkelte fo reningsområde, mens der ved opgørelsen over hedeselskabets plantagedistrikter alene er medregnet arealer, der under en eller anden form er under direkte administration af hedeselskabet (spændende fra iværksættelse af hugst og kulturforanstaltninger til fuld administration).

Det må yderligere fremhæves, at de arbejdsopgaver, der påhviler distriktskovriderne i skovbrugets forskellige institutioner, er så uensartede, at det ikke er muligt at sammenligne den arbejdsmængde, der påhviler distrikter i forskellige institutioner.

Som en speciel faktor inden for småskovbruget må således nævnes den betydelige administrationsbyrde, der påhviler skovrideren ved at skulle opretholde kontakten med de mange ejere og tilrettelægge turene til disse.

Udvalget er af den opfattelse, at der ikke ud fra de i dansk skovbrug hidtil anvendte eller planlagte fremtidige distriktsinddelinger kan udledes nogen retningslinier til brug ved overvejelserne om en distriktsinddeling ved den planlagte sammenslutning af hedeselskabets plantningsafdelings og småskovsforeningernes områder.

Når dernæst henses til den temmeligt uoverskuelige udvikling dansk skovbrug er inde i — også strukturelt — *har udvalget fundet det rettest som grundlag for sit arbejde med en ny distriktsinddeling at tage den nugældende distriktsinddeling med de ændringer, der skønnes nødvendige eller hensigtsmæssige* for at undgå den hidtidige overlapning af administrationsområder, og det er herved også tilstræbt at nedbringe antallet af skovriderstillinger i det samlede apparat i overensstemmelse med de senere års udvikling på det administrative område.

Det er ligeledes tilstræbt at reducere distrikter, hvor den skovrideren påhvilende arbejdsbyrde har været for stor, og omvendt at supplere de distrikter, hvor kapaciteten ikke har været fuldt udnyttet, eller hvor rationalisering i forbindelse med nyordningen kan påregnes at muliggøre det for skovrideren at administrere større områder end hidtil.

Ud fra disse betragtninger har udvalget udarbejdet det p.43 f.f. gengivne "*Forslag til landets inddeling i skovriderdistrikter*" jfr. oversigtskortet bilag 15.

Forslaget tilsigter kun at være en skitse som basis for videre overvejelser, og specielt bemærkes, at grænserne for de enkelte distrikter forudsættes fastlagt i detaillen efter forhandling med de implicerede skovridere m.fl. Det bør under dette videre arbejde tilstræbes at opnå en vis tilpasning til den ny amts- og kommunalinddeling (og dermed også inddelingen i skovtilsynskredse og fredningsplanudvalgsområder). Også hensynet til at opnå rimelige skovparter under det enkelte distrikt vil få indflydelse på den endelige grænsedragning.

Forslagets arealangivelser er kun omtrentlige og kan være behæftede med mindre direkte fejl.

Uden for den foreslåede distriktsinddeling holdes hedeselskabets nuværende 20. plantagedistrikt (3 ejendomme i Møltrup kommune med 738 ha), der for tiden administreres af skovrider K. Brandt, idet en af disse ejendomme på 708 ha, der tilhører hedeselskabet, er udlagt til speciel anvendelse i forbindelse med hedeselskabets skovfrøcentral og skovforædlingsvirksomhed.

De i forslaget anvendte betegnelser for distrikterne er foreløbige arbejdsbetegnelser, der i givet fald bør erstattes af stednavne samt et løbenummer til internt brug. (Rækkefølgen af distrikterne følger nogenlunde den ved landets inddeling i amter m.v. anvendte).

Udover de ved enkelte distrikter anførte bemærkninger skal til forslaget her bemærkes, at den foreslåede distriktsinddeling medfører, at det hidtidige samlede antal skovdistrikter under hedeselskabet og småskovsforeningerne reduceres med 4 (fra 30 til 26).

4 af de nuværende skovridere forudsættes således frigjort fra deres hidtidige tjenester ved distriktsomlægningens gennemførelse. Heroverfor står, at den centralisering af virksomheden, der også skal finde sted, vil nødvendiggøre ansættelsen af yderligere 1 forstkandidat på plantningsafdelingens kontor i Viborg, at besættelsen af den for tiden ledige bornholmske skovriderstilling formentlig bliver aktuel inden for ca. 1 år, og at 2 distrikter (N og Q) også efter distriktsomlægningen vil være af en sådan størrelse, at ansættelse af en **forstfuldmægtig** til bistand for skovrideren vil være påkrævet eller hensigtsmæssig (af disse 2 distrikter har distrikt N for tiden en forstfuldmægtig). Det bemærkes i denne forbindelse, at udvalget for de nævnte distrikters vedkommende ikke blot har fundet det praktisk vanskeligt at reducere deres udstrækning, men også anset det for ønskeligt, at der opret-

holdes enkelte distrikter af en sådan størrelse, at de kan bære en forstlig medhjælp, dels af hensyn til den videre uddannelse af forstkandidater i dette specielle arbejde, inden de skal tiltræde selvstændige skovriderstillinger, dels for at sikre den hidtil savnede personalemæssige reservekapacitet f.eks. til afløsning i forbindelse med sygdom eller til midlertidigt forstærket indsats i andre områder i forbindelse med stormfald eller andre ekstraordinære situationer.

Udvalget lægger stor vægt på, at der tilvejebringes sådanne uddannelsesdistrikter, der vil muliggøre en for **forstfuldmægtigenes** uddannelse i virksomheden gavnlige rotation mellem funktioner ved distriktsadministration, central administration og plantagereguleringen. Man er fra udvalgets side opmærksom på det ønskelige i, at det ene uddannelsesdistrikt kunne placeres i et løvskovområde, og det henstilles, at mulighederne herfor undersøges i forbindelse med den endelige fastlæggelse af distriktsgrænserne.

Som det vil fremgå af foranstående, skulle *alvorligere personalemæssige konsekvenser med hensyn til de nuværende skovridere i de afsammenslutningen berørte organisationer således ikke komme til at foreligge*, idet det synes at være både muligt og administrativt forsvarligt inden for sammenlutningens rammer at tilvejebringe anden beskæftigelse i nogenlunde samme omfang, som der skal nedlægges skovriderstillinger. Fra udvalgets side vil man naturligvis ikke undervurdere de vanskeligheder, som ændringer i kompetence-, lønnings- og pensionsforhold m.m. samt evt. flytninger vil medføre for de pågældende, men det er udvalgets opfattelse, at disse ulemper langt opvejes af den tryghed i ansættelsen, der for fremtiden opnås.

Med hensyn til personspørgsmålet har udvalget gjort sig overvejelser om, *efter hvilke kriterier udvælgelsen af skovridere til de nye distrikter kunne foretages*, af hvilke her skal anføres:

Nogen mulighed for at betragte hele det forstlige personale ved hedeselskabet og småskovsforeningerne under et og derefter lade f.eks. alder og anciennitet (efter kandidat alder, første ansættelse i virksomheden eller skovriderudnævnelse) være afgørende, synes ikke at foreligge på grund af de ganske forskellige ansættelses- og arbejdsforhold, som de pågældende hidtil har haft, hvortil kommer andre vanskeligheder, bl.a. afgrænsningen af den del af det under hedeselskabet ansatte personale, der skulle inddrages under en sådan sammenlignende vurdering.

Udvalget må i øvrigt se med betænkelighed på konsekvenserne af en sådan ordning, der — strengt gennemført — bl.a. ville indebære, at de nuværende skovridere på Sjælland, Lolland, Falster og Møn skulle afløses af i anciennitet ældre forstkandidater fra hedeselskabets virksomhed i Jylland. I en virksomhed, hvor lokalkendskab i videste forstand og kendskab til og evne til at omgås den lokale befolkning spiller en meget stor rolle, finder udvalget det uhensigtsmæssigt at flytte skovridere, hvis stillinger i øvrigt skal opretholdes, fra steder, hvor de er indarbejdet, til områder, de intet kendskab har til.

Med hensyn til spørgsmålet om omflytteligheden inden for det forstlige personale bemærkes, at de under hedeselskabets plantningsafdeling ansatte forstkandidater i princippet kan forflyttes, men at personalets ret høje gennemsnitsalder udgør en faktisk hindring for større personalemæssige rokeringer. Tjenesteboliger findes til de ved distrikterne ansatte skovridere.

Forstkandidater under småskovsforeningerne er ansat ved individuelle kontrakter med de enkelte foreninger og kan således ikke forflyttes til andre områder. Tjenesteboliger findes ikke.

Som en afgørende principiel forskel i ansættelsesvilkårene må fremhæves, at alle hedeselskabets skovridere er ansat som tjenestemænd i hedeselskabet med en status i praksis svarende til statens tjenestemænd, mens skovridere under småskovsforeningerne må antages i almindelighed at være omfattet af funktionærlovens bestemmelser.

Udvalget er under sine overvejelser nået til den opfattelse, at *udvælgelsen af de skovridere, der i forbindelse med reduktionen af distrikt santallet må fratræde, bør foretages område for område i de dele af landet, hvor distrikter efter forslaget nedlægges, og blandt de personer, der udelukkende eller overvejende har deres virksomhed i disse områder.*

De af distriktsnedlæggelserne berørte områder er følgende:

- 1) *Syddige Sjælland og Møn.*
- 2) *Sønderjyllands amts vestlige del*
- 3) *Viborg amts sydlige del.*
- 4) *Nordjyllands amts sydlige del.*

ad 1) For så vidt angår Sjælland, Lolland, Falster og Møn bemærkes, at udvalget har fundet det hensigtsmæssigt at nedlægge det mindste af de hidtidige 3 distrikter, men at man på den anden side under hensyn til områdets geografiske udstrækning og de fremtidige udviklingsmuligheder må gå ind for, at de resterende 2 distrikter begge opretholdes, selvom de størrelsesmæssigt stadig vil ligge væsentligt under de andre foreslåede distrikter. Efter det ovenfor anførte er udvalget af den opfattelse, at det her må være skovrideren ved Skovdyrkerforeningen for det sydlige Sjælland og Møn - hvis distrikt nedlægges og deles mellem de to andre — der må træde tilbage (alle 3 skovridere er ansat i 1966-67).

Med hensyn til den pågældende småskovskonsulent bemærkes, at udvalget ikke ser nogen praktisk mulighed for hans indpasning i sammenslutningens apparat, og at forholdene næppe heller er således, at der kan bestå nogen moralsk forpligtelse hertil. Den sydsjællandske forening, der har været opretholdt ved dispensation fra landbrugsministeriets tilskudsregler, er med kun 47 ejendomme og 491 ha så lille, at de skiftende konsulenter har været nødsaget til at søge beskæftigelse ved anden virksomhed med det uundgåelige resultat, at foreningens udvikling har stået i stampe. Den nuværende konsulent, der kun har siddet i godt 5 år, har været klar over disse forhold, men har af private årsager ikke kunnet afse den fornødne tid og de

nødvendige midler til stillingens oparbejdelse og udbygning til en levedygtig virksomhed.

Under hensyn til udstrækningen af det sjællandsk-lolland-falsterske område, kan der imidlertid godt opstå behov for midlertidig assistance på de resterende 2 skovdistrikter, og i så fald ville det være naturligt, om sådan beskæftigelse tilbydes den pågældende konsulent.

For så vidt angår de ovenfor under 2)-4) angivne områder i Jylland bemærkes:

ad 2) Sønderjyllands amts vestlige del

I dette område er for tiden ansat skovrideren ved Tønder amts skovdyrkerforening og skovrideren ved hedeselskabets 12. distrikt.

De to skovridere er jævnaldrende, men under hensyn til, at hedeselskabets skovrider er kandidat 3 år før og ansat i hedeselskabet i 1957 og til, at der til hedeselskabets nuværende distrikt er knyttet en meget betydelig planteskole, vil udvalget mene, at skovrideren på 12. distrikt bør fortsætte som skovrider for distrikt G, mens småskovskonsulenten må tilbydes tjeneste som forstfuldmægtig på distrikt.

ad 3) Viborg amts sydlige del.

I dette område er for tiden ansat skovrideren ved Midtjysk Skovdyrkerforening og skovrideren ved hedeselskabets 3. distrikt.

Der er her så stor forskel i alder og anciennitet mellem de to skovridere, at det synes klart, at hedeselskabets skovrider må udpeges til skovrider for distrikt U.

Da småskovskonsulenten er bosat ca. 22 km fra Viborg, finder udvalget det naturligt, at han tilbydes ansættelse på plantningsafdelingens kontor der, hvor virksomhedens udvidelse nødvendiggør ansættelse af en forstkandidat mere.

ad 4) Nordjyllands amts sydlige del.

I området er for tiden ansat skovrideren ved hedeselskabets 14. distrikt, skovrideren ved Småskovsforeningen for Ålborg og Thisted amter samt skovrideren ved hedeselskabets 15. distrikt.

Distrikt W svarer i geografisk udstrækning ganske til hedeselskabets hidtidige 14. plantagedistrikt, der indbefatter 145 ejendomme med 2.648 ha.

Forandringen består i, at distriktet tillægges 18 ejendomme med 274 ha, der hidtil har sorteret under småskovskonsulenten, samt 3 ejendomme med 219 ha, der hidtil har været administreret af en forstfuldmægtig ved plantningsafdelingen.

I betragtning af, at arbejdsområdet i det væsentlige er uændret, og da skovrideren ved 14. distrikt også er ældst i alder og anciennitet, finder arbejdsudvalget det naturligt, at denne fortsætter som skovrider for det foreslåede distrikt W.

Hvad angår det foreslåede distrikt X, står valget mellem småskovskonsulente'n, der herefter er ældst i alder og anciennitet, og skovrideren ved 15. distrikt. Distriktet vil komme til at omfatte 253 ejendomme med 3.796 ha bevokset areal samt en stor planteskole på Hjedsbækgård.

Konsulenten har i øjeblikket — (foruden 24 ejendomme med 627 ha i de nye distrikter W og Y) — tilsyn med 51 ejendomme med 879 ha inden for det nye distrikt X. Som skovrider for distrikt X vil han komme til at overtage tilsynet med yderligere ca. 200 ejendomme og 2.900 ha skov samt ledelsen af planteskolen.

For konsulentens vedkommende vil der således være tale om en meget stor udvidelse af arbejdsområderne samtidig med, at han skal sætte sig ind i et for ham nyt administrationssystem. Under hensyn hertil kan det måske være mere hensigtsmæssigt at lade skovrideren ved 15. distrikt overtage det nye distrikt X.

For sidstnævntes vedkommende vil forandringen bestå i, at han skal overtage de 51 ejendomme og 879 ha, der hidtil har hørt under småskovsforeningen, hvilken opgave må være så meget lettere, som han skal afgive 1.091 ha af sit hidtidige område. Ved disse ændringer formindskes hans tilsynsområde med 212 ha, medens antallet af ejendomme forbliver uændret.

Såfremt den nuværende skovrider ved 15. distrikt måtte foretrækkes som skovrider for distrikt X, tilbydes småskovskonsulenten tjeneste som forstfuldmægtig på distrikt.

For så vidt angår det øvrige forstlige personale — *skovteknikerne* — har der ikke freribudt sig tilsvarende problemer, idet det nuværende personale i denne kategori inden for hedeselskabet og småskovsforeningerne tilsammen ikke kan opfylde den personaleramme, der må opstilles inden for sammen slutningen.

Medens hedeselskabet har været forholdsvis velforsynet med skovfogedmedhjælp, er der et udækket behov i de hidtidige småskovsforeningsområder, hvor der for tiden er ansat i alt 9 skovfogeder. Denne kvalificerede medarbejderstab ønskes fastholdt inden for de samme områder, som de nu arbejder i (idet dog en enkelt skovfoged som følge af distriktsomlægningen overflyttes fra distrikt M til distrikt I).

Udvalget har overvejet skovfogedsituationen i relation til hvert enkelt distrikt og har herefter opgjort det aktuelle behov for nyansættelser af skovteknikere i de tidligere småskovsforeningsområder til 5. Disse 5 nye stillinger foreslås placeret med 1 på hver af distrikterne A, B, E, F og I.

Ved gennemgangen af distrikterne i Jylland er der fundet mulighed for at overføre 2 skovfogeder fra hedeselskabets hidtidige distrikter til tidligere småskovsdistrikter, idet 1 skovfoged overføres fra distrikt N til distrikt P og 1 fra distrikt S til distrikt T.

Der vil ikke blive tale om flytning for de i alt 3 skovfogeder, der overføres fra andre distrikter.

En oversigt over sammenslutningens forstlige personale fordelt på distrikter, hovedkontor m.v. er givet i bilag 10.

Vedrørende personalets løn- og ansættelsesforhold henvises til afsnit V.

FORSLAG TIL LANDETS INDELING I SKOVRIDERDISTRIKTER

Oversigt over de foreslåede distrikter:

Distrikt	Skovrider	Antal ejendomme eller skove (tal i parentes angiver hidtidigt antal og areal under den pgl. skovrider)	Bevokset areal i ha
A	Aa. Schwartz	65(53)	1566(1437)
B	N. Bang	260(228)	1723(1381)
C	vakant	223 (223)	2700 (2700)
D	Kn. Andersen	331 (331)	2542 (2542)
E	H. Mandøe	313(313)	2258(2258)
F	Edv. Hvidt	596(392)	2436(1536)
G	B. Lindskov Christiansen	148 (85)	3296 (2394)
H	H. Kelp	228(133)	4114(3354)
I	K. Ramsing	616 (742)	4317 (4673)
J	Chr. Philipsen	40 (40)	3865 (3865)
K	C. G. Bech	129 (39)	4082(3482)
L	G. Bundesen	116 (74)	3927 (3590)
M	K. F. Schovsbo	645(1073)	4239(6675)
N	S. Grosen	331(256)	7752(7458)
O	F. Friis-Hansen	552(563)	3621(4501)
P	H. Rousing Juhl	627 (405)	4591 (2619)
Q	P. F. Tøttrup	108(106)	7203(7191)
R	K.Hansen	99(96)	7217(7197)
S	G. West-Nielsen	188 (228)	4603 (4951)
T	Georg Hansen	264(180)	3592(2373)

Distrikt	Skovrider	Antal ejendomme eller skove (tal i parentes angiver hidtidigt antal og areal under den pgl. skovrider)	Bevokset areal i ha
U	S. A. Christensen	235 (183)	4590 (3980)
V	I. Smith (kst.)	195 (193)	3134 (3113)
W	Chr. Christensen	166 (145)	3141 (2648)
X	E. Scheurer el. Chr. Vinther	253 (253)	3796 (4008)
Y	Sv. Larsen	110 (140)	3186 (3950)
Z	Gunnar Nielsen	125 (91)	3335 (2169)
Uden for distriktsinddelingen K. Brandt		3 (3)	738 (738)

Distrikter, der foreslås nedlagt:

	(Claudi Westh)	(4)	(384)
	(G. Nørskov-Lauritzen)	(44)	(471)
	(A. Iversen)	(108)	(1460)
	(Fr. Paludan)	(256)	(2247)
	(Chr. Vinther)	(75)	(1506)

Distrikt A. Område: Københavns, Frederiksborg, Roskilde og Vestsjællands amt.
 Skovrider: Aa. Schwartz, Høng.
 Antal ejd.e: 65
 Skovareal: 1566 ha

Distrikt B. Område: Storstrøms amt
 Skovrider: Niels Bang, Nykøbing Fl.
 Antal ejd.e: 260
 Skovareal: 1723 ha

Distrikt C. Område: Bornholms amt
 Skovrider: ledig
 Antal ejd.e: 223
 Skovareal: 2700 ha
 Bemærkning: Spørgsmålet om besættelse af skovriderstillingen udskydes til 1972/73, hvor den fungerende konsulents funk-

tionsperiode ophører, og hvor sammenslutningen af Hedeselskabets og småskovsforeningernes virksomhed påregnes at blive effektiv.

- Distrikt D.* Område: Det tidligere Odense amt
Skovrider: Knud Andersen, Tommerup.
Antal ejd.e: 331
Skovareal: 2542 ha
Bemærkning: Ved den nye kommunalinddeling er der i nogle tilfælde afvigelser fra de gamle amtsgrænser, der evt. kan motivere en grænseregulering mellem distr. D og E. Forslag hertil må fremsættes fra lokal side.
- Distrikt E.* Område: Det tidligere Svendborg amt
Skovrider: Hans Mandøe, Ringe.
Antal ejd.e: 313
Skovareal: 2258 ha
Bemærkning: Se under distr. D.
- Distrikt F.* Område: Det tidligere Åbenrå-Sønderborg amt, idet vestgrænsen dog reguleres i forhold til distrikt G. Mod nord tillægges distriktet (fra distrikt I) den syd for Haderslev fjord beliggende del af Haderslev kommune samt Vedsted sogn af Vojens kommune for at opnå en bedre geografisk fordeling, ligesom denne forøgelse af distriktet med ca. 200 ejendomme og 800 ha vil give distriktet en mere rimelig størrelse i forhold til distrikt I.
Skovrider: Edv. Hvidt, Felsted.
Antal ejd.e: 596
Skovareal: 2436 ha
- Distrikt G.* Område: Hedeselskabets nuværende 12. plantagedistrikt med den under distrikt F anførte regulering.
Skovrider: B. Lindskov Christiansen, Skærbæk.
Antal ejd.e: 148
Skovareal: 3296 ha
- Distrikt H.* Område: Hedeselskabets nuværende 11. plantagedistrikt ÷ den østlige del, der henlægges under distrikterne I og M.
Skovrider: H. Kelp, Brørup.
Antal ejd.e: 228
Skovareal: 4114 ha
- Distrikt I.* Område: Det tidligere under Sydøstjysk Småskovsforening hørende område efter grænseregulering til distrikt H. Det under

distrikt F nævnte område syd for Haderslev fjord afgives dertil. Mod nord tillægges distriktet (fra distrikt M) den nordlige del af Kolding kommune ÷ Viuf sogn.
Skovrider: K. Ramsing, Kolding.
Antal ejd.e: 616
Skovareal: 4317 ha

Distrikt J. Område: Hedeselskabets nuværende 8. plantagedistrikt
Skovrider: Chr. Philipsen, Guldager.
Antal ejd.e: 40
Skovareal: 3865 ha

Distrikt K. Område: Hedeselskabets nuværende 7. plantagedistrikt efter afgivelse af den østlige del til distrikt M.
Skovrider: C.G. Bech, Vorbasse.
Antal ejd.e: 129
Skovareal: 4082 ha

Distrikt L. Område: Hedeselskabets nuværende 6. plantagedistrikt efter afgivelse af den østlige del til distrikt M og O.
Skovrider: G. Bundesen, Grindsted.
Antal ejd.e: 116
Skovareal: 3927 ha

Distrikt M. Område: Den efter reguleringen til distrikt I, K, L og O resterende del af Vejle amts skovdyrkningsforenings område.
Skovrider: K.F. Schovsbo, Børkop.
Antal ejd.e: 645
Skovareal: 4239 ha

Distrikt N. Område: Hedeselskabets nuværende 4. plantagedistrikt ÷ området øst for Gudenåen (med et skovareal løseligt anslået til 600-700 ha), der afgives for den nordlige dels vedkommende til distrikt P og for den sydlige dels vedkommende til distrikt O. Evt. bør en større del af Brædstrup kommune og dele af Nørre-Snede kommune flyttes til distrikt O.
Skovrider: S. Grosen, Hørbylunde.
Antal ejd.e: 331
Skovareal: 7752 ha

Bemærkning: Distriktet er meget stort, men yderligere beskæring er vanskelig. Der er f.t. forstfuldmægtig på distriktet, og denne ordning forudsættes gjort permanent. Grænsen mod distrikt P fastlægges nærmere.

- Distrikt O.* Område: Det gamle Skanderborg amt med de ændringer, der fremgår af det under distrikt N anførte. Hertil lægges Bjerre herred (ml. Horsens og Vejle fjord) fra distrikt M samt Samsø. Yderligere reguleres grænsen mellem distrikt O og P således, at et område omkring Skanderborg overføres fra distrikt O til distrikt P og et område omkring Odder fra distrikt P til distrikt O.
Skovrider: Finn Friis-Hansen, Tvingstrup.
Antal ejd.e: 552
Skovareal: 3621 ha
- Distrikt P.* Område: Det tidligere område for Skovdyrkerforeningen for Århus amt efter afgivelse af Odder-området til distrikt O og flytning af Skanderborg-området fra distrikt O til distrikt P samt regulering af grænsen til distrikt T.
Skovrider: Helge Rousing Juhl, Skanderborg.
Antal ejd.e: 627
Skovareal: 4591 ha
Bemærkning: Grænsen mod distrikt N må fastlægges nærmere.
- Distrikt Q.* Område: Hedeselskabets nuværende 5. plantagedistrikt.
Skovrider: P.F. Tøttrup, Arnborg.
Antal ejd.e: 108
Skovareal: 7.203 ha
Bemærkning: Distriktet er stort, men der er store samlede ejendomme og kun få ejere. Under hensyn til distriktets størrelse og til, at der påhviler skovrideren en række særlige opgaver, foreslås der tildelt distriktet en forstfuldmægtig.
- Distrikt R.* Område: Hedeselskabets nuværende 10. plantagedistrikt.
Skovrider: K. Hansen, Navr.
Antal ejd.e: 99
Skovareal: 7217 ha
Bemærkning: Distriktet er meget stort, men der er store samlede ejendomme og kun få ejere. Yderligere er boniteterne lave.
- Distrikt S.* Område: Den østligste del af hedeselskabets nuværende 2. plantagedistrikt. Området vest for en linie fra Ørsted i nord til Kalø i syd afgives til distrikt T og den nordlige del af Århus kommune afgives til distrikt P.
Skovrider: G. West-Nielsen, Ebeltøft.
Antal ejd.e: 188
Skovareal: 4603 ha

- Distrikt T.* Område: Det gamle Randers amt afgrænset mod øst af en linie Ørsted-Kalø. Mod vest udvides området med Hvorslev kommune (fra distrikt U). Grænsen mod distrikt P reguleres.
Skovrider: Georg Hansen, Ørsted.
Antal ejd.e: 264
Skovareal: 3592 ha
Bemærkning: Grænsen mellem distrikterne T og U må overvejes nærmere.
- Distrikt U.* Område: Hedeselskabets nuværende 3. plantagedistrikt efter afgivelse af de østligste områder til distrikt T.
Skovrider: S.A. Christensen, Viborg.
Antal ejd.e: 235
Skovareal: 4590 ha
Bemærkning: Grænsen mellem distrikterne T og U må overvejes nærmere.
- Distrikt V.* Område: Hedeselskabets nuværende 9. plantagedistrikt.
Skovrider (kst.): I. Smith, Nykøbing Mors.
Antal ejd.e: 195
Skovareal: 3134 ha
- Distrikt W.* Område: Hedeselskabets nuværende 14. plantagedistrikt.
Skovrider: Chr. Christensen, Løgstør.
Antal ejd.e: 166
Skovareal: 3141 ha
- Distrikt X.* Område: Hedeselskabets nuværende 15. plantagedistrikt ÷ området syd for grænsen mellem Nordjyllands amt og Århus amt, der afgives til distrikt T.
Skovrider: E. Scheurer, Suldrup, ell. Chr. Vinther, Skørping.
Antal ejd.e: 253
Skovareal: 3796 ha
- Distrikt Y.* Område: Den nordlige del af hedeselskabets nuværende 1. plantagedistrikt samt Læsø.
Skovrider: Sv. Larsen, Tolne.
Antal ejd.e: 110
Skovareal: 3186 ha
Bemærkning: Grænsen mellem distrikterne Y og Z må overvejes nærmere.
- Distrikt Z.* Område: Den nordlige del af Ålborg kommune, Åbybro, Pandrup, Brønderslev, Dronninglund og Hals kommune samt en

del af Sæby kommune.
Skovrider: Gunnar Nielsen, Flauenskjold.
Antal ejd.e: 125
Skovareal: 3335 ha
Bemærkning: Se under distrikt Y.

V. De økonomiske konsekvenser af udvalgets forslag

Ud fra udvalgets foranstående overvejelser og resultater med hensyn til organisationsform, personalets antal og sammensætning m.v. har udvalget søgt at klarlægge de økonomiske konsekvenser af den påtænkte sammenslutning af hedeselskabets plantningsafdelings og småskovsforeningernes virksomhed, og der skal i det følgende redegøres for:

- A. Sammenslutningens driftsøkonomi og finansiering på det tidspunkt, hvor fusionen træder i kraft (beregnet pr. 1. oktober 1970).
- B. Investeringsbehov.
- C. Den økonomiske udvikling på lidt længere sigt. Forhøjelsen af statens bidrag.

ad A. Ved sammenslutningens ikrafttræden påregnes sammenslutningens (plantningsafdelingens) *forstlige personale* sammensat som følger (jfr. bilag 10 — Personaleoversigt):

- 1 afdelingschef
- 28 skovridere
- 1 skovtaksator
- 7 forstfuldmægtige
- 61 skovfogeder
- 4 skovfogedassistenter

I alt 102

(1 skovfogedassistent ved centralplanteskolen og 2 skovfogeder ved virksomheden i Brande, der alle aflønnes over virksomhedernes drift, er ikke medregnet).

Af dette personale forudsættes afdelingschefen som hidtil placeret i lønramme 38 med et særligt tillæg på 600 kr. i grundbeløb.

Af de 28 skovridere er i forvejen 16 ansat som tjenestemænd i hedeselskabet, hvoraf 11 (skovridere af 1°) i lønramme 36 og 5 (skovridere af 2°) i 34. lønramme. Til den ved plantningsafdelingens kontor i Viborg henlagte skovriderstilling er knyttet et særligt tillæg på 600 kr. i grundbeløb.

For de i hedeselskabet nu ansatte skovrideres vedkommende vil man ikke fra udvalgets side fremsætte forslag til ændringer, idet en eventuel opnormering af eksisterende skovriderstillinger fra 34. til 36. lønramme må henlægges til behandling som et særskilt af fusionen uafhængigt spørgsmål.

Det er imidlertid udvalgets principielle opfattelse, at samtlige stillinger som skovridere (og skovtaksator, jfr. nedenfor) efter deres karakter bør være tjenestemandstillinger og placeres i 36. lønramme — jfr. også aftalerne mellem akademikerorganisationerne og lønningsministeren — og de 11 nuværende småskovsskovridere, der overflyttes til distriktsskovriderstillinger i sammenslutningen, forudsættes ansat som tjenestemænd og placeret i lønramme 36. 1 nuværende småskovsskovrider, der overføres til tjeneste som skovrider ved plantningsafdelingens kontor i Viborg forudsættes ligeledes placeret i 36. lønramme.

For skovtaksators vedkommende gør sig samme betragtninger gældende som for skovridernes, og skovtaksator forudsættes indtil videre som hidtil placeret i 34. lønramme med et særligt tillæg på 1800 kr. i grundbeløb.

Et repræsentationstillæg på 900 kr. årlig, der for tiden ydes 6 af hedeselskabets skovridere, forudsættes opretholdt for de nuværende indehavere i deres resterende funktionstid. (I øvrigt tænkes repræsentationsudgifter godtgjort efter regning, eventuelt inden for et fastsat maksimum på 900 kr.).

Med hensyn til forstfuldmægtigstillingerne bemærkes, at hedeselskabet for tiden har 3 normerede tjenestemandstillinger som forstfuldmægtig i lønramme 21, 29, 31 (og 34). 1 af disse stillinger er for tiden beklædt med en tjenestemand i 34. lønramme med et særligt tillæg på 900 kr. i grundbeløb, medens de 2 andre varetages af forstkandidater ansat i henhold til overenskomst mellem ministeriet for statens lønnings- og pensionsvæsen og Danske Forstkandidaters Forening. Staten betaler for tiden til disse 2 forstfuldmægtiges aflønning et tilskud svarende til den løn, de pågældende ville have oppebåret, hvis de var tjenestemænd, medens difference beløbet afholdes af hedeselskabet selv. (1 af disse er for tiden konstitueret som skovrider for 9. distrikt).

Der er i hedeselskabet yderligere 2 overenskomstansatte forstfuldmægtige, som dette aflønner af egne indtægter.

Ved fusionen overføres 2 nuværende småskovskonsulenter til nye stillinger som forstfuldmægtige. De pågældende agtes ansat på overenskomst og tillagt rådighedstillæg under hensyn til deres tjenestealder.

De 3 tjenestemandstillinger som forstfuldmægtig forudsættes opretholdt

og fortsat betalt af staten, dog således at sammenslutningen indtil videre selv afholder en eventuel løndifference, når stillingerne faktisk beklædes af overenskomstansatte.

Udover den nævnte løndifference for 2 forstfuldmægtige forudsættes 2 overenskomstansatte forstfuldmægtiges løn m.v. afholdt af sammenslutningen selv.

Derimod forudsættes lønningsudgiften for de 2 nye fra småskovsforeningerne overførte forstfuldmægtige afholdt af staten, bl.a. ud fra den betragtning, at den overvejende del af de pågældendes løn m.v. hidtil har været betalt af staten.

Til skovfogedstillingerne bemærkes, at hedeselskabet for tiden har 17 tjenestemandstillinger som skovfoged i 17. lønramme. Skovfogederne oppebærer tillige et rådighedstillæg på 720 kr. i grundbeløb.

Herudover beskæftiges 30 skovfogeder aflønnet af hedeselskabet selv med en til tjenestemandslønnen svarende løn.

Disse stillinger forudsættes opretholdt og finansieret som hidtil.

I småskovsforeningerne er for tiden ansat 9 skovfogeder aflønnet af de pågældende skovridere eller foreninger uden statstilskud. Disse 9 skovfogeder forudsættes ansat som tjenestemænd i 17. lønramme, således at deres løn refunderes af staten. Udvalget lægger herved vægt på, at de pågældende — uanset de dermed forbundne økonomiske vanskeligheder — har været ansat gennem en årrække i deres tjenesteområder, hvorfor man må anse behovet for disse stillinger dokumenteret, ligesom udvalget må skønne, at der under alle omstændigheder inden for en kortere tid ville blive tale om statstilskud til disse skovfogeders aflønning for at ligestille småskovskonsulentordningen med landbrugskonsulentordningen.

Udvalget ser dog gerne, at der holdes en mulighed åben for, at de 9 nye tjenestemandstillinger i 17. lønramme ved sammenslutningen besættes efter anciennitet inden for den samlede skovfogedstab.

Udvalget har nærmere overvejet det i øvrigt udækkede behov for skovfogeder i de hidtidige småskovsforeningers områder og i denne forbindelse undersøgt mulighederne for at overføre skovfogeder fra hedeselskabets nuværende distrikter til hidtidige småskovsdistrikter, hvilket påtænkes gjort i 2 tilfælde. Efter udvalgets drøftelser og indhentning af oplysninger fra lokal side mener man at kunne opgøre det umiddelbare behov for nyansættelser af skovfogeder til 5.

De 5 nye skovfogeder påregnes ansat tilsvarende hedeselskabets øvrige ikke-tjenestemandsansatte skovfogeder og aflønnet af sammenslutningens egne midler.

Man er fra udvalgets side opmærksom på, at der næppe i det lange løb kan opretholdes en tilstand, hvor de ikke-tjenestemandsansatte skovfogeder ikke har fuldstændig ligestilling med tjenestemændene, men udvalget ser sig ikke i stand til at vurdere, hvilke ændringer der kan blive tale om.

De 4 skovfogedassistenter aflønnes med en til 8. lønramme svarende løn af sammenslutningens egne indtægter.

Ud fra foranstående kan der opstilles følgende kalkuler over lønudgifter for henholdsvis den del af personalet, der forudsættes aflønnet af staten, og den del, hvis løn skal afholdes af sammenslutningens egne indtægter. Det bemærkes herved, at beregning af lønninger er foretaget på grundlag af lønningsministeriets oversigter pr. 1. oktober 1970:

Samlet lønkalkule pr. 1/10 1970 for den del af sammenslutningens personale, der forudsættes aflønnet af staten

	Ialt kr.	Løn kr.	Pensions- bidrag kr.	Sted- tillæg kr.	Repræs. tillæg Rådighedstill. kr.	Feriegodt- gørelse. kr.
Personale hidtil ansat under						
<i>1. Småskovforeningerne</i>						
12 Skovridere (tjm.)	1.188.524	1.170.960	—	—	—	17.564
2 forstfuldm. (overenskomstans.)	196.698	157.872	15.788	—	21.758	1.280
9 skovfogeder (tjm.)	423.355	379.780	—	2.849	34.470	6.256
Personale hidtil ansat under						
<i>2. Hedeselskabet</i>						
1 afdelingschef						
16 skovridere						
1 skovtaksator						
1 forstfuldmægtig						
2 forstfm. (ubesatte normerede tjm. stillinger)	129.778	127.860	—	—	—	1.918
17 skovfogeder (tjm.)	842.546	755.393	—	9.592	65.110	12.451
Ialt 61	4.615.306	4.393.840	15.788	12.441	126.738	66.499
Arbejdsgiverbidrag til ATP: 172,80 kr. x 61 = 10.541 kr.						
Total lønudgift for den del af personalet, der forudsættes aflønnet af staten:						
4.615.306 kr. + 10.541 kr. = 4.625.847 kr.						

*heri indgår div. særlige tillæg

*Samlet lønkalkule pr. 1/10 1970 for den del af sammenslutningens personale
hvis løn skal afholdes af indkomne refusioner.*

	Ialt kr.	Løn kr.	Pensions- bidrag kr.	Sted- tillæg kr.	Repræs. tillæg Rådighedstill. kr.	Feriegodt- gørelse kr.
<i>1. Tidl. småskovdistrikter</i>						
5 nye skovfogeder	229.696	205.836	—	1.315	19.150	3.395
<i>2. Personale hidtil ansat under Hedeselskabet</i>						
2 forstfm.e (+ dele af 2)*	198.785	172.623	25.940	—	—	222
30 skovfogeder	1.406.111	1.234.314	26.926	17.249	107.240	20.382
4 skovfogedass.	140.385	134.462	—	3.848	—	2.075
Ialt 41	1.974.977	1.747.235	52.866	22.412	126.390	26.074
Arbejdsgiverbidrag til ATP: 172,80 kr. x 41 = 7.085 kr.						
Total lønudgift for den del af personalet der skal aflønnes af sammenslutningen:						
1.974.977 kr. ÷ 7.085 kr. = 1.982.062 kr.						

* differencen mellem tjenstemandsløn og
overenskomstion for 2 overenskomstansatte forstfuldmægtige

Som det vil fremgå af kalkulerne pag. 53 og 54 vil den samlede lønudgift for sammenslutningens forstlige personale (beregnet pr. 1. oktober 1970) andrage 6.607.909 kr., hvoraf 4.625.847 kr. forudsættes ydet i tilskud fra staten, mens 1.982.062 kr. skal afholdes af sammenslutningens egne indtægter. Der kan herefter opstilles følgende *kalkule for sammenslutningens årlige udgifter og indtægter*, hvorved bemærkes, at disse så vidt muligt er *beregnet pr. 1. oktober 1970*, og at hedeselskabets centralplanteskole, maskincentral og virksomheden i Brande samt hedeselskabets læplantningsarbejder *ikke* indgår i beregningerne:

Udgifter.

Løn m.v. til det forstlige personale 6.607.909 kr.

Administrationsudgifter ifølge hedeselskabets regnskab 1970/71:

Løn m.v. til kontorphersonale

ved plantningsafdelingen 98.626 kr.

Diæter og rejseudgifter. 865.815 kr.

Kontorholdgodtgørelse 80.466 kr.

Personale- og passager-

forsikring m.m. 35.170 kr.

Kontorinventar. 3.793 kr.

Diverse (afskrivning på

maskiner, tab på debitorer). 43.320 kr.

Bidrag til hedeselskabets

fælles administration * 1),

telefon, porto, fragt m.m.,

papir, tryksager, kontor-

artikler. 716.788 kr.

1.843.978 kr.

Forøgelse af administrationsudgifter

ved sammenslutningen — skønsvi 50 % af

1.843.978 kr. 921.989 kr.

Godtgørelse af repræsentationsudgifter

for 21 skovridere: 900 kr. x 21 18.900 kr.

Leje af hedeselskabets tjenesteboliger. 217.639 kr.

Udgifter i alt ca.

9.610.415 kr.

Indtægter.

Statens tilskud til det forstlige
personales løn m.v. 4.625.847 kr.
Refusioner fra skovejere m.fl. (incl.
adm. af særlige bevillinger) ifølge
hedeselskabets regnskab 1970/71. 3.184.557 kr.

Småskovsforeningernes indtægter 1969/70:

*2) Kontingent og tilsynshonorar ca 418.000 kr.
Salgsprovision ca 493.000 kr.
Administrationsgebyr ca 254.000 kr.
Ref.indtægt fra Bornholm 0 kr.

1.165.000 kr.

Ajourføring af småskovsforeningernes

indtægt fra 1969/70 til 1970/71 -
skønsvist 10 % af 1.165.000 kr. 116.500 kr.
Skønnet merindtægt ved ansættelse af
5 nye skovfogeder 5 x ca. 25.000 kr.
(5 x (15 % af 100.000 kr. + 5 % af 200.000 kr.)) 125.000 kr.

Indtægter ialt ca.

9.216.904 kr.

Forventet driftsunderskud ca.

393.511 kr.

* 1) I bidrag til hedeselskabets fælles administration indgår lønudgifter til funktionærer ved kassererkontor, lønningskontor, bogholderi, debitor-bogholderi samt revision og databehandling.

* 2) Ved beregningen af tilsynshonorar er fratrasket et beløb beregnet med 5 kr. pr. medlem i småskovsforeningerne. Dette beløb forudsættes reserveret fremtidige foreningsudgifter.

Statens udgift til plantningsafdelingens lønningsudgifter og til småskovskonsulentvæsenet andrager efter de gældende ordninger pr. 1. oktober 1970 følgende:

Løn (incl. feriegodtgørelse og ATP)
til plantningsafdelingens tjenestemænd 2.598.405 kr.
Ubesatte normerede stillinger i
plantningsafdelingen (incl.
feriegodtgørelse og ATP). 210.364 kr.
Tilskud til småskovskonsulenternes
løn, befordring og pensionspræmie
(iflg. regnskab 1970/71). 552.061 kr.

Ialt

3.360.830 kr.

Statens udgift vil efter udvalgets forslag — beregnet pr. 1. oktober 1970 - komme til at andrage ca. 4.625.847 kr. *Den merudgift, den ønskede nyordning vil påføre staten, udgør herefter ca. 4.625.847 kr. - 3.360.830 kr. = ca. 1.265.017 kr.*

ad B. Sammenslutningen og den deraf følgende centralisering af en del af administrationen og af regnskabsvæsen m.v. medfører et behov for en række anskaffelser af kontormaskiner, inventar o.lign. på hedeselskabets kontor i Viborg samt ændring af lokaler og andre engangsudgifter.

Yderligere vil gennemførelsen af et ensartet effektivt serviceapparat for de private skovejere i hele landet kræve en række investeringer, herunder eventuelt til tilvejebringelse af maskinpark. Behovet på dette område kan næppe opgøres i øjeblikket og vil til dels først melde sig, efterhånden som virksomheden udbygges.

Investeringerne på det administrative område er derimod en forudsætning for, at sammenslutningen kan fungere, og må påregnes foretaget så betids, at bogholderi m.v. er udbygget til den fornødne kapacitet på det tidspunkt, hvor sammenslutningen træder i kraft. Investeringsbehovet på dette felt er ikke nærmere opgjort endnu, men det må foreløbig skønnes, at de udgifter, der vil blive tale om, vil ligge omkring 200.000 kr.

Den af sammenslutningen følgende centralisering af træsalget medfører en udvidelse af hedeselskabets kreditordning og dermed en øget rentebyrde for hedeselskabet.

Det umiddelbare investeringsbehov og den forøgede rentebyrde sammen med det under A. nævnte driftsunderskud i begyndelsesfasen stiller krav til sammenslutningens økonomi, som denne ikke umiddelbart kan opfylde, og udvalget vil derfor foreslå, at der tilvejebringes en ordning, hvorefter staten til disse formål yder hedeselskabet en rentefri kredit — f.eks. formidlet gennem hedeselskabets hidtidige mellemværende med landbrugsministeriet — i den tid, der vil hengå, indtil sammenslutningens apparat er fuldt udbygget og indkørt.

ad C. Med det foran skitserede administrationsapparat — centralt og lokalt — er der efter udvalgets opfattelse skabt det nødvendige apparat for en effektiv og ensartet servicevirksomhed over for landets mindre skovejere. Bl.a. på grund af landets geografiske deling, er der ikke aktuelle muligheder for at reducere det foreslåede administrationsapparat — herunder antallet af skovdistrikter og skovparter — yderligere i et forsøg på at opnå økonomisk balance uden at tilsidesætte hensynet til en ligelig behandling af landets skovejere, og omvendt skønnes sammenslutningens kapacitet at være tilstrækkelig til at kunne betjene også en udvidet kundekreds, ikke mindst øst for Storebælt.

En forøget tilgang af skovejendomme og serviceopgaver kan derfor påregnes at medføre en væsentlig forbedring af driftsresultatet, og der skulle

herigennem være en *reel mulighed* for, at det ved sammenslutningens start budgetterede årlige driftsunderskud på ca. 400.000 kr. efterhånden vil forsvinde, så sammenslutningen kan opnå at komme i økonomisk balance.

Udvalget har i denne forbindelse drøftet mulighederne for at reducere underskuddet ved at forhøje skovejernes *bidrag* (der dog i et vist omfang automatisk reguleres med pris- og lønstigninger), men der skønnes for tiden ikke at være mulighed herfor. Udvalget anser heller ikke en sådan takstforhøjelse for hensigtsmæssig prispolitik i en situation, hvor bestræbelserne må rette sig imod at søge kundekredsen udvidet både for at opnå en hensigtsmæssig og økonomisk udnyttelse af det serviceapparat, der under alle omstændigheder må opretholdes, og fordi det må anses for en væsentlig samfundsinteresse, at de flest mulige skovejere bliver bragt i kontakt med dette serviceorgan, så der herigennem skabes mulighed for såvel en forhøjet og forbedret produktion på småskovsarealerne som en betydelig indflydelse på arealernes naturæstetiske udformning og bevarelse.

Man skal dog fra udvalgets side pege på det hensigtsmæssige i, at takstpolitikken, når sammenslutningen er etableret, med jævne mellemrum tages op til revision og søges afstemt med udviklingen på arbejds- og træmarkedet. Det vil måske også være et spørgsmål til overvejelse, om ikke kommuner og andre offentlige myndigheders betalinger for sammenslutningens ydelser bør fastsættes, så de yder forholdsvis fuldstændig dækning af plantningsafdelingens administrationsomkostninger.

Med hensyn til *personaleudviklingen* skønnes der i de nærmest følgende år ikke at være anledning til at påregne større ændringer hverken i personalets antal eller dets sammensætning. Den for tiden ledige skovriderstilling på Bornholm påregnes at skulle besættes i 1972/73, hvorved antallet af skovridere vil forøges med 1 til 29. Til gengæld påregnes antallet af forstfuldmægtige nedsat fra 7 til 6. På længere sigt kan der vise sig mulighed for en sammenlægning af de nordjyske skovdistrikter V, W og X.

Det er muligt, at den tekniske og administrative udvikling på et senere tidspunkt kan motivere en vis yderligere indskrænkning af antallet af administrationsenheder, således at det akademisk uddannede personales antal kan nedsættes, men de geografiske forhold vil dog sætte grænser for en udvikling i denne retning.

Yderligere vil den i skovbruget begyndte udvikling, hvor forstkandidaterne fortrinsvis indsættes i overordnede administrative funktioner, planlægningsopgaver m.v., medens mere rutineprægede arbejdsopgaver overlades skovteknikere og anden medhjælp, efterhånden kunne indvirke på personalets sammensætning.

Man har fra udvalgets side naturligvis været opmærksom på *den ikke ubetydelige merudgift for statskassen* — ca. 1,3 mill. kr. — som den af udvalget foreslåede nyordning vil medføre.

Der er imidlertid hidtil kun påvist een anden løsning på det mangeårige problem om tilvejebringelse af et mere ensartet og effektivt serviceorgan for

landets mindre skovejere. Denne løsning består i, at der mellem hedeselskabet og småskovsforeningerne gennem en grænseaftale tilvejebringes en deling af virksomhedsområderne, så den nuværende overlapning undgås, og at der derefter foretages en udbygning af småskovskonsulentvæsenet som skitseret i "Redegørelse for statens skovadministration" (1967) pag. 123 f.

Udvalget har ikke nærmere overvejet en sådan løsning — hvilket også falder uden for udvalgets kommissorium - og har derfor heller ikke søgt at beregne, hvilke udgifter en sådan ny småskovsordning ville påføre staten, men det kan dog oplyses, at alene en ajourføring af den nugældende småskovsordning svarende til den ny ordning for landøkonomiske konsulenter beregnet pr. 1. oktober 1970, (hvor kun de 2 første af ordningens 3 faser er gennemført), vil medføre en merudgift for staten på ca. 350.000 kr. Småskovsforeningernes problemer vil dog stadig ikke være løst hermed, idet opbygningen af et tilsvarende serviceapparat, som hedeselskabet råder over i Jylland, bl.a. ville kræve yderligere skovfogedansættelser, etablering af en egentlig central administration og regnskabsvæsen og eventuelt anskaffelse af maskinpark.

Uden at kunne angive konkrete tal må man antage, at en udbygning af de nuværende småskovsforeninger vil medføre en forøgelse af statens årlige tilskud til småskovskonsulentvæsenet på minimum ca. 1 mill. kr., foruden at der også i denne situation vil være behov for statslig bistand til tilvejebringelse af fornøden anlægskapital. En sådan løsning vil dog ikke medføre den tilsigtede administrative forenkling, og småskovsforeningerne vil fortsat udgøre et meget lille administrationsapparat med de ulemper, dette under nutidens samfundsforhold indebærer.

Udvalget må derfor *konkludere, at den foreslåede sammenslutning af hedeselskabets og småskovsforeningernes virksomhedsområder med den af udvalget foran skitserede struktur — alle forhold taget i betragtning — må være den administrativt enkleste samt den mest effektive og økonomiske løsning af småskovenes administrationsproblem.*

VI. Den praktiske gennemførelse af udvalgets forslag

Som tidligere nævnt er udvalget kommet til den opfattelse, at det er afgjort nødvendigt, at der inden for en kortere tid tages skridt til en gennemgribende reform af den gældende småskovsordning, først og fremmest af hensyn til skovejerne og til de ansatte på området.

For skovejernes vedkommende må der efterhånden i en række tilfælde konstateres en tiltagende utilfredshed og opgivende indstilling over for de byrder, der - måske lidt overdrevet - menes at blive dem pålagt af det øvrige samfund, og dette bevirker i forbindelse med de svigtende konjunkturer stigende vanskeligheder for konsulenterne og foreningernes ledelser ved at fastholde småskovsejernes fortsatte interesse for skovdriften, og mislykkes småskovsforeningernes bestræbelser herfor, vil dette få alvorlige konsekvenser for de tusinder af småskove, der spredt ud over landet i høj grad er med til at give dette sit særpræg, foruden at de jo heller ikke kan frakendes produktionsmæssig og anden betydning.

For konsulenternes vedkommende gør de foran under III B. beskrevne problemer, at situationen er ved at være akut.

På den anden side bevirker de tiltagende vanskeligheder, at der både inden for skovejernes kreds og blandt de ansatte udbreder sig en forståelse af, at der nu må iværksættes reformer, selvom dette for skovejerne indebærer en reduceret indflydelse og en afbrydelse af den nære kontakt mellem ejerne og det forstlige personale — i en række tilfælde også skovriderskifte — og for de ansatte en række problemer i forbindelse med omplaceringer m.v.

Den aktuelle personalesituation, hvor en skovriderstilling er ledig, og hvor stillingen som chef for plantningsafdelingen bliver ledig i 1972, foruden at parterne har gennemført et midlertidigt ansættelsesstop for forstkandidater, vil også medvirke til at lette fusionen af hedeselskabets plantningsafdelings og småskovsforeningernes virksomhedsområder.

Udvalget må konkludere, at det *både er nødvendigt og belejligt at gennemføre sammenslutningen snarest muligt*, og man skal i denne anledning

nedenfor henlede opmærksomheden på en række af de tekniske problemer, som en fusion indebærer. Udvalget er ikke gået nærmere ind i disse problemer, og man går på forhånd ud fra, at der udover det anførte findes en række andre problemer, hvis forskellige aspekter må undersøges. Til at gennemarbejde disse problemer og udarbejde forslag til deres løsning henstiller udvalget, at Det danske Hedeselskab og småskovsforeningerne snarest *nedsætter et snævert arbejdsudvalg*, der skal drage omsorg for, at fusionen forberedes så vidt, at udførelsesproceduren kan påbegyndes uden yderligere forsinkelse, såsnart der fra statens side måtte foreligge tilslutning til udvalgets forslag.

Udvalget må på forhånd skønne, at *fusionen kræver henimod et års forberedelse* inden ikrafttrædelsesdagen, men denne tid kan muligvis reduceres, hvorved dog bemærkes, at der i foreningsvedtægter og andet kan være tidsfrister, der må respekteres.

Såvel af bevillingsmæssige hensyn som af hensyn til kunderegnskab m.v. forekommer det mest hensigtsmæssigt at iværksætte fusionen med en 1. april som skæringsdato, men det er dog ikke teknisk udelukket at vælge en anden ikrafttrædelsesdato, såfremt dette af andre grunde måtte være ønskeligt.

Af de punkter, der indgår i overgangsproceduren skal nævnes:

Udarbejdelse af forslag til en fusionsoverenskomst.

Godkendelse af fusionen fra de respektive kompetente forsamlinger og ændring af de for Det danske Hedeselskab, De samvirkende danske Småskovsforeninger og de enkelte småskovsforeninger gældende love og vedtægter.

Eventuelle lokale overvejelser om sammenlægning af foreninger og ændring af foreningsgrænser.

Undersøgelse af og stillingtagen til, hvorledes der skal forholdes med hensyn til foreningernes aktiver og passiver, økonomiske mellemværender mellem forening, konsulent, ejere, savværker m.v.

Forberedelse af meddelelse til skovejerne om fusionen, sammenslutningens organisation, de ydelser, den kan tilbyde, samt betalingsregler m.v. Overvejelser om kommunikationen i øvrigt, herunder mulighederne for et fælles tidsskrift.

Forberedelse af afskedigelse af småskovsforeningernes skovridere og skovfogeder under forudsætning af samtidig ansættelse under Det danske Hedeselskab. Forhandling med Statsanstalten for Livsforsikring om afvikling af den nuværende pensionsordning for småskovsforeningernes konsulenter.

Endelig fastlæggelse af grænserne for de af udvalget foreslåede nye skovdistrikter efter forhandling med de i de enkelte tilfælde berørte forstlige medarbejdere og foreningsbestyrelser.

Instruktion af skovridere og skovfogeder om sammenslutningens organi-

sation, regnskabsaflæggelse, servicefunktioner af enhver art, gældende cirkulærer og instruktoriske bestemmelser, ansættelsesvilkår, rejser, diæter, revision, beholdningsoptælling m.v.

Udover de her nævnte spørgsmål, der må undersøges og nærmere behandles af parterne selv, indebærer udvalgets forslag, at lov nr. 111 af 1. marts 1919 om statstilskud til småskovsforeninger skal ophæves (eventuelle overgangsbestemmelser fastsættes), og at instruks af 4. oktober 1935 for tilsynet med de private skove skal ændres (og landbrugsministeriets regler af 16. juli 1960 for tilsynet med de ved Det danske Hedeselskabs medvirken oprettede plantager i Jylland i denne forbindelse ophæves).

Bilag 1.

Lov nr. 111 af 1. marts 1919 om Statstilskud til Smaaskovsforeninger.

§ 1.

Landbrugsministeriet bemyndiges til at tilstaa Smaaskovsforeninger, jfr. § 2, Statstilskud til Lønningen af Foreningernes Skovbrugskonsulenter. Statstilskuddet fastsættes til Halvdelen af vedkommende Forenings Udgifter til Konsulentens aarlige Lønning, faglige Medhjælp, Rejser i Indlandet for Foreningen og Kontorhold; dog kan Tilskuddet ikke i noget Tilfælde overstige 2.000 kr. for hver Forening.

§ 2.

For at erholde det i § 1 ommeldte Statstilskud skal den paagældende Forenings Love være godkendte af Landbrugsministeriet. For at opnaa Godkendelse af Lovene udkræves:

- at* Foreningen har et Medlemsantal af mindst 25 Skovejere;
- at* det Medlemmerne tilhørende skovbevoksede Areal, der tilses af Konsulenten, udgør mindst 1.000 ha; dog kan Ministeren, hvor særlige Forhold maatte tale derfor, gøre Undtagelse herfra;
- at* de enkelte Medlemmers under Tilsyn værende skovbevoksede Arealer ikke overstiger 50 ha.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Bilag 2.

Landbrugsministeriets regler af 26. juli 1963 for ydelse af statstilskud til småskovsforeninger. (som ændret ved tillæg af 17. februar 1969)

I. Almindelige bestemmelser.

§ 1.

1. I henhold til § 1 i lov nr. 111 af 1. marts 1919 om statstilskud til småskovsforeninger kan landbrugsministeriet tilstå småskovsforeninger, hvis love er godkendt af ministeriet, statstilskud.

2. For at opnå godkendelse af lovene udkræves:

at Foreningen har et medlemstal af mindst 25 skovejere,
at det medlemmerne tilhørende skovbevoksede areal, der tilses af konsulenten, udgør mindst 1.000 ha; dog kan landbrugsministeren, hvor særlige forhold måtte tale derfor, gøre undtagelser herfra,
at de enkelte medlemmers under tilsyn værende skovbevoksede arealer ikke overstiger 50 ha.

3. Tilskuddet ydes af en anslået bevilling på finansloven til delvis dækning af udgifter til *lønning* af en konsulent, af udgifter ved den pågældendes *rejser* i indlandet i forbindelse med konsulentvirksomheden, samt af udgifter til en *pensionsordning* for konsulenten.

4. En forening kan kun opnå tilskud til udgifterne til een konsulent. Landbrugsministeriet kan dog godkende, at der ydes tilskud til flere konsulenter, såfremt foreningens størrelse og arbejdsområde berettiger hertil.

5. Alle spørgsmål om, hvorvidt en forening er berettiget til at modtage tilskud i henhold til nærværende regler, afgøres endeligt af landbrugsministeriet.

§ 2.

Ved en konsulent forstås i disse regler en person, der af en småskovsforening er fast antaget med den opgave at yde vejledning, herunder faglig undervisning, til foreningens medlemmer.

§ 3.

1. For konsulenter ansat efter 1. april 1956 er det en betingelse for ydelse af statstilskud, at de pågældende har dansk indfødsret, at de er forstkandidater, at de er antaget med en lønning på mindst 6.000 kr. årlig, at de er

antaget senest inden det fyldte 38. år, og at de inden 2 år efter ansættelsen forsikres i henhold til den med Statsanstalten for Livsforsikring truffene pensionsordning for konsulenter under De samvirkende danske Småskovsforeninger.

2. Konsulenterne skal endvidere være fast ansat og lønnet af en småskovsforening og have egentligt konsulentarbejde som hovederhverv.

§ 4.

1. Tilskud af statskassen ydes kun til den lønning, som udbetales for egentligt konsulentarbejde, og til de af dette arbejde nødvendiggjorte rejseudgifter.

2. Som egentligt konsulentarbejde anses vejledning eller undervisning, hvad enten denne ydes enkeltmand eller grupper, samt bistand til fastsættelse af en efter skovens tilstand og ydeevne passende årlig hugst, udvisning, fastsættelse af foryngelsesarealer, kultur og kulturpleje samt lignende faglig virksomhed, herunder dog ikke opmåling, klassificering og salg af træ for medlemmerne.

II. Statstilskuddets størrelse.

§ 5.

1. Statstilskuddet udgør 70 pct. af den ansættende forenings udgifter til konsulentens lønning og befordring.

2. Tilskuddet kan dog ikke overstige 70 pct. af det beløb, der fremkommer ved til følgende grundbeløb

for konsulenter med under 5 års kandidatalder	11.960 kr.
for konsulenter med fra 5 til 12 års kandidatalder	14.322 kr.
for konsulenter med over 12 års kandidatalder	16.684 kr.

at lægge et procenttillæg, der svarer til det tillæg, der ydes til finanslovhonorarer pr. 1. april i det pågældende regnskabsår (pr. 1. april 1968 207,2 pct.). Det samlede beløb afrundes til det nærmest lavere med 50 delelige tal.

3. Hvis der ved beregningen af tilskudsbeløbet fremkommer ørebeløb, forhøjes eller nedsættes tilskudsbeløbet til nærmeste antal kroner.

4. Kandidatalderen beregnes således, at den kandidat, der har bestået eksamen inden den 1. juli, har 1 års kandidatalder i det følgende finansår.

III. Administrationen.

§ 6.

1. Ansøgning om statstilskud indsendes til landbrugsministeriet gennem De samvirkende danske Småskovsforeninger i april måned. Ansøgningen skal være ledsaget af foreningens regnskab for det forløbne finansår, opstillet i overensstemmelse med de af landbrugsministeriet givne retningslinier. Ansøgningen skal endvidere indeholde oplysning om de anslåede udgifter til konsulentens lønning og befordring i det løbende finansår.

2. Urigtige oplysninger i de indsendte regnskaber kan medføre udelukkelse fra statstilskud enten for en tidsbegrænset periode eller for bestandig.

IV. Pensionsordning.

1. Efter overenskomst med Statsanstalten for Livsforsikring er der indført en pensionsordning for småskovskonsulenter.

2. Præmien udgør 12 pct. af konsulentens årlige lønning, dog højest 12 pct. af det beløb, der fremkommer ved til et grundbeløb på 11.960 kr. at lægge det i § 5, stk. 2, nævnte procenttillæg (pr. 1. april 1968 207,2 pct.).

3. Præmien betales af vedkommende forening, der får 70 pct. refunderet af statskassen.

V. Ikrafttrædelsesbestemmelse.

§ 8.

Bilag 3.

Skovridere ansat ved småskovsforeningerne pr. 1. okt. 1970

Navn Forening	født	kan- di- dat	1. ansæt- telse som assistent	ansættel- se som konsulent	kollekt forsikr	pen- sions nr.
<i>Knud Andersen</i> (Odense og Assens amter)	9/4 10	1935	1/5 1938	14/7 44	1947	7
<i>Klaus Fog Schovsbo</i> (Vejle amt)	13/10 11	35	1/10 38	1/1141	47	3
<i>Helge Rousing Juhl</i> (Århus amt)	31/12 11	36	1/9 39	25/2 45		
<i>Gunnar Nielsen</i> (Hjørring amt og Kær herr.)	26/1120	43	-	16/7 45	47	1
<i>Kjeld Ramsing</i> (Sydøstjydsk)	20/9 19	45	1/10 55	1/6 61	59	14
<i>Finn O Friis-Hansen</i> (Skanderborg amt)	10/5 21	47	1/9 47	1/6 49	50	10
<i>Frederik Paludan</i> (Midtjydsk)	8/4 23	47	-	1/9 60	60	15
<i>Hans Mandøe</i> (Svendborg amt)	29/8 21	47		1/10 61	61	16
<i>Christian Vinther</i> (Aalborg og Thisted amter)	28/12 20	49	-	1/7 54	56	13
<i>Aksel Iversen</i> (Tønder amt)	25/7 22	49	-	28/7 60	62	17
<i>Edvard Hvidt</i> (Åbenrå-Sønderborg amt)	5/2 24	51		6/10 54	56	12
<i>Gunnar Nørskov-Lauritzen</i> (Sydl Sjælland og Møn)	14/9 23	51		1/4 66	67	19
<i>Georg Hansen</i> (Randers og Viborg amter)	19/7 32	58	1/8 63	1/4 69	69	21
<i>Aage Schwartz</i> (Nordl Sjælland)	6/10 35	63	-	1/4 66	68	20
<i>Niels Bang</i> (Lolland-Falster)	15/9 36	66	-	1/6 67	69	
- ledig - (Bornholms amt)						

(Envidere bistår afgåede konsulenter i større eller mindre omfang i arbejdet)

Skovfogeder ansat ved småskovsforeningerne (eller hos disses konsulenter eller underforeninger) pr. 1. okt. 1970.

Navn Forening	født	skovfogedeksamen	ansættelse
<i>Kurt Mengel</i> (Svendborg amt)	2/11 1920	1942	1951
<i>Bent Nannestad Lorenzen</i> (Skanderborg amt)	1/8 1925	1948	1/9 51
<i>N C. Gormsen</i> (Vejle amt)	29/3 1928	1951	1/11 56
<i>Peter U. C. K. Munch</i> (Vejle amt)	28/10 1932	1956	1/9 59
<i>Peter Hvenegaard</i> (Odense og Assens amter) 125 dage/arl	25/10 1937	1959	15/5 64
<i>J. P. Ladegaard</i> (Vejle amt)	6/7 1939	1960	1/11 62
<i>Preben Ravn</i> (Sydøstjyds)	27/8 1939	1962	1/10 62
<i>Knud Erling Jørgensen</i> (Åbenrå-Sønderborg amt)	19/7 1942	1965	15/8 66
<i>Per Lyngbak</i> (Skanderborg amt) ca. 125 dage årl. med pause 1 1/2 år gr.p. stormfald, genansat 1/7 1969.	21/10 1942	1965	1/1 67

Viggo Simony 1/5 1920 1941
intet ansættelsesforhold til Småskovsforeningen for Åbenrå-Sønderborg amt, men administrerer ca. 65 ha skov tilknyttet foreningen samt passer yderligere ca. 250 ha i Åbenrå og Tønder amter.

Oversigt over indtægtsforholdene i småskovforeningerne 1969/70 (1968/69)

Småskovforening:	Bevokset areal	Antal erndomme	Arbejdstimer	Ubetalt løn	A. skovarbejde	B. administrationsgebyrer	C. (A+B)	D. Salær vedr. træsalg og opmåling	E. A. forst. indtægt i område	F. Konting. + tilsyns honorarer	G. Skov-ejer-nes saml. bidrag	H. Statens bidrag	I. J. (=H+I)	K. (=G+J)	L. Bidrag pr. ha. fra skov-ejerne	M. stat	N. Skov ejernes bidrag (G) som % af indtægt ialt (K)		
	ha		timer	kr.	%	kr.	%	kr.	%	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.			
A. Nordt. Sjælland	1437	60	c. 3.300	56.112	8.417	1.184	9.601	11.830	4,5	4.830	26.762	53.023	31.500	3.301	34.801	87.824	37	24	60,5
A. Syd. Sjælland	491	47	-	-	-	-	-	1.135	5	-	21.230	22.365	9.100	9,24	10.024	32.389	46	20	68,8
B. Lolland-Falster	1347	225	-	-	-	-	-	12.300	5	-	26.465	38.765	26.320	5.135	31.455	70.220	29	23	55
Ialt Sjælland + Men + Lolland F.	3275	332					9.601	25.265	4.830	74.457	114.153	66.920	9.360	76.280	190.433	35	23	60	
C. Bornholms Skovdyrkerfor.	2699	223					-	-	-	-	-	19.985	-	19.985	?	-	-	-	
D. Odense og Assens amter	3242	335	c. 4.000	67.000	10.050	500	10.550	21.175	5	-	42.128	73.853	36.715	3.301	40.016	113.869	23	12	70,7
E. Svendborg amt	2308	330	c. 4.300	c. 74.000	7.482	10	7.482	53.842	3,6	500	21.237	83.061	36.715	3.301	40.016	123.077	36	17,50	67,5
Ialt Fyn	5550	665					18.032	73.017	500	63.365	156.914	93.415	6.602	80.032	236.946	28	14	65,2	
Ialt øerne	11524	1220					27.6331)	100.2821)	5.3301)	137.8221)	271.0671)	160.335	15.962	176.297	447.3642)	312)	18,2)	60,5	
F. Åbenrå (G) Tønder amts (H) skovdyrkerfor. I. Sydvestjysk smaskovfor.	1537	391	c. 14.000	350.863	49.659	18	59.826	45.589	8	1.277	21.235	127.927	36.715	3.301	40.016	167.943	83	26	76,3
M. Vejle amts O. Skanderborg amt	1460	105	13.526	194.610	19.461	10	19.461	21.160	5	-	20.267	60.888	21.000	2.184	23.184	84.072	42	16	82,3
P. Ribe amt (U) Midtjysk (V) skovdyrkerfor. (T)	4700	758	4.900	130.000	19.000	15	19.000	106.000	6	-	51.685	176.685	36.715	3.301	40.016	216.701	38	8	81,4
R. Ribe amt (U) Midtjysk (V) skovdyrkerfor. (T)	6540	1104	40.000	470.000	70.260	15	70.260	102.169	5	300,3)	40.667	213.396	36.715	3.301	40.016	253.412	33	6	84,2
S. Skanderborg amt (U) Midtjysk (V) skovdyrkerfor. (T)	4501	575	15.600	350.367	37.555	15	37.555	48.272	6	1.200	33.781	121.308	36.715	3.301	40.016	161.324	27	9	74,8
T. Randers og Viborg amter (M) Ålborg og (N) Thisted amter (Y)	2618	413	-	-	-	-	-	23.380	57	-	13.123	40.303	35.700	3.301	39.001	79.504	15,50	15	51
Z. Hjørring og Kerteminde	2248	256	c. 2.450	58.000	7.000	10,15	7.000	7.000	c. 4	10678.4)	29.475	54.153	35.700	3.301	39.001	93.154	24	17	58
T. Randers og Viborg amter (M) Ålborg og (N) Thisted amter (Y)	2373	190	-	-	-	-	-	19.040	5	1.200,3)	31.401	51.641	31.500	3.301	34.801	86.442	22	15	60
Z. Hjørring og Kerteminde	1506	75	4.400	99.000	12.861	15	12.861	15.977	5	25.6215)	18.500	72.959	23.610	2.688	25.298	98.257	31,495)	17	74
Ialt Jylland	2169	91					-	1.200	-	42.700	43.900	26.600	3.024	29.624	73.524	20	14	60,65)	
Ialt Danmark	29652	3958					225.963	392.287	40.276	304.834	963.360	319.970	31.003	350.973	1.314.333	32	12	73,5	
Høje landet	41176	5178					253.5966)	492.5697)	45.606	442.656	1.234.4277)	480.305	46.965	527.270	1.761.6797)	32,2)	13,40.2)	70,4	

Bemærkninger til bilag 4-

Alm. Bemærkninger:

Materialet, der er benyttet til oversigten, hidrører fra spørgeskemaer udsendt til småskovsforeningernes konsulenter i september 1970. Da konsulentstillingen på Bornholm var vakant, og der ikke kunne påregnes at fremkomme anvendeligt materiale, er der ikke sendt spørgeskema hertil.

Oplysningerne om statens bidrag hidrører fra tiden 1/4 69 - 31/3 70, medens de øvrige oplysninger hidrører fra kalenderåret 1969 eller den 12 måneders regnskabsperiode, der kommer nærmest ovennævnte finansår.

I skemaet er samlet de oplysninger, der skønnes at have særlig interesse i arbejdet vedrørende en eventuel sammenslutning af Hedeselskabet og småskovsforeningerne.

Skemaet giver mulighed for en vis sammenligning af de to virksomheders indtjening, statstilskud og distriktsstørrelser.

Da indtægterne fra selve småskovsforeningerne plus anden indtægt vedrørende småskovene stort set svarer til udgifterne (løn, befordring samt kontorhold) i det pågældende område, kan der også foretages en grov sammenligning af skovejernes bidrag (i hedeselskabets oversigt kaldet "refusioner") og statens bidrag til de to virksomheder. Det ses, at småskovsejerne bidrager med ca. 70 % af omkostningerne (= omtr. indtægt), medens de resterende 30 % fremkommer som statens tilskud til selve konsulentvirksomheden i henhold til ministeriets tilskudsregler af 26. juli 1963 med senere ændringer.

Supplerende bemærkninger til enkelte punkter i skemaet:

- 1) Excl. Bornholm
- 2) Excl. skovejerbidrag fra Bornholm.
- 3) Tilskud fra bank eller sparekasse.
- 4) Af beløbet hidrører 7.800 kr. fra arbejde udført af konsulent for at kompensere for formindsket indtjening ved opmåling og salg af træ. Der blev i 1968-69-70 ført en reduceret hugst p.gr. af stormfald i andre egne af landet. Konsulenten opgiver, at det indtjente beløb modsvarer nedgangen i salgssalær.
- 5) Konsulenten driver ved siden af småskovsforeningen handel med skovfrø og planter. Hele beløbet hidrører fra denne forretning.
- 6) Det bemærkes, at summen af administrationsgebyrer for hele landet ikke ændres væsentligt, selvom alle gebyrer ændres til 15 % som anvendt af hedeselskabet.
- 7) En korrektion af salærer for salg til af de af hedeselskabet benyttede (5 % af fakturabeløb incl. moms) vil ifølge grov beregning forøge summen af salærer for hele landet med ca. 25.000 kr., idet beregningen i småskovsforeningernes områder hidtil er sket på grundlag af fakturabeløb uden moms, men til varierende procentsatser. Skovejernes samlede bidrag vil efter korrektion andrage ca. 1,26 mill. kr., hvortil kommer

statens tilskud 0,53 mill. kr., hvilket giver en samlet indtægtsmasse på 1,79 mill. kr. efter korrektion.

Bilag 5.

Fordelingen af skovejendomme under hedeselskabets plantagedistrikter

1. plantagedistrikt.

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF ^{*)}	
			antal ejd.	antal ha
Skagen	2	14,0		
Sæby	14	372,6		
Hals	19	614,5		
Ålborg	13	552,5		
Frederikshavn	19	482,8		
Brønderslev	12	192,8		
Hjørring	13	254,1		
Pandrup	15	101,8		
Sindal	16	1.119,2		
Løkken-Vrå	3	57,2		
Dronninglund	11	67,4		
Hirtshals	3	121,4		
Ialt:	140	3.950,2		

*) angiver ejendomme, hvis ejere er medlemmer af den lokale småskovforening.

2. plantagedistrikt.

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF*) antal ejd. antal ha	
Ebeltoft	58	2.070,7		
Nørre Djurs	23	348,3		
Midt Djurs	38	775,1		
Grenå	16	378,3		
Rønde	17	450,4		
Rougsø	17	247,3	1	20,0
Sønderhald	13	171,1	2	20,0
Rosenholm	13	107,3	7	45,0
Randers	13	130,0	7	88,0
Langå	10	108,7	9	93,7
Hadsten	8	57,0	3	13,0
Hinnerup	2	28,0		
<u>Ialt:</u>	<u>228</u>	<u>4.951,2</u>	<u>29</u>	<u>279,7</u>

3. plantagedistrikt:

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF*) antal ejd. antal ha	
Bjerringbro	14	318,0		
Fjends	26	678,9		
Hvorslev	2	7,0		
Ikast	2	165,7		
Karup	12	402,9		
Kjellerup	4	76,2		
Langå	5	51,4		
Purhus	14	98,7		
Randers	5	12,6		
Silkeborg	1	114,8		
Skive	9	201,5		
Tjele	16	59,9		
Viborg	73	1.792,3		
<u>Ialt:</u>	<u>183</u>	<u>3.979,9</u>		

4. plantagedistrikt:

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF*) antal ejd. antal ha
Karup	8	450,7	
Aulum-Haderup	14	1.424,2	
Herning	29	537,6	
Ikast	32	1.203,8	
Silkeborg	40	921,8	
Kjellerup	1	27,0	
Them	41	1.488,6	
Nr. Snede	17	321,8	
Tørring-Uldum	3	27,0	
Brædstrup	21	435,8	
Gjern	14	190,7	
Hammel	1	0,6	
Galten	1	2,0	
Hørning	2	6,0	
Ry	9	91,3	
Skanderborg	7	92,9	
Århus	9	30,5	
Odder	5	124,9	
Horsens	1	2,0	
Give	1	79,0	
Ialt:	256	7.458,2	

5. plantagedistrikt:

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF*) antal ejd. antal ha
Herning	30	2.518,0	
Åskov	21	2.111,0	
Videbæk	15	810,1	
Skjern	9	729,9	
Brande	22	469,0	
Grindsted	3	421,9	
Give	3	89,1	
Egvad	3	41,9	
Ialt:	106	7.190,9	

6. *plantagedistrikt.*

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF*)	
			antal ejd.	antal ha
Grindsted	14	1901		
Give	40	721		
Billund	3	84		
Egvad	11	650		
Ølgod	4	217		
Jelling	2	17		
Ialt:	74	3.590		

7. *plantagedistrikt.*

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF*)	
			antal ejd.	antal ha
Billund	14	1.493,1		
Grindsted	9	1.120,0		
Helle	1	92,2		
Holsted	1	447,0		
Vejen	4	61,4		
Ølgod	1	78,3		
Egtved	7	136,8		
Give	1	4,1		
Ringgive	1	48,8		
Ialt:	39	3.481,7		

8. plantagedistrikt.

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF*) antal ejd.	antal ha
Ringkøbing kommune	1	340		
Skjern	8	751		
Egvad	7	436		
Blåbjerg	3	388		
Ølgod	2	21		
Varde	5	645		
Helle	9	963		
Esbjerg	5	321		
Ialt:	40	3.865		

9. plantagedistrikt.

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF*) antal ejd.	antal ha
Fjerritslev	1	74,80		
Hanstholm	16	333,0		
Thisted	33	240,4		
Sydthy	33	417,4		
Thyholm	11	11,3		
Struer	2	12,5		
Morsø	31	725,0		
Sallingsund	18	83,5		
Sundsøre	14	202,6	3	88,5
Spottrup	21	278,9		
Skive	9	593,6		
Vinderup	4	140,2		
Ialt:	193	3.113,2	3	88,5

10. plantagedistrikt.

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF*)	
			antal ejd.	antal ha
Lemvig	5	400,0		
Struer	5	84,5		
Aulum-Haderup	7	346,9		
Holstebro	22	2.007,6		
Trehøje	17	1.040,2		
Ringkøbing	14	1.443,5		
Videbæk	2	357,8		
Ulfborg-Vemb	16	1.112,1		
Vinderup	2	122,0		
Herning	6	282,8		
Ialt:	96	7.197,4		

11. plantagedistrikt.

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF*)	
			antal ejd.	antal ha
Brørup	11	664,7		0
Bramminge	8	90,8		0
Christiansfeld	3	39,0	3	39,0
Egtved	5	89,0		0
Gram	2	35,0		0
Helle	1	6,4		0
Holsted	4	441,4		0
Kolding	3	15,0	1	7,0
Lunderskov	5	67,0	4	51,0
Ribe	7	107,2	1	3,5
Rødding	40	558,0	30	298,0
Vamdrup	2	32,0	1	30,0
Vejen	16	743,3	4	34,0
Voens	26	465,0	7	37,0
Ialt:	133	3.353,8	51	499,5

12. plantagedistrikt

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF*) antal ejd.	antal ha
Ribe	3	89,1		
Rødding	1	10,0		
Gram	2	52,6		
Vojens	9	103,3		
Skærbæk	9	526,4		
Nørre Rangstrup	19	254,1		
Bredebro	1	6,0		
Løgumkloster	12	324,2		
Rødekro	2	32,2		
Højer	3	40,3		
Tønder	4	138,1		
Tinglev	14	612,6		
Bov	6	205,2		
Ialt: _____	<u>85</u>	<u>2.394,1</u>		

14. plantagedistrikt.

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF*) antal ejd.	antal ha
Brovst	1	12,9		
Nibe	8	169,4		
Støvring	1	75,5		
Løgstør	9	600,0		
Års	26	470,0		
Farsø	40	795,8		
Ålestrup	22	262,9		
Møltrup	37	254,8		
Tjele	1	7,0		
Ialt: _____	<u>145</u>	<u>2.648,3</u>		

75. *plantagedistrikt.*

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF*) antal ejd.	antal ha
Ålborg	65	413,6		
Nibe	5	39,7		
Støvring	25	765,5		
Års	7	68,1		
Skørping	9	85,2		
Sejlfled	9	359,2		
Nørager	10	71,2		
Arden	14	141,4		
Hadsund	6	293,8		
Hobro	43	590,2		
Purhus	17	302,4		
Nørhald	14	98,3		
Randers	10	61,0		
Mariager	19	718,5		
Ialt:	<u>253</u>	<u>4.008,1</u>	<u>11</u>	<u>224,0</u>

20. *plantagedistrikt.*

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF*) antal ejd.	antal ha
Møldrup	3	738		

24. *plantagedistrikt.*

Storkommune:	Antal ejendomme	Antal ha bev. areal	Heraf SMF*) antal ejd.	antal ha
Møldrup	1	90,6		
Ålestrup	2	228,5		
<u>Viborg</u>	<u>1</u>	<u>64,6</u>		
Ialt:	<u>4</u>	<u>383,7</u>		

Bilag 6.

Hedeselskabets plantningsafdeling Organisations- og personaleoversigt

Hedeselskabets læplantningsar- bejder	14 plantage- distrikter	Konsultative opgaver på Øerne
Hedeselskabets maskincentral	Plantningsafdelingens kontor i Viborg	Hedeselskabets centralplanteskole
Hedeselskabets virksomhed i Brande	Hedeselskabets afdeling for skovtræforædling og indsamling af skovfrø	Hedeselskabets planlægnings- og taksationsafdeling

- I. *Plantningsafdelingens kontor i Viborg.*
1 afdelingschef
1 skovrider
2 forstfuldmægtige
1 fuldmægtig
1 overassistent.
- II. *Hedeselskabets plantagedistrikter.*
14 distriktsskovridere
1 forstfuldmægtig (konst. som skovrider)
1 forstfuldmægtig
44 skovfogeder
3 skovfogedassistenter
(14 privat ansatte skovfogeder, der sorterer administrativt under distrikterne).
- III. *Konsultative opgaver på Øerne.*
1 forstassistent (skovfogeduddannet).
- IV. *Hedeselskabets centralplanteskole.*
Produktion af skovplanter og planter til læplantningsformål.
Personalet aflønnes over virksomhedens drift.
3 planteskolebestyrere
3 gartnere
1 skovfogedassistent

- 1 overassistent
 - 2 assistenter
 - 2 laboratoriemedhjælpere.
- V. *Hedeselskabets planlægnings- og taksationsafdeling.*
 Planlægnings- og taksationsopgaver for selskabets egne plantager og et stort antal jyske skov- og plantageejendomme.
 Varetagelse af Hedeselskabets gødningsforsøg.
- 1 skovtaksator
 - 1 forstfuldmægtig
 - 1 skovfogedassistent.
- VI. *Hedeselskabets afdeling for træforædling og indsamling af skovfrø.*
- 1 skovrider
 - 2 skovfogeder.
- VII. *Hedeselskabets virksomhed i Brande.*
 Fremstilling af havehegn, trækul m.v.
 Personalet aflønnes over virksomhedens drift.
- 1 bestyrer
 - 2 skovfogeder
 - 1 assistent.
- VIII. *Hedeselskabets maskincentral.*
 Specielle jord- og rydningsopgaver.
 Personalet aflønnes over virksomhedens drift.
- 1 inspektør.
- IX. *Hedeselskabets læplantningsarbejder.*
 Udfører egnsvis plantning på kollektiv basis.
 Personalet aflønnes over statens særlige bevilling til læplantningsformål.
- 1 fuldmægtig
 - 3 inspektører
 - 24 arbejdsledere
 - 2 assistenter.

Fortegnelse

over det forstlige personale ved Hedeselskabets plantagedistrikter, hovedkontor og plantageregulering, med oplysninger om: alder, anciennitet, ansættelsesform m.v. samt **opgørelse af Hedeselskabets netto-lønudgift** pr. 1/10 1970 **til** ovennævnte personale (diæter og rejseudgifter ikke medtaget).

Plantningsafdelings kontor i Viborg	Fødselsdag	Ansættelse		Lønramme	Skala trin
		løst	fast		
Afdelingschef, skovrider B. Steenstrup	20/5 1902	1/3 1932	1/4 1934	38	
Skovrider L. Oppermann	20/2 1931	1/7 1959	1/7 1961	34	
Forstfuldmægtig Th. Claudi Westh	13/12 1931	15/7 1959	1/11 1961	34	
Forstfuldm. E. Udsen	30/7 1935	1/4 1966	Overensk.		
<i>1. plantagedistrikt:</i>					
Skovrider S. Larsen, Tolne	3/12 1907	1/2 1936	1/4 1939	36	
Forstass. E. Rytter, Tolne.	25/8 1914	1/11 1938	1/4 1943	17	25
Skovfoged E. H. Pedersen, Tolne	3/3 1932	1/10 1961		17	22
Skovfog. Jens Pedersen, Hjørring	26/2 1904	30/8 1941		17	25
Skovf. H. Moss, Skarpholt, Sæby	13/4 1921	18/12 1943		17	25
Skovfoged N. Nielsen, Ostbjergård, Vodskov	1/6 1940	1/3 1964		17	22

2. plantagedistrikt:

Skovrider G. West-Nielsen, Ebeltoft	3/1 1915	1/1 1946	1/4 1948	36	
Skovfoged K. Rasmussen, Ulstrup, Feldballe	12/11 1909	1/6 1942	1/10 1949	17	25
Skovf. R. Øby Pedersen, Randers	20/6 1917	20/10 1938	1/4 1955	17	25
Skovfoged E. Schou, Egsmark strand, Ebelt.	8/3 1928	1/3 1953		17	25
Skovfoged E. Horn, Egevej, Ryomgård.	23/7 1930	1/1 1959		17	23

3. plantagedistrikt:

Skovrider S. A. Christensen, Guldborgland, Viborg	11/3 1911	1/4 1938	1/4 1940	36	
Skovfoged Chr. Dein, Dalgas pltg. Viborg.	1/10 1902	10/8 1938	1/8 1947	17	25
Forstass. O. Svendsen, Guldborgl., Viborg.	24/5 1915	16/11 1936	1/4 1943	17	25
Skovf. B. Refer, Smedegårdsvej, Viborg.	14/11 1918	9/9 1943		17	25
Skovf. T. Quistgaard, Guldborgl. Viborg.	30/5 1927	16/10 1955		17	25
Skovfoged K. Krems, Mønsted pltg., Viborg	12/5 1933	15/4 1961		17	22

4. plantagedistrikt:

Skovrider S. Grosen, Hørbylunde, Silkeborg	29/10 1917	1/4 1945	1/4 1946	36	
--	---------------	-------------	-------------	----	--

Forstfm. Finn A. Jensen, Engesvang.	7/10 1941	16/3 1970	Over- ensk.		
Skovf. K. Rasmussen, Harbohus, Silkeborg.	10/12 1906	1/7 1935	1/10 1954	17	25
Forstass. N. Nielsen, Ilskov.	11/2 1910	1/11 1933	1/4 1939	17	25
Skovfoged N. Dyhr, Kaptajnsng., Engesvang,	18/12 1919	5/10 1943		17	25
Skovf. P. E. Madsen, St. Hjøllund, Hampen.	21/10 1920	1/11 1943		17	25
Skovf. ass. J. A. Velling, Kidhus, Ilskov.	3/11 1939	15/10 1964		8	14
<i>5. plantagedistrikt:</i>					
Skovrider P. F. Tøttrup, Birkebæk, Herning.	11/1 1929	15/11 1957	1/11 1959	34	
Forstass. H. Holt, Harreskov, Kibæk.	6/11 1901	1/4 1929	1/12 1945	17	25
Skovf. E. Jessen-Klix- büll, Sdr. Omme.	10/4 1918	1/5 1942	1/9 1966	17	25
Skovf. A. Glerup Sørensen, Provsthus, Kibæk.	5/6 1914	1/5 1950		17	25
Skovf. Frode Madsen, Granhuset, Herning	4/5 1939	1/3 1963		17	22
Skovf. ass. J. R. Eriksen, Harreskovhus, Kibæk.	9/11 1938	1/7 1964		8	14
Skovf. ass. H. Lüneborg- Nielsen, Kibæk.	19/9 1940	1/8 1970		8	13

6. plantagedistrikt:

Skovrider G. Bundesen, Grindsted	16/10 1921	1/1 1950	1/4 1952	36	
Skovf. K. P. Therkildsen, Grindsted	9/6 1901	1/10 1931	1/11 1948	17	25
Skovf. Aage Petersen, Rønnevej, Give.	1/3 1928	1/11 1957		17	22
Skovf. H. Hvid Kristiansen, Sdr. Omme	14/9 1929	17/6 1954		17	25

7. plantagedistrikt:

Skovrider C. G. Bech, Slauggård, Vorbasse.	2/1 1906	15/5 1933	1/4 1934	36	
Skovf. Troels Jørgensen, Slauggård	8/10 1914	21/6 1937	1/11 1948	17	25
Skovfoged J. Holch Herskind, Høllund-Søgård, Vorbasse.	10/9 1932	14/3 1957		17	23

8. plantagedistrikt:

Skovrider Chr. Philip- sen, Guldager	29/4 1925	1/12 1952	1/4 1954	36	
Skovfoged P. Westergaard, Letagerg., Skern	7/9 1915	1/9 1938	1/1 1949	17	25
Skovf. K. H. Sonne, Gjellerup pltg., Varde	27/5 1940	15/4 1963		17	22

9. plantagedistrikt:

Skovrider I. Green	25/10 1924	1/8 1954	1/10 1957	34	
--------------------	---------------	-------------	--------------	----	--

Skovr. I. Smith, Legind- bjerge, Nykøbing M.	15/4 1932	1/4 1961	over- ensk.		
Skovf. K. Knudsen Pe- dersen, Hurup, Thy.	12/7 1917	1/5 1941	1/9 1947	17	25
Skovf. Carl Nørgaard, Legindbj., Nykøb. M.					
Skovf. P. J. Villumsen, Møllerup, Vils					
<i>10. plantagedistrikt:</i>					
Skovrider K. Hansen, Naur, Holstebro.	2/11 1916	13/5 1942	1/8 1944	36	
Forstass. A. Fugls- bjerg, Røddinglund	20/4 1914	17/10 1938	1/4 1943	17	25
Skovfoged N. Mikkelsen, Mejdal Søvej, Holstebro	4/6 1928	1/1 1955		17	24
Skovf. H. Huitfeld Jen- sen, Ulfborg A/S pltg.	31/12 1928	1/8 1956		17	25
<i>11. plantagedistrikt:</i>					
Skovrider H. Kelp, Stilde, Brørup.	8/4 1912	1/4 1941	1/4 1942	36	
Skovf. J. Fugl Svendsen, Rebæk, Kolding.	11/4 1921	1/2 1946		17	25
Skovfoged A. Friborg, Toftegårdsvej, Holsted.	8/6 1926	1/4 1952		17	25
<i>12. plantagedistrikt:</i>					
Skovr. B. Lindskov Christiansen, Skærbæk.	6/8 1920	15/2 1957	1/11 1959	34	

Skovf. J. Schmidt, Birkealle, Skærbæk.	16/8 1919	19/9 1944	1/4 1955	17	25
Skovf. F. Rasmussen, Rens Hedegård, St. Jyn- devad	4/12 1917	1/4 1942		17	22
Skovf. P. F. Jensen , Bevtoft	19/4 1933	1/1 1965		17	22
<i>14. plantagedistrikt:</i>					
Skovrider Chr. Chri- stensen, Gatten.	25/9 1915	1/12 1944	1/4 1946	36	
Skovf. O. Bødstrup, Års.	11/2 1918	26/10 1939	1/4 1955	17	25
Skovf. Hugo Christen- sen, Ettrupgård.	7/9 1925	16/3 1953		17	25
<i>15. plantagedistrikt:</i>					
Skovrider E. Scheurer, Hjedsbækgård, Suldrup.	1/7 1929	1/11 1959	1/10 1960	34	
Skovfoged J. Mikkelsen, Ellekrogen 4, Gistrup.	17/7 1915	5/5 1938		17	25
Skovf. H. Rasmussen, Hobro.	9/8 1919	26/3 1946		17	25
Skovfoged A. Vest, Kulsvierhuset, Suldrup.	13/3 1926	15/5 1952		17	25
<i>16. plantagedistrikt:</i>					
Forstass. H. Buus-Hansen, Nytorv 13, Slagelse.	3/1 1911	1/9 1938	1/4 1943		
Skovtaksator J. Lundberg, Mogensgade 38, Viborg.	8/4 1923	15/8 1954	1/7 1957	34	

Forstfuldm. L. Nannestad, Viborg.	22/2 1933	1/11 1961	over- ensk.		
Skovfogedass. A. Bech Pedersen, Viborg.	10/5 1940	25/4 1966		8	13
<i>20. plantagedistrikt:</i>					
Skovrider K. Brandt, Nr. Borup, Skals	25/4 1926	1/8 1954	1/4 1957	36	
Skovfoged O. Thorsen, Højbjerg, Rødkjærsbro.	28/11 1928	15/10 1954		17	25
Skovf. A. Rasmussen, Støvhøjgård, Møldrup.	4/7 1929	1/5 1953		17	23

Samlet lønudgift pr. 1/10 1970 - Plantningsafdelingens personale.

	Netto lønudgift pr. 1/10 1970	Brutto årsløn pr. 1/10 1970	Arbejdsgiver- pensionsbidr.	Repræsentations- godtgørelse
Skovridere m.fl.	1.724.031	1.718.631		5.400
Skovfogeder 17 (fast ansat)	830.095	764.985		65.110
Forstfuldm. 4 (overenskomst)	329.122	300.482	25.940	2.700
Skovfogeder 30 (løst ans.)	1.437.053	1.298.229	28.754	110.070
Skovfogedass. 4 (løst ansat)	138.310	138.310		
Ialt:	4.458.611	4.220.637	54.694	183.280

Feriegodtgørelse fastansatte: 1 1/2% af 1.718.631 + 830.095 kr. =

1 112% af 2.548.726 kr = 38.231 kr.

ATP-bidrag: 172,80 kr. x 35. = 6.048 kr.

Oversigt over udgifts- og indtægtsforhold ved Hedeselskabets plantagedistrikter.

Skovfoged	Perioden 1/1 1969 - 31/12 1969.			Pr. 31/3 1970.		Statsvirksomheden		Perioden 1/4 1969 - 31/3 1970.		Øvr. ref.							
	Distr. nr.	Skvp. nr.	Arbejds- timer	Udbetalt arb. løn kr.	Bev. areal ha	Indtægt	Udgift	Indt. som % af udg.	Refusion af udbet. arbejde egne virksomheder		Refusion af salg egne virksomheder	Fast refusion egne virksomheder					
E. Rytter Mortensen	201	001	35.830	337.525	461,0	1	Plt. sk. savværk Engpligt., traktor										
E. H. Pedersen	201	002	8.447	130.816	757,5	30											
Jens Pedersen	201	003	7.353	88.834	823,3	58											
H. Moss	201	004	12.626	180.716	829,1	39											
S.E. Nielsen	201	005	14.571	203.530	498,1	8	Plt. sk., maskinetr. Traktorvirksomhed										
Ialt:	201		78.827	941.421	3369,0	136		171.531	371.761	46,1	8.254	56.412	3.031	25.449	934	63.523	13.928
R. Oby Pedersen	202	001	8.223	132.733	1198,3	121											
E. Horn	202	002	9.093	132.726	1744,7	94	+ Pindstrups små ejd.										
K. Rasmussen	202	003	15.235	194.125	882,7	14	Plt. sk., maskinetr.										
E. Schou	202	004	10.667	155.402	1323,7	50											
Ialt:	202		43.218	614.986	5149,4	279	Heraf SMF 68 ejd. m. 628,0 ha.	206.377	330.564	62,4	11.694	53.871	7.909	30.232	4.838	43.940	53.893
Chr. Dein	203	001	10.749	153.938	782,9	40											
R. Oby Pedersen	203	002	1.026	16.633	177,2	25											
O. Svendsen	203	003	8.397	121.830	695,1	17	Planteskole										
B. Refer	203	004	7.855	101.648	1064,9	77											
O. Thorsen	203	005	1.346	16.566	187,0	1											
E. Ulsen	203	006	5.582	80.715	523,1	2											
T. Quisgaard	203	008	15.161	172.430	0	0	Guldborgl. savværk Kontormedhj. på skovridergården										
K. Krems	203	009	9.410	126.317	354,9	11											
Ialt:	203		59.526	790.077	3785,1	173		404.681	327.898	56,3	47.135	35.649	30.303	23.296	13.195	13.395	21.708
N. Nielsen	204	001	18.129	245.490	3143,0	76	Gedhus plt. sk., la- gerplads m. v.										
K. Rasmussen	204	002	17.340	253.841	1077,4	30	Maskinetr. plt. sk.										
P. E. Madsen	204	003	8.145	114.704	1058,9	50											
N. Dyhr	204	004	12.557	158.497	1478,7	85											
K. A. Mortensen, Kongø	204	901	7.171	101.575	499,4	1											
Ialt:	204		63.342	874.107	7257,4	242		217.938	395.017	55,2	11.314	66.997	7.806	67.356	8.598	30.005	25.862

[illegible]

Perioden 1/1 1969 - 31/12 1969.				Pr. 31/3 1970.				Statistiksheden				Perioden 1/4 1969 - 31/3 1970.				Faste ref.		Øvrige ref.		
Skovfoged	Distrikt nr.	Skov nr.	Arbejds-timer	Udberalt antj. løn kr.	Bev. antj. ha	Antal ejd.	Bemærkninger	Indtægt	Udgift	Indt. som % af udg.	Refusion af udbet. arbejds-løn egne virksomheder	Refusion af salget egne virksomheder	Refusion af salget egne virksomheder	Refusion af salget egne virksomheder	Refusion af salget egne virksomheder	egne	priv.	egne	priv.	Øvrige ref.
Skovr. K. Hansen	210	000	1.678	18.930	259,5	1	Vind + Rimmevej													
	210	001	15.705	188.109	1591,1	21	Planteskole, Møgelvej													
	210	002	8.270	116.895	1680,5	25	Planteskole, Røddinglund													
	210	004	14.460	186.392	1632,1	24	Maskintr. + Bristol													
	210																			
Ialt:	210		40.113	510.326	5163,2	71		132.437	275.962	48,0	11.559	34.462	8.725	20.144	7.626	21.665	28.256			
Skovr. H. Kelp	211	000	8.028	132.609			Maskintr., Stille savværk													
	211	001	10.807	181.887	1165,2	82														
	211	002	12.064	183.782	1082,6	49														
	211	901	5.151	80.201	411,6	3														
	211	902	676	6.088	114,0	1														
	211	903	3.489	56.878	251,8	1														
Harry Petersen	211	906	1.529	19.671	137,2	1														
	211																			
Ialt:	211		41.744	661.116	3162,4	137	Heraf SMF 47 ejd. m. 449,0 ha.	108.168	210.724	51,3	669	49.878	1.026	30.550	235	20.130	5.680			
I. Schmidt	212	001	13.484	169.310	1123,5	29														
	212	002	12.531	179.828	674,6	20	Rens Hedegård savværk													
	212	003	6.429	80.607	662,4	36														
Skovr. Christensen	212		32.444	429.745	2460,5	85														
	214	000	5.383	62.895			Planteskole, maskintr.													
	214	001	12.426	172.697	1722,4	50														
	214	002	4.455	58.694	886,6	86														
Hugo Christensen	214		22.264	294.286	2609,0	136														
	215	000	4.262	63.486	178,0	2														
	215	001	22.106	277.243	776,2	45	Planteskole, Bristol													
	215	002	17.989	253.407	1687,3	107	Hobro kommune													
	215	003	4.652	68.804	632,9	49														
R. Olby Petersen	215	004	1.010	17.362	266,0	13														
	215																			
Ialt:	215		50.019	680.302	3540,4	216	Heraf SMF 11 ejd. m. 224,0 ha.	177.638	280.028	63,4	16.490	58.005	15.793	31.522	3.354	16.470	36.004			
Skovr. K. Brandt	220	000	9.312	111.660	540,9	3	Skovrøreling og skovfrøcentral													
	220	002																		
	220	001	4.268	53.741			3. di-Gudencentralen													
C. Thomsen	220		13.580	165.401	540,9	3														
	220																			
Ialt:	220							182.142	191.757		13.125	138	8.533	3.488	4.950	0	151.908			

Bilag 9.

Oversigt over de af Hedeselskabet praktiserede regler for opkrævning af refusioner fra plantageejere m.fl. til dækning af Hedeselskabets udgifter i forbindelse med oprettelse, tilsyn og administration af plantager og læplantninger.

I de af landbrugsministeriet den 4/11 1948 udsendte regler for erhvervelse af statstilskud til plantager under Hedeselskabets tilsyn er det bestemt, at "Det danske Hedeselskab yder gratis vejledning til alle, som ønsker at anlægge plantager, fører på statens vegne tilsyn og kontrol med de plantager, som modtager statstilskud, og udfærdiger de årlige indstillinger til landbrugsministeriet med hensyn til disse tilskud". Hedeselskabets tilsyn vedvarer for fredskovsplantagernes vedkommende indtil det tidspunkt, da der efter Hedeselskabets skøn er sikkerhed for, at de udførte skovkulturer kan klare sig uden fortsat faglig vejledning.

Bortset fra det nævnte tilsyn med plantagernes anlæg og start påhviler der imidlertid også Hedeselskabet en vedvarende tilsynspligt i medfør af lov nr. 164 af 11. maj 1935 om skove, § 21, 1. stk. Dette tilsynsarbejde, for hvis varetagelse der er fastlagt regler ved landbrugsministeriets cirkulære af 16. juli 1960, udføres i overensstemmelse med de regler, der gælder for statens tilsyn med de private skove, i almindelighed uden udgift for de pågældende skovejere.

Hedeselskabets arbejde i forbindelse med planlægning og vejledning vedrørende læplantningsarbejder og anlæg af småplantninger har ligeledes, siden disse arbejder blev påbegyndt, været vederlagsfrit for det pågældende klientel, således at al planlægning og vejledning i de kollektive læplantningsarbejder også i dag udføres af Hedeselskabets personale uden at opkræve nogen del af udgiften hos det interesserede klientel.

Til dækning af Hedeselskabets udgifter med varetagelsen af de anførte arbejder har der i en årrække på finansloven været afsat en særlig bevilling på 140.000 kr., der for finansåret 1969/70 blev forhøjet til 235.000 kr. Den omhandlede bevilling medgår til dækning af lønnings- og rejseudgifter til Hedeselskabets permanente personale i det omfang, de er beskæftiget med de omhandlede tilsyns- og vejledningsarbejder. Derimod afholdes lønningerne til det ved de kollektive læplantningsarbejder beskæftigede personale af den særlige bevilling til læ-, hegn- og småplantninger, der på forslag til finansloven for 1970/71 er opført med et beløb på 3.215.000 kr.

Når vejledning og tilsyn med de omhandlede arbejder har været udført uden udgift for de interesserede lodsejere, skyldes det formentlig, at man fra lovgivningsmagts side har anset plantageanlæg og læplantning for almennyttige opgaver.

Mens vejledning og tilsyn med de udførte plantningsarbejder således har

været vederlagsfri for rekvirenterne, er der i alle tilfælde, hvor man har ønsket Hedeselskabets bistand ved arbejdsledelse opkrævet en refusion, der i de senere år har andraget 15% af den udbetalte arbejds løn + eventuelt et efter forholdene tilpasset fast honorar.

Efterhånden som plantagerne er vokset til og har begyndt at give udbytte ved salg af træ, er en mere udvidet forstlig assistance blevet nødvendig, og Hedeselskabet har derefter i stigende grad fundet det rimeligt at debitere plantageejerne for de afholdte udgifter til administration, arbejdsledelse m.v.

Refusionernes størrelse blev i begyndelsen graderet bl.a. efter plantagernes bonitet, aldersklasseforhold, træartsfordeling m.v., der anvendtes som udtryk for produktionsforholdene og dermed for behovet for faglig medhjælp og vejledning. — Den årlige refusionsfastsættelse beroede dog i høj grad på et skøn, der hovedsagelig blev udøvet af de lokale distriktsbestyrere.

Ved gennemførelse af Hedeselskabets nye regnskabssystem i foråret 1964 indførtes samtidig en refusionsordning, der tog sigte på

- 1) at skaffe selskabet dækning for afholdte udgifter til arbejdsledelse m.m. i takt med arbejds udførelse,
- 2) at ~~refusionerne~~ så vidt muligt blev proportionale med arbejdets omfang,
- 3) at ordningen automatisk tog højde for løn- og omkostningsstigninger, og
- 4) at give mulighed for en central **refusionsopkrævning**.

De opkrævede refusioner beregnes i dag på grundlag af:

1. *en fast arealafgift*, der for egne plantager, uanset bonitet, er fastsat til 15 kr./ha bevokset areal, medens den for private plantager er graderet efter nedenstående skala:

For plantager med ren bjergfyr	5 kr./ha bev.areal
For plantager med rødgran bon. 6	7 kr./ha bev.areal
For plantager med rødgran bon. 5	10 kr./ha bev.areal
For plantager med rødgran bon. 4	12 kr./ha bev.areal

2. *en vis % af den udbetalte arbejds løn*, der for tiden udgør 15 % (af den manuelle arbejds løn)
3. *en vis % af det udførte salg*, der for tiden andrager 5 % af den opnåede salgsværdi incl. moms.

Alt efter administrationens omfang anvendes en eller flere af de omtalte del-refusioner.

Ved fuld administration, d.v.s. i plantager uden egen administration og hvor der arbejdes regelmæssigt, opkræves: 5 % af salgsværdien af skoveffekter incl. moms + 15 % af den manuelle arbejds løn + fra 5 til 15 kr. pr. ha bevokset areal til dækning af skovrider- og skovfogedtilsyn, regnskabsføring m.v.

Den fuldstændige administration omfatter:

Arbejdsledelse, herunder afregning og udlæg af arbejds løn incl. værktøjsgodtgørelse

feriepenge
sygeløn og ATP
ulykkes- og ansvars-
forsikring
afregning og udlæg for mekaniseret materiel samt for udslæbning og transport,
afregning og udlæg for planteregninger o.l.
salg af træ, juletræer, pyntegrønt m.v.
opkrævning af jagtlejer, huslejer o.l.
betaling af ydelser vedr. prioritetsgæld m.v., skatter o.l.
afregning af ind- og udgående moms
indeholdelse af kildeskat for alle beskæftigede og afregning med skattemyndighederne
alm. bistand vedr. ejendomsvurdering, skattekontrol og andre alm. administrative spørgsmål
samt regnskab, der omfatter årsafslutning efter ejers ønske, evt. månedlige EDB-oversigter vedr. penge- og effektbeholdninger. - Ved kreditsalg godskrives virksomheden straks for beløbet uanset kreditperiodens længde. Eventuelle tab på udestående fordringer bæres af Hedeselskabet. — Revision af alle penge- og beholdningsregnskaber **udføres** af statsaut. revisor.

Skønsvis har Hedeselskabet i dag den fulde detailedelse af ca. 2100 private plantageejendomme med et bevokset areal på ca. 51.700 ha. — Hertil kommer Hedeselskabets egne plantager med et bevokset areal på ca. 10.000 ha.

I de tilfælde, hvor plantagerne i nogen grad har selvstændig administration, f.eks. egen skovfoged eller egne opsynsmænd, træffes der i hvert enkelt tilfælde aftale om refusionens størrelse, der dog altid mindst skal rumme en fast arealafgift.

Ved **engangsarbejder** (f.eks. rene tilplantningsopgaver uden statstilskud) viser refusionen beregnet på %-basis sig ofte ikke at være tilstrækkelig. Sådanne arbejder må som regel belastes med forholdsvis høje faste refusioner for at skaffe dækning for de virkelige afholdte udgifter til løn og kørsel m.v.

Disse lejlighedsvisе forstlige entreprenøropgaver udføres årligt i ca. 4—5000 små plantageejendomme.

Som udgangspunkt ved fastsættelse af honorarer for alm. tilsyn og udvisning anvendes ligeledes udgifterne til skovfogedens eller skovriderens time-løn + kørsel m.v.

For så vidt angår de ejendomme under småskovsforeningerne, hvori det praktiske arbejde varetages af en af Hedeselskabets skovfogeder, og arbejdsregnskabet behandles af Hedeselskabets regnskabskontor, svares en refusion til Hedeselskabet på 50 kr. (foreslået forhøjet til 100 kr.) pr. ejendom om året + 15 % af den udbetalte arbejds-løn.

Efterhånden som de mange plantager, Hedeselskabet har været med til at anlægge, i stigende omfang er blevet vedproducerende, således at detailledelsen af disse ejendomme i dag er plantningsafdelingens væsentligste opgave, er den samlede refusionsindtægt naturligvis steget stærkt. En dyrtidsregulering af refusionerne finder sted derved, at de til stadighed beregnes i forhold til den aktuelle udbetaling af arbejds løn og de varierende salgspriser for skoveffekter.

Til illustration af udviklingen kan oplyses, at de totale refusioner fra plantagerne i regnskabsåret

1940/41 androg ca.	43.000 kr.
1950/51 androg ca.	106.000 kr.
1960/61 androg ca.	200.000 kr.
1965/66 androg ca.	1.087.000 kr.
1966/67 androg ca.	1.514.000 kr.
1967/68 androg ca.	1.544.000 kr.
1968/69 androg ca.	1.619.000 kr.
1969/70 androg ca.	1.836.000 kr.

Når beløbet for 1967/68 kun viser en beskeden stigning, skyldes det, at samtlige plantageejendomme på grund af den ved stormskaderne i 1967 opståede situation nedsatte hugsten ret betydeligt.

Bilag 10.**Hedeselskabets plantningsafdeling**

Det forstlige personales fordeling efter sammenslutningen med småskovforeningerne.

Di- strikt	Skovrider	Skovfoged	Født
Plant- nings- afde- lingen	Afdelingschef,		20/5 -02
	skovrider B. Steenstrup		8/4 -23
	Skovrider F. Paludan		20/2 -31
	Skovrider L. Oppermann		
	Forstfuldm. Th. Claudi Westh		13/12-31
	Forstfuldm. E. Udsen	Forstass. H. Buus-Hansen	30/7 -35
			3/1 -11
Til tje- neste på distrikt	Forstfm. Chr. Vinther		28/12-20
	Forstfm. A. Iversen		25/7 -22
A	Skovrider Aa. Schwartz	1 skovf. nyansætt.	6/10-35
B	Skovr. N. Bang	1 skovf. nyansætt.	15/9 -36
C	Vakant		
D	Skovr. Kn. Andersen	P. Hvenegaard	9/4 -10 25/10-37
E	Skovr. H. Mandøe	K. Mengel 1 skovf. nyansætt.	29/8 -21 2/11-20
F	Skovr. Edv. Hvidt	K. Erling Jørgensen 1 skovf. nyansætt.	5/2 -24 19/7 -42

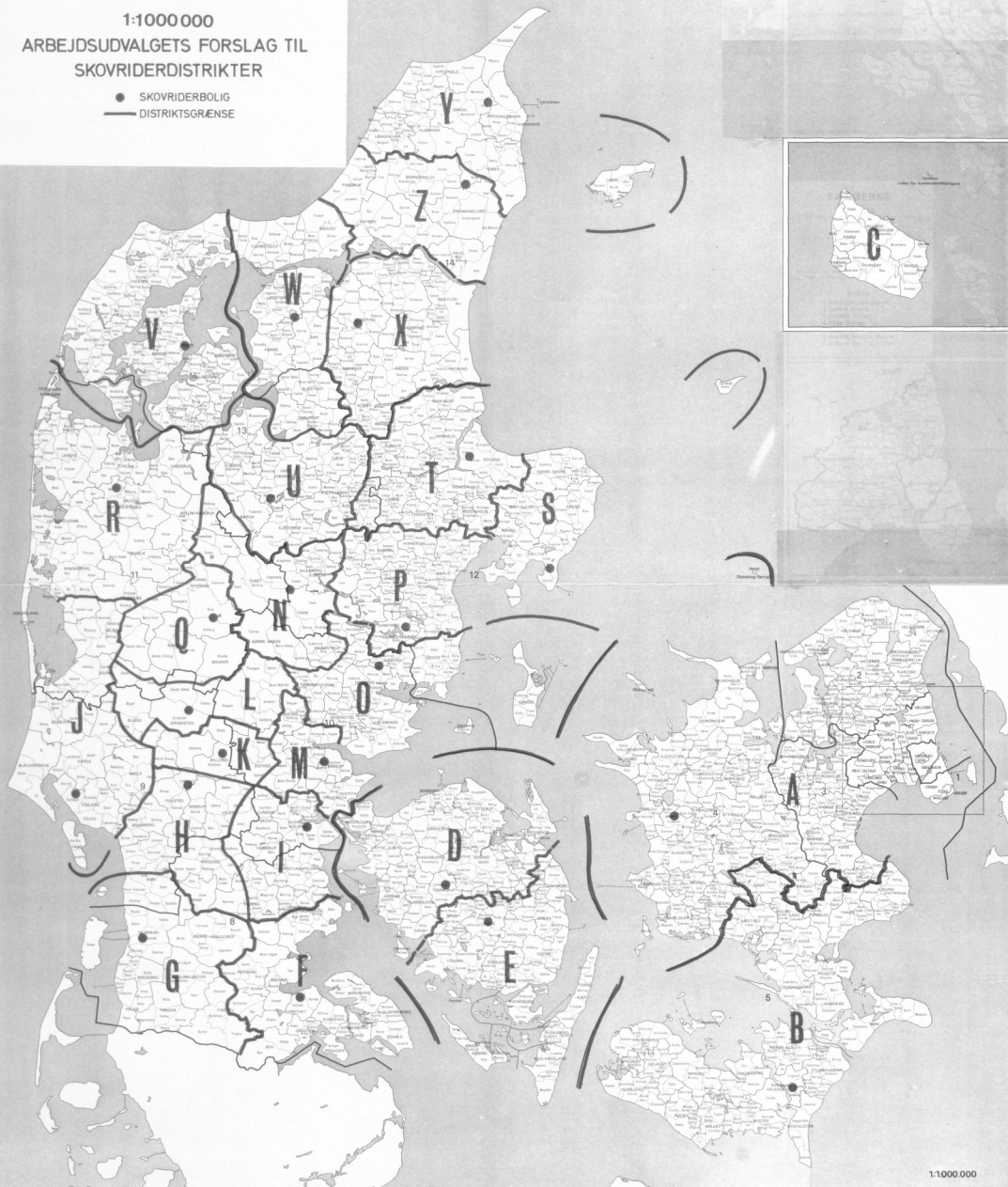
G	Skovr. B. Lindskov Christiansen		6/8 -20
		J. Schmidt	16/8 -19
		F. Rasmussen	4/12 -17
		P. F. Jensen	19/4 -33
H	Skovr. H. Kelp		8/4 -12
		J. Fugl Svendsen	11/4 -21
		A. Friborg	8/6 -26
I	Skovr. K. Ramsing		20/9 -19
		P. Ravn	27/8 -39
		P. Münch	28/10 -32
		1 skovf. nyansætt.	
J	Skovr. C. Philipsen		29/4 -25
		P. Vestergaard	7/9 -15
		K. H. Sonne	27/5 -40
K	Skovr. C. G. Bech		2/1 -06
		Troels Jørgensen	8/10 -14
		J. Holch Herskind	10/9 -32
L	Skovr. G. Bundesen		16/10 -21
		K. P. Therkildsen	9/6 -01
		Aage Petersen	1/3 -28
		H. Hvid Kristiansen	14/9 -29
M	Skovr. K. F. Schovsbo		13/10 -11
		C. Gormsen	29/3 -28
		P. Ladegaard	6/7 -39
N	Skovr. S. Grosen Forstfuldm. Finn Jensen		29/10 -17
			7/10 -41
		K. Rasmussen	10/12 -06
		N. Nielsen	11/2 -10
		P. E. Madsen	21/10 -20
		J. Velling, skov- fogedassistent	3/11 -39
O	Skovr. F. Friis-Hansen		10/5 -21
		B. Nannestad- Lorentzen	1/8 -25
		P. Lyngbak	21/10 -42

P	Skovr. H. Rousing Juhl	N. Dyhr	31/12–11 18/12–19
Q	Skovr. P. F. Tøttrup	H. Holt E. Jessen-Klixbüll A. Glerup Sørensen Frode Madsen J. R. Eriksen skovfogedassistent. H. Lüneborg-Nielsen skovfogedassistent.	11/1 –29 6/11–01 10/4 –18 5/6 –14 4/5 –39 9/11–38 19/9 –40
R	Skovr. K. Hansen	A. Fuglsbjerg N. Mikkelsen H. Hvidtfeld-Jensen	2/11–16 20/4 –14 4/6 –28 31/12–23
S	Skovr. G. West-Nielsen	K. Rasmussen E. Schou E. Horn	3/1 –15 12/11–09 8/3 –28 23/7 –30
T	Skovr. Georg Hansen	R. Øby Pedersen	19/7 –32 20/6 –17
U	Skovr. S. A. Christensen	Chr. Dein O. Svendsen B. Refer T. Quistgaard K. Krems	11/3 –11 1/10–02 24/5 –15 14/11–18 30/5 –27 12/5 –33
V	Forstfm. I. Smith (kst.) Skovr. I. Green (indtil efteråret 1972 i Marokko)	E. Knudsen Pedersen C. Nørgaard P. J. Villumsen } deltidsansatte	15/4 –32 25/10–24 12/7 –17
W	Skovr. Chr. Christensen	O. Bødstrup Hugo Christensen	25/9 –15 11/2 –18 7/9 –25

X	Skovr. E. Scheurer		1/7 -29
		J. Mikkelsen	17/7 -15
		H. Rasmussen	9/8 -19
		A. Vest	13/3 -26
Y	Skovrider Sv. Larsen		3/12-07
		E. Rytter Mortensen	25/8 -14
		E. H. Pedersen	3/3 -32
		H. Moes	13/4 -21
		N. Nielsen	1/6 -40
Z	Skovr. Gunnar Nielsen		26/11-20
Planta- geregu- lering	Skovtaksator J. Lundberg Forstfuldm. L. Nannestad		8/4 -23
			22/2 -33
		A. Bech Pedersen skovfogedassist.	10/5 -40
Skovfrø- central -skovtræ- foræd- ling	Skovr. K. Brandt		25/4 -26
		O Thorsen	28/11-28
		A. Rasmussen	4/7 -29

1:1000 000
ARBEJDSUDVALGETS FORSLAG TIL
SKOVRIDERDISTRIKTER

• SKOVRIDERBOLIG
— DISTRIKTSGRÆNSE

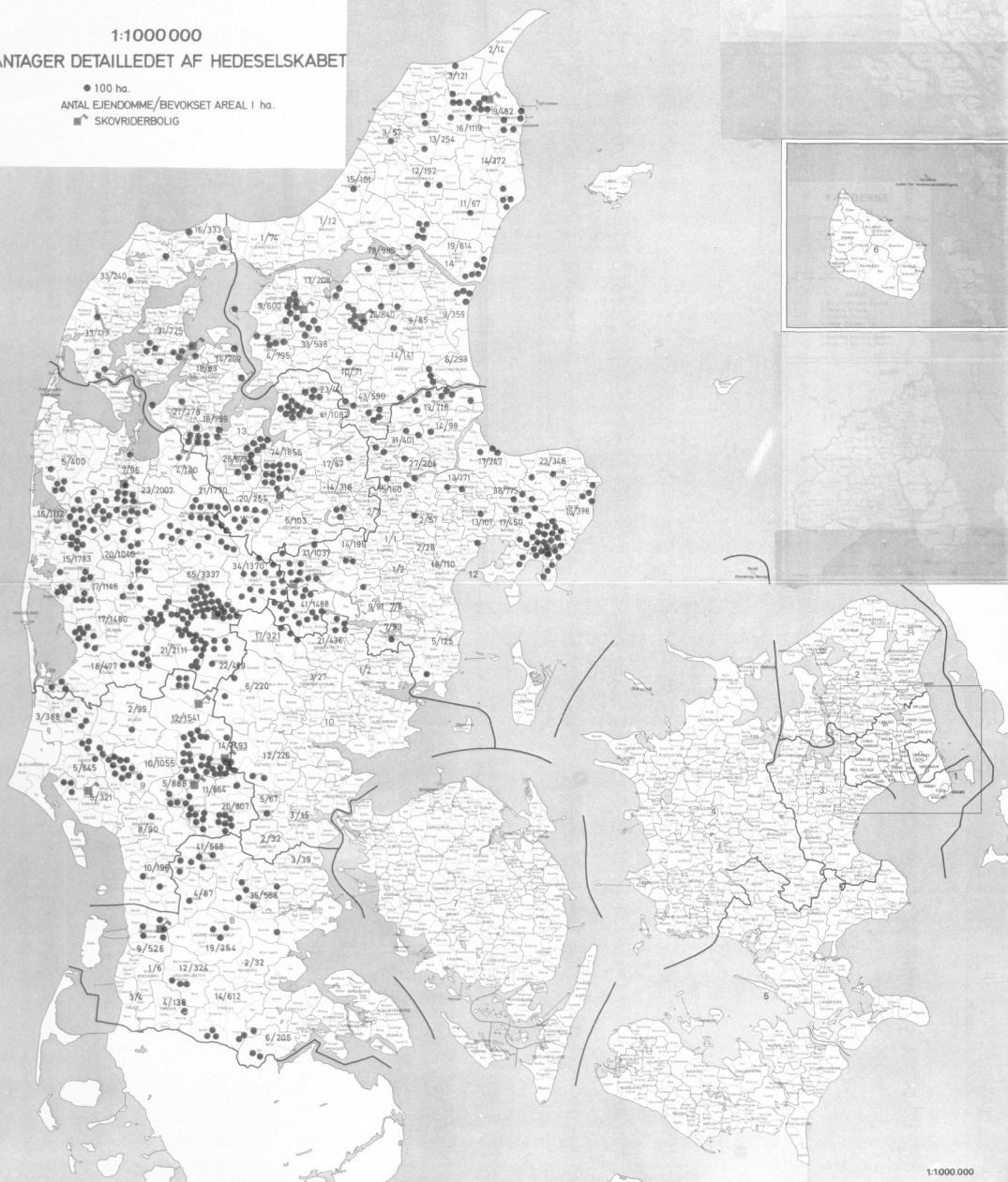


1:1000 000

1:1000000

PLANTAGER DETALLEDET AF HEDESELSKABET

- 100 ha.
- ANTAL EJENDOMME/BEVOKSET AREAL I ha.
- SKOVRIDBOLIG



1:1000000

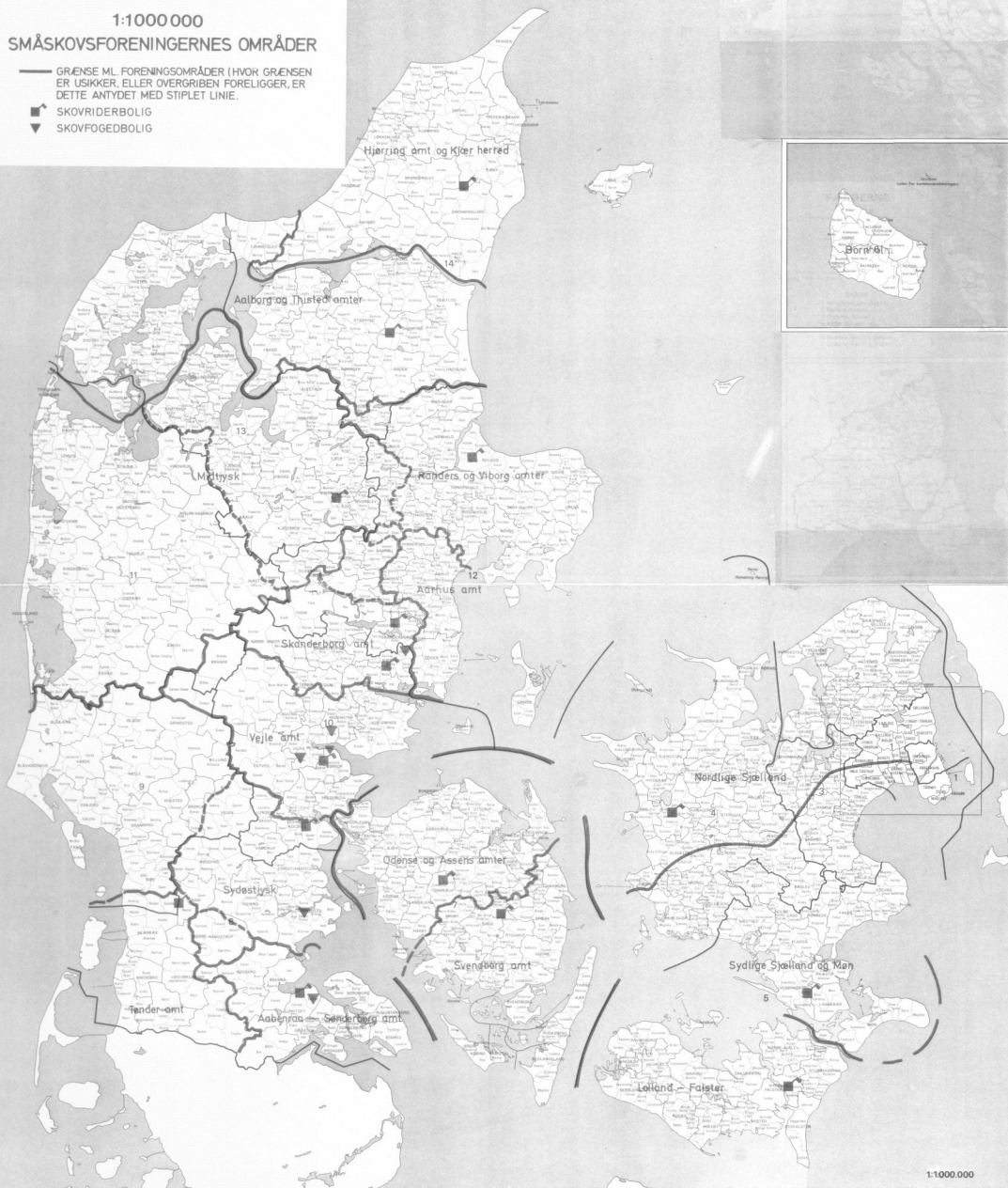
1:1000 000

SMÅSKOVFORENINGERNES OMRÅDER

— GRÆNSE ML. FORENINGSOMRÅDER (HVOR GRÆNSEN ER USIKKER, ELLER OVERGRIBEN FORELIGGER, ER DETTE ANTYDET MED STIPLET LINIE.

■ SKOVRIÐERBOLIG

▼ SKOVFOGEDBOLIG



1:1000 000

1:1000000

SMÅSKOVSFÖRENINGERNE I JYLLAND

SKOVENES GEOGRAFISKE PLACERING

● 100 ha.

● 50 ha.



1:1000000

1:1000 000

HEDESELSKABETS PLANTAGEDISTRIKTER

- ③ DISTRIKTSNUMMER
— DISTRIKTSGRÆNSE
● SKOVRIDERBOLIG

